III

6

2nd March, 1979.
(Friday)
11 Phalgun, 1900 S.E.

THE ANDHRA PRADESH
Legislative Assembly Debates
OFFICIAL REPORT

CONTENTS

PAGES

ral Answers to Questions .. 633

usiness of the House. .. 655

alling Attention to Matters of Urgent Public Importance :

(1) Collection of Water Tax at Higher Rate by the Vijayawada Municipality .. 656

(2) Failure of the M.C.H. to take Possession of the Land at New Nallakunta for Construction under the HUDCO Scheme .. 657

apers Laid on the Table .. 659

nnual Financial Statement (Budget) for 1979-80 :
Demands for Grant —No. XX Education .. 659

latter relating to Search Warrant issued by the Sub-Collector, Kothagudem, to Search the House of Sri T. Venkatappiah, M.L.C... 686

nnouncement :

re : Messages from the Council .. 691

lon-Official Business :

Non-Official Bill :

The Andhra Pradesh Prevention of Legislators Defection Bill, 1978.. 692

lon-Official Resolution.

Recommending Central Government to Fix the Price of Paddy and to allow the Export of Paddy .. 708

PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH.
AT THE GOVERNMENT CENTRAL PRESS, HYDERABAD.
[illegible]

THE

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

PRINCIPAL OFFICERS

Speaker : .. Sri D. Kondiah Chowdary

Deputy Speaker: .. Sri K. Prabhakar Reddy

Panel of Chairmen: .. 1. Sri A. Eswara Reddy
2. Smt. M. N. Vijayalakshmi Devi
3. Sri S. Alwar Dass
4. Sri K. B. Siddayya
5. Sri S. Sambiah
6. Sri K. Govinda Rao

Secretary : .. Sri E. Sadasiva Reddy

Joint Secretary: .. Sri D. L. Narasimham

Assistant Secretaries : .. 1. Sri M. Ramanadha Sastry
2. Sri S. Purnananda Sastry
3. Sri R. N. Sharma
4. Sri Md. Ghouse Khan
5. Sri T. L. Balaram
6. Sri M. Viswanatham
7. Sri P. Bashaiah
8. Sri A. V. G. Krishna Murthy
9. Sri V. S. R. Sarma

Chief Reporter: Sri Habeeb Abdur Rahman

THE

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

Seventeenth Day of the Third Session of the Andhra Pradesh Legislative Assembly

---

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday, the 2nd March, 1979

The House met at Half-past Eight of the Clock

(Mr Deputy Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

మిస్టర్ డిప్యూటి స్పీకర్ :—మొదటి రెండు ప్రశ్నలూ పోస్టుపోన్ చేస్తున్నాను. 8-30 a.m.

Compensation for the Lands Acquired to Lay Bibinagar Nadikude Railway Line

195—

* 1918-Q-Sarvasri N Raghava Reddy (Nakrekal) and A Lakshminarayana (Miryalagudem) :—Will the Minister for Roads & Buildings be pleased to state

(a) when compensation will be paid for the lands acquired to lay Bibinagar–Nadikude railway line, and

(b) whether notices have been served on the ryots with the particulars of extent of land that is being acquired from each of them ?

The Minister for Roads and Buildings (Sri M. Manik Rao):-(a) The Collector has initiated proposals seeking provision of funds to the tune of Rs 32,00,000/- and as soon as this is sanctioned action to make payment would be taken

(b) No Sir,

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ (నరసంపేట) :--అధ్యక్షా, ప్రభుత్వానికి అసలు నిర్దుష్టమైన అంచనా ఏమైనా వుందా? 32 లక్షలు అంటున్నారు. మొత్తం భూమి ఎంత? నష్టపరిహారం ఎంత చెల్లించవలసి ఉంటుంది? ఇంకా కలెక్టరు ప్రపోజల్

---

* An asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

రాలేదు అంటున్నారు. ఇది మొదలుపెట్టి ఇప్పటికి ఒక దశాబ్దం దాటిపోతున్నది. కనీసం దీనిని ఒకటి రెండు నెలల్లోనైనా ఫైనలైజ్ చేస్తారా? రెండవది - యీరోజు వరకు ఏ రైతుకూ మీరు అతని భూమి ఎంత భూమి పోతుందో తెలుపుతూ అతనికి నోటీసు యివ్వలేదు రైతుకు రైలుపట్టా తన భూమిపై పడినప్పుడు మాత్రమే తెలుస్తుందన్నమాట. మీకు ఎలైన్‌మెంట్ ఏమైనా ఉందా? అది ఫైనలైజ్ అయిందా? ఏమిటీ గందరగోళం?

శ్రీ ఎం. మానిక్ రావు :—గౌరవసభ్యులు అడిగినట్లుగా ఆ గ్రామాలు, సర్వే నెంబర్లు, ఆ వివరాలన్నీ ఉన్నాయి, డివిజనల్ ఇంజనీర్, రైల్వేస్ వారు ప్రత్యేకంగా ఏ సర్వే నెంబరు నుంచి పోతుందో ఇయర్ మార్క్ చేసిన తరువాతనే కన్‌సర్న్‌డ్ డెప్యూటీ కలెక్టరు లాండ్ ఎక్విజిషన్ ఆఫీసర్ - దానికి ఎలైన్‌మెంట్ ఫిక్స్ చేసి నోటీసులు ఇష్యూ చేయమండం జరిగింది. ఇవి మొత్తం 25 గ్రామాలు - 4 తాలూకాలు, భువనగిరి, రామన్నపేట, నల్గొండ, మిర్యాలగూడ ఈ నాలుగు తాలూకాలలో యీ 25 ఊళ్ళు ఉన్నాయి టోటల్ ఏకరేజు 1 263.03 ఏకర్స్. ఇంత అవసరమున్నదని వారు అడిగారు ఆ రకంగా ఇచ్చాము గౌరవసభ్యులు చెప్పినట్లు ఇందులో చాలా డిలే జరిగింది. ఈ లాప్స్ కేంద్ర ప్రభుత్వానికి మనం ఫ్రీగా ఇస్తున్నాం. రెగ్యులర్ డిపార్టుమెంటు వేస్తారు అనుకున్నాం కాని యీ రెగ్యులర్ డిపార్టుమెంటుకు వున్న ప్రెషర్ ఆఫ్ వర్క్ వలన అట్లా జరిగింది అందువలన, స్పెషల్ డిప్యూటీ కలెక్టర్, లాండ్ ఎక్విజిషన్ ఫర్ ది రైల్వేస్ అని అపాయింట్ చేశారు దీనికి కాంపెన్‌సేషన్ 32 లక్షలు, ఇంకా స్టాఫ్ కావాలని అడిగారు. ఈ విషయం కాబినెట్ ముందు వుంది త్వరలోనే యీ స్టాఫ్‌నుకూడా శాంక్షన్ చేస్తున్నామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—త్వరలోనే అంటే - మొత్తం, యీ సర్వే అండ్ ఎస్టిమేషన్స్ పని రెండు నెలలలో పూర్తి అవుతుందా?

శ్రీ ఎం. మానిక్ రావు :—32 లక్షలు శాంక్షన్ అయింది స్టాఫ్ విషయం కాబినెట్ ముందు వుంది అంతేగాక, వారికి మళ్ళీ నోటీసులు ఇవ్వాలి - ఆ రైతుకు ఇంత భూమి అని నోటీసు ఇచ్చిన తరువాత, దానిపై గవర్నమెంటు కాంపెన్‌సేషన్ ఇవ్వాలి. ఇందులో చాలా ఆలస్యం జరిగిందనే విషయం నేను కూడా ఒప్పుకుంటున్నాను ఇది ఎప్పుడో ఇవ్వవలసింది. భువనగిరి గురించి కొంతమంది పెద్దలు నాకు టెలిఫోన్ చేసి చెప్పడం కూడా జరిగింది నేను వెంటనే దీనిని టేకప్ చేసి మా డిపార్టుమెంటు వారిని రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు వారితో మాట్లాడించి, 32 లక్షలు పెట్టించి, కాబినెట్ ముందు నేను పర్సనల్‌గా ఇంటరెస్టు తీసుకుని పెట్టించడం జరిగింది చిన్న రైతులనుండి కూడా భూములు తీసుకున్నాం. వారికి నష్టపరిహారం ఇవ్వాలి అని చెప్పాను నేను పర్సనల్‌గా ఇంటరెస్టు తీసుకుని చేస్తున్నానని మనవిచేస్తున్నాను

శ్రీ ఎ. ఈశ్వరరెడ్డి (తిరుపతి) :—ఓంకార్‌గారు చెప్పినట్లుగా ఇది దశాబ్దాల వారిగా వస్తున్నది ఈ సమస్య మంత్రిగారు నిస్సహాయత వెలిబుచ్చుతున్నారు. పదేళ్ళలో ఆంధ్రరాష్ట్రంలో ఒక్క రైలు మార్గం కూడా వెయ్య

లేదు. భూములు తీసుకున్నారు వారికి పరిహారం ఇవ్వలేదు. రైలు మార్గం ఇంతవరకూ కాలేదు కనీసం యీ అయిదేళ్ళలోనైనా చేస్తారా, లేదా?

శ్రీ ఎం. మానిక్ రావు :— ఈ భూములలో వారు అప్పుడే పొసెషన్ తీసుకున్నారు-రైల్వేవారు, పని మొదలుపెట్టారు ఓంకార్ గారు డబ్బు ఇవ్వడం గురించి అడిగారు. 79లో వారు కంప్లీట్ చేస్తారనుకున్నది

శ్రీ ఎ. ఈశ్వరరెడ్డి :—పని ఎప్పటికి కంప్లీట్ చేస్తారు?

శ్రీ ఎం మాణిక్ రావు :— ఇది స్టేట్ ప్రాజెక్టు కనుక అయివుంటే మేము ఎప్పుడో చేసి ఉండేవారము, ఇది కేంద్రప్రభుత్వం వారు చేయవలసినటువంటిది. నాగార్జునసాగర్, శ్రీశైలం వలె ఇది కూడా స్టేట్ ప్రాజెక్టు అయితే మనం ఎప్పుడో పూర్తిచేసి వుండేవారము. అదీగాక, దీనిని వారు ఒక ఫేజ్‌లోగాక, మూడు ఫేజెస్‌లో పూర్తిచేయాలనుకుంటున్నారు బీబీనగర్ నుంచి నల్గొండ, నల్గొండ నుంచి నడికూడెం, నడికూడెం నుంచి మాచెర్ల నుంచి గుంటూరుకు మీటర్ గేజ్‌ను బ్రాడ్ గేజ్ చేయ్యాలి అందువలన, యీ మొత్తం కార్యక్రమాన్ని వారు మూడు ఫేజెస్‌లో 1981 నాటికి పూర్తి చేయాలనుకుంటున్నారు

శ్రీ ఎం. వెంకటేశ్వరరావు (నందిగామ) — రాష్ట్రప్రభుత్వం కేంద్రప్రభుత్వం వారికి రైల్వే మార్గం వేయడానికి – మేము భూమి ఎక్వయిర్ చేసి ఇస్తాము అని అన్నది ఇది కేంద్రప్రభుత్వానికి సంబంధించిన ఇస్యూ కాదు. లాండ్ ఓనర్‌కు – అతను స్మాల్ ఫార్మర్ కానివ్వండి, బిగ్ ఫార్మర్ కానివ్వండి- ఇన్ని ఎకరాల, ఇన్ని సెంట్లు భూమి పోతుందనే విషయం అతనికి తెలియదు ఇది నాలుగు తాలూకాలకు సంబంధించిన ఇస్యూ ఎన్.ఎస్. కెనాల్స్ వాటర్ కూడా కొన్ని ప్రాంతాలలో వచ్చింది ఇప్పటికి 32 లక్షలు అంటున్నారు మంత్రిగారి దృష్టిలో ఇది చిన్న మొత్తమే–రైతులకు యీ విపత్కర పరిస్థితులలో కూడా వారికి యివ్వడానికి, ఎవరయినా కోర్టుకు వెడితే మాత్రం అది బ్రేక్ అయిపోతుంది ఇన్ని కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టింది వృథా అయిపోతుంది. నాకు కాంపెన్‌సేషన్ ఇవ్వలేదు అని ఎవరయినా కోర్టుకు వెడితే స్టే వస్తుంది. మధ్యలో ఆగిపోతుంది. అందుచేత మంత్రిగారు దీనిని ఇమీడియేట్‌గా ఒక బర్నింగ్ ప్రాబ్లంగా తీసుకుని ఆ రైతులకు యివ్వవలసిన కాంపెన్‌సేషన్ ఇస్తారా? ఆ నాడు మీరు నోటీసులు యిచ్చినప్పటి పరిస్థితి వేరు. ఇవాళ కెనాల్స్ వచ్చాయి. లాండ్‌రేట్ పెరిగింది. అందువలన ఆల్టర్‌నేటివ్ లాండ్ గాని, ఇప్పుడున్న పరిస్థితుల ప్రకారంగా, దానికి సంబంధించిన ఎమౌంట్‌గాని ఇస్తారా ?

శ్రీ ఎం. మాణిక్ రావు.—ఈ నాలుగు తాలూకాల రైతులకు నా తరఫు నుంచి ప్రభుత్వం తరఫునుంచి వారికి ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను వారు ఎంతో మంచివారు. వారు అడగంగానే ఎంతో విశ్వాసంతో, ఎంతో కుతూహలంతో మా ప్రాంతంలో మా తాత ముత్తాతల కాలం నుంచి రైలు చూడలేదు కనీసం మాకాలంలోనయినా వస్తే మా కొడుకులు, వారి పిల్లలయినా చూస్తారు

అని వారు అడిగిన వెంటనే వ్రాసి యిచ్చారు దానికి అననే పని జరుగుతున్నది. అందువలన, వారికి ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. ఈ రోజున యీ కాంపెన్సేషన్‌కు సంబంధించిన తగాదాలు ఎక్కడా లేవు అయితే, ఆయా ప్రాంతాలలో భూమి తీసుకోబడిన వారికి బాధవుండడం సహజం. నాగార్జునసాగర్ కాల్వలు వచ్చిన తరువాత భూమి ధరకూడా పెరిగింది ఆ విషయాలు వారు నాకు పర్సనల్‌గా రిప్రజెంట్ చేశారు డి అండ్ డి డి డిక్లేర్ అయిన డేట్ నుంచి కాంపెన్సేషన్ కావాలంటే–పొసెషన్ తీసుకున్న డేట్ నుంచి, అప్పటి రేటును యివ్వవలసి ఉంటుంది లా ప్రకారం. 73-74 లలో తీసుకున్నప్పటికి, ఇంటరెస్టు కూడా ఇస్తున్నాము.

Pattas for Laoni Lands in the Villages Covered By the Bibinagar Nadikudi Railway Line

196—

*1919-Q —Sarvasri N Raghava Reddy and A. Lakshminarayana .—Will the Minister for Roads & Buildings be pleased to state.

(a) the reasons why the issue of pattas for Government lands (Laoni) in the villages through which Bibinagar-Nadikude railway line runs, had been discontinued, and

(b) whether the Government will issue orders to issue pattas for the lands other than those through which the railway line is laid, which are under the cultivation of poor people ?

Sri Manik Rao —(a) The State Government committed to provide lands to the Railway Administration free of cost for laying the new Broad Gauge Line from Bibinagar to Nadikude. Therefore, the State Government issued orders to stop assignment of Government lands in the villages which will come within the alignment of the proposed line

(b) Instructions have been issued to the Collector to explore the possibility of giving Government lands elsewhere as land compensation to the pattadars, whose private lands come within the alignment Hence it will not be possible to assign lands till the land acquisition proceedings are finalised

8-40 a.m శ్రీ ఎం. ఓంకార్ — సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకు మనం భూమి ఉచితంగా ఇస్తాము రైల్ లైన్ వెయ్యడానికి అనడం సంతోషమే. కాని, గవర్నమెంటు భూముల్లో పేదల ఖబ్జాలో వున్నటువంటివి, ఇక్కడ పట్టాదార్లకు పోతున్నాయి వారికి ఇవ్వవలసి వుంటుందని చెప్పడం అనేది సరికాదు, అదికూడా ప్రభుత్వం ఆలోచించవలసి ఉంటుంది ఇక్కడ రెండు విషయాలున్నాయి. ఒకటి – ధనికుల దగ్గర వున్నది, తప్పనిసరిగా వారి దగ్గర నుండి తియ్యవలసిందే, నష్టపడుతున్న రైతులకు యివ్వవలసిందే. అలాగే, హరిజనులు, వ్యవసాయ కార్మికులు ఇతర పేదలకు పట్టాలు యిచ్చేట్లుగా చూడండి నష్టపరిహారంగా యీ లైను క్రింద

పోయిన వారికి డబ్బు యివ్వాలి. అదేవిధంగా, ఇప్పటికయినా పేదల క్రింద వున్న భూములకు పట్టాలు యివ్వడానికి వెనువెంటనే కలెక్టరుకు ఆదేశాలు ఇస్తారా?

శ్రీమతి ఎం. స్వరాజ్యం (తుంగతుర్తి) — రైల్వేలైను క్రింద పోయిందేమో పోయింది అనుకుంటె పేదలు చేసుకుంటున్న బంజరు సాగుకు యివ్వండి. అవట్లా వుండగా, ఆ గ్రామాలలోని మొత్తం ఏరియాలో బంచరాయిలో పట్టాలు యివ్వకుండా ఆపేశారు. ఎందుకని?

శ్రీ ఎం. మాణిక్ రావు:— ఆయా గ్రామాలలో వున్న భూముల్లో హరిజనులకు, ఇతర పేద వర్గాలకు యివ్వకూడదని ప్రభుత్వ ఉద్దేశం కాదు. అయితే యీ రైల్వేలైను పోయేచోట ఎవరి భూములయితే తీసుకుంటున్నామో వారికి ప్రయారిటీ యివ్వవలసి వుంటుంది. ఉదాహరణకు భువనగిరి తాలూకాలో వున్న గూడూరు గ్రామంలో 22.14 ఎకరాలు అవసరమైంది, తీసుకున్నాం. వారికి ముందుగా ఇవ్వాలిగదా, ఈ ఫార్మాలిటీస్ పూర్తిచేయడంలో యీ డిలే అంతా అవుతున్నది ఇతర తాలూకాలలో ఎక్కడా కూడా యీ పేదలకు హరిజనులకు యిచ్చే కార్యక్రమం ఆపలేదు. ఇక్కడ భూమి తీసుకుంటున్నాం కాబట్టి, వారికి ప్రయారిటీ ఇవ్వవలసి ఉంటుంది కాబట్టి, యీ తాలూకాలో మాత్రం ఆలస్యం జరిగింది కేంద్రానికి మనం యీ భూమి ఉచితంగా ఇస్తున్నాం మొదట అనుకున్న దానికంటె, ఇప్పుడు భూమి రేట్లు పెరగడంవలన కొన్ని కోట్లు అవుతున్నది ఈ ప్రత్యేక పరిస్థితులు అర్థం చేసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :— ఇప్పుడు యీ నాలుగు తాలూకాలలోను ఎసైన్‌మెంట్స్ ఆపివుంచారు. నేను అనేది పడావు వున్న భూముల్లో వుండే వారికి ఎసైన్ చేయకండి, గవర్నమెంటే వుంచుకుని యీ నష్టపరిహారం క్రింద యివ్వవచ్చు సర్‌ప్లస్ లాండ్ కూడా నష్టపరిహారం క్రింద ఇవ్వవచ్చు, దానికి అభ్యంతరం లేదు కాని, ఇంతకుముందు నుంచి. 15-20 ఏళ్ళనుంచి సాగుచేసుకుని జీవిస్తున్న వ్యవసాయ కార్మికులకు, హరిజనులకు, భూమిలేని పేదలు వున్నారు, వారిని యీ రెస్ట్రిక్షన్స్ నుంచి మినహాయించి పట్టాలు యివ్వడానికి పూనుకుంటారా?

శ్రీ ఎం. మాణిక్ రావు — 15-20 సంవత్సరాలనుంచి వున్న వారిని ఆ లాండ్స్ నుంచి ప్రభుత్వం తీసివెయ్యలేదు. వారిని డిస్టర్బ్ చెయ్యలేదు. 20 స్టేషన్స్ కట్టడానికి గాను వారు పర్టిక్యులర్స్ యిచ్చారు. అయితే ఇక్కడ, స్టేషన్ ఇటువైపు పెట్టండి, అటువైపు పెట్టండి అని అంటూవుండడంవలన, అది ఇంకా తేలకపోవడంవలన, వారు యిది కొంతకాలం ఆపివుంచండి, యిది ఫైనలైజ్ అయిన తరువాత యిస్తాము అనుకోవడంవలన యిట్లా జరిగింది గౌరవసభ్యుల సెంటిమెంట్సు నేను అర్థం చేసుకున్నాను, ప్రభుత్వం యీ ప్రాంతాలలోనే అవుతున్నది తప్ప వేరే ప్రాంతాలలో అవడం లేదని మనవిచేస్తున్నాను.

Regularisation of Services of Work Charged and Contingency Employees

197—

*2288-(I) Q—Sarvasri S. Santhosh Reddy, (Armoor) Nallapareddi Sreenivasul Reddi, (Venkatagiri) M. Omkar and Smt. M. Swarajyam,—Will the Minister for Roads & Buildings be pleased to state:

(a) whether the Chief Minister has received representations in 1978 from the Andhra Pradesh Joint Counci of work-charged employees for the regularisation of services etc,

(b) what are the demands mentioned in the said representations

(c) the action taken in this matter , and

(d) whether the work-charged employees and contingent staf in Andhra Pradesh will be treated on par with same categories of staf working under the Tamilnadu Government ?

Sri M. Manik Rao :--The Answer is placed on the Table of the House

Answer placed vide L.A.Q No 2288-I (Starred)

(a) A copy of representation dated 11-5-1978 from the Andhra Pradesh Joint Council of Workcharged employees and contingencies addressed to Chief Minister has been received

b) 1 Abolition of workcharged system ,
2 Implementation of Family Benefit Fund Scheme,
3 Considering the children of deceased employees for appointment.
4 Permitting to retire from Service on voluntary basis.
5 Withdrawal of the order prohibiting appointment of non-muster roll workers.
6 Absorbing on monthly pay scales, all those workers who have completed 240 days of work.
7 Appointing the Department Employees' children in vacant poststhrough the media of employment exchange
8 Allotment of plots to the departmental employees to construct houses.
9 Sanctioning loans to the employees for construction of house and performing Marriage etc.,
10 Refund of C D amount.

(c) & (d) On the orders of Minister (Roads and Buildings): Secretaries to Government, Finance & Planning , Transport, Roads & Buildings: Irrigation and Power, Labour Employment & Technical Education and Panchayat Raj Departments have discussed the demsnds of the workcharged employees and arrived at a tentative decisions on the demands. Government have also constituted a Committee on 6-2-1979 with the following Members to go into the the various demands of the workcharged, NMR and Continency employees under the State Government in all their aspects with a direction to submit its report urgently :

1.	Chief Secretary to Government. ..	Chairman.
2	Secretary to Government, Finance & Planning Department. .	Member.
3.	Secretary to Government, Irrigation & Power Department. .	Member & Convenor.

4 Secretary to Government, Transport, Roads & Buildings Department — Member.

5 Secretary to Government, Labour Employment & Technical Education Department — Member.

Accordingly, the Committee is actively considering the various demands and appropriate orders will be issued soon after the report of the Committee is received and accepted by the Government.

శ్రీ బి. సంతోష్ రెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఈ వర్క్ చార్జ్‌డ్, కంటిన్‌జెన్సీ ఉద్యోగుల గురించి—దానికి సంబంధించిన ప్రభుత్వ కార్యదర్శులందరూ కలసి తాత్కాలిక నిర్ణయాలు తీసుకున్నట్లుగా మంత్రిగారు టేబుల్ పైన పెట్టిన కాగితంలో ఉన్నది. ఈ తాత్కాలిక నిర్ణయాలు ఏమిటి? అంతేగాక యీ ప్రభుత్వం వచ్చి ఒక సంవత్సరం అయింది. ఈ ప్రభుత్వం ఏర్పడినప్పటినుంచి కూడా అనేక విజ్ఞప్తి పత్రాల ద్వారా, యీ శాసన సభలో చర్చల ద్వారా సుమారు లక్ష కార్మికులకు సంబంధించిన యీ సమస్య గురించి ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చినప్పటికీ కూడా, యింత జాప్యం చేసి, వారి కోర్కెలను తీర్చకపోవడంవలన యిప్పుడు సమ్మె నోటీసు కూడా ఇవ్వడం జరిగింది. రేపటి నుంచి సమ్మె కూడా ప్రారంభం కాబోతున్నది, దీని పర్యవసానంగా అంతటా కూడా కార్యక్రమాలన్నీ స్తంభించిపోయే ప్రమాదం వుంది కాబట్టి, దీనిపైన ఖచ్చితంగా ఒక నిర్ణయం తీసుకుని, సానుభూతితో, మంత్రిగారు సభాముఖంగా ప్రకటిస్తారని నేను ఆశిస్తున్నాను. 8-50 p. m

శ్రీ యం. మాణిక్ రావు :—నేను మంత్రి అయి పదవీ బాధ్యతలను తీసుకున్న 2 మాసాలకు రిప్రజెంటేషన్ యిచ్చారు. చిత్తూరు, కర్నూలు, వరంగల్లులలో వర్క్ చార్జ్‌డ్, యన్. యం. ఆర్. ఎంప్లాయీస్ సభలకు పోయాను. వారిని పిలిచి మాట్లాడినాను. ఇది ఒక్క ఆర్ అండ్ బి విషయమే కాదు. పవర్ అండ్ ఇర్రిగేషనులో వున్నారు. పోచంపాడు ప్రాజక్టులో వున్నారు, శ్రీశైలం ప్రాజెక్టులో వున్నారు. పంచాయతీ రాజ్‌లో వున్నారు. ఏ వర్క్ శాంక్షన్ అవుతుందో దానిమీద చార్జి చేసుకుని పనిచేసే పద్ధతి చాలా కాలముగా వస్తున్నది. ఇది బాగా లేదు, ఇట్లా వుండకూడదనుకునేవారిలో నేను కూడ ఒకణ్ని. దీనిలో వుండేవారు పేదవారు, హరిజనులు. సెక్రటేరియట్‌లో కూర్చొన్నవారు రెగ్యులరైజ్ అవుతారు. వీరు కాలేదనే బాధ నాకు వుంది. వారి అసోసియేషన్ ప్రెసిడెంటు, సెక్రటరీలను పిలిచి మాట్లాడాను. ఫైనాన్స్ సెక్రటరీ, పవర్ అండ్ ఇర్రిగేషన్, పంచాయతీ రాజ్, ఆర్ అండ్ బి సెక్రటరీలు కూర్చొని వర్క్ ఔట్ చేయాలని చెప్పాను. 11-5-78న ముఖ్యమంత్రిగారికి రిప్రజెంటేషన్ ఇచ్చారు. దీనిమీద వత్తిడి చాల వస్తున్నది. కాబినెట్ మీటింగ్‌ని పిలువాలని ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరాను. కమిటీని వేసి ప్రాసెసింగ్ చేద్దామని కమిటీని వేశాము. ఫైనాన్షియల్ కమిట్‌మెంట్ చూస్తున్నారు. the Government have considered most of the commitments and benefits have also been given. ఫామిలీ బెనిఫిట్ ఫండ్ గురించి అడిగారు. దానికి ఫైనాన్షియల్ కమిట్‌మెంట్ ఎంత అనేది చూడాలి. 3 రోజులనుంచి బడ్జెటు డిమాండ్సుపైన చర్చలను వింటున్నాము. గౌరవ సభ్యులు అనేక విషయాలను చెబుతున్నారు. Government is sympathetically considering this aspect and we discussed

on 6-2-1979 6-2-79 నాడు ఒక కమిటీని వేయాలని అనుకున్నాము. The Chief Secretary will be the Chairman for thisCommittee, The Secretary for Finance & Planning is the member , the Secretary, Irrigation and Power will be the Convenor and member, The Secretary, Transport Secretary Roads & Buildings and the Secretary, Labour and Employment will be the other members of this Committee, కమిటీ వేసిన తరువాత 12.2.79 న, 20.2.79 న రెండు మీటింగులు జరిగాయి. ఈ క్వశ్చన్ రాకముందే, I said "let us give this report as early as possible and naturally Sir, we will discuss in the Cabinet and will set how best I can help and I assure this house. Sri Srinivasulu Reddy, Sri M Omkar and other friends and colleagues that the Government is very sympathetic and especially as I mentioned, it is only the time factor వారికి యివ్వకూడదని లేదు 10 సంవత్సరములు పెట్టాలా ? 12 సంవత్సరాలు అని పెట్టాలా అనేది ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తున్నది.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :— తమిళనాడులో వర్క్ చార్జెడ్ ఎంప్లాయీసని, కంటింజెంట్ ఎంప్లాయీస్‌ని రెగ్యులరైజ్ చేస్తూ జి. ఓ యిష్యూ చేసి 8 సంవత్సరాలైనది. మన రాష్ట్రములో వర్క్ చార్జెడ్ ఎంప్లాయీస్‌కి సర్వీస్ భద్రత లేకుండా పోయింది. దినదినగండంగా తయారైనది. ఆఫీసర్స్ వీరిని బాండెడ్ లేబరుక్రింద వాడుకుంటున్నారు. పని చేయడానికి నిరాకరిస్తే పనినుంచి తీసివేస్తున్నారు. సర్వీసులను రెగ్యులరైజ్ చేయనందువల్ల ఈ యిబ్బందులు అన్నీ వస్తున్నాయి కమిటీని వేస్తే వేశారు. ఆలస్యము చేయకుండా వీరి సర్వీసెస్ రెగ్యులరైజ్ చేయడానికి ఎందుకు నిర్ణయం తీసుకొనకూడదు చీఫ్ సెక్రటరీ అధ్యక్షతన వేసిన కమిటీలో పంచాయతీరాజ్ సెక్రటరీ లేనట్లు వుంది. పంచాయతీరాజ్‌కి సంబంధించిన వారు అనేకమంది వున్నారు ఆ డిపార్టుమెంటు సెక్రటరీకూడ వుంటే బాగుండేది. మార్చి ఆఖరులోగా ఆ కమిటీ రిపోర్టును యిచ్చే ఏర్పాటు చేస్తారా ? రిపోర్టు రాగానే వారం రోజులలో డెసిషన్ వచ్చే విధంగా నిర్ణయం తీసుకుంటారా ?

Sri M Manik Rao :—Sir, the case of Tamil Nadu is completely different. They have finished all their irrigation, power and Road works

Sri K Venkateswara Rao (Kollepur) —Sir, I believe that is too a sweeping statement

Sri M. Manik Rao · Sir, what I mentioned is a fact and I am told by the Minister I will give the statistics also for their completion and about their development activities They have finished all the works and also they have got the staffregularised and still I am proudto say that A. P. have got the future and many projects and we have still to continue upto 30 or 40 years, as we have got many projects This is the version of the concerned P. W. D , Minister of Tamilnadu. These are not my words He said "Brother we have completed the work and the existing staff only was regularised " Tamil Nadu has

got 11,000- NMRs.. Karnataka neary 15,000 NMRS., whereas we have to-day got nearly 75 to 80 thousands and how can we compare with Tamilnadu and Karnataka These are the figures given by them. Here, we have to consider four departments. అన్నీ ఆలోచిస్తున్నాము అన్నాను. వర్క్ చార్జెడ్ ఎంప్లాయీస్ నుంచి వేరే పనులు చేయించుకుంటున్నారని అన్నారు. వర్క్ చార్జెడ్, యన్ యం. ఆర్ వర్క్ చార్జెడ్ వేరే వుంటుంది. పర్టికుల్యలర్ వర్క్ మీద చార్జ్ వేరే వుంటుంది. In any department, if any such instances come to our notice, we will take action on anybody and against them For example, ఆర్.అండ్ బి వేరే వుంటుది I am the first man to regularise their services. I wanted to do it, but I have to take the consent of everybody. మొత్తము రెగ్యులరైజు చేస్తే కోట్లు అవుతాయి. I cannot alone take the decision as an individual and of my own department. I have to discuss with all departments. That is what we are discussing. I assure the members, Sri Srinivasul Reddy that the Government is sympathatically considering about the financial position, as the cost for total regularisation involves not lakhs of rupees, but in Crores They know the problem of finance also. 10 సంవత్సరాలు పెట్టాలా 12 సంవత్సరాలు పెట్టాలా అనేది ఆలోచనలో వుంది.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—రెగ్యులరైజ్ చేయడమనేది వారి డిమాండ్స్‌లో ఒకటి. ఇతర ఉద్యోగులతోపాటు సమానంగా వీరికి కూడ అన్ని బెనిఫిట్స్ ఎక్స్‌టెండ్ చేయాలని నేను యిక్కడ అడుగుపెట్టినప్పటినుంచి ప్రతి సంవత్సరం 2, 3 సార్లకు తక్కువ యిక్కడ రావడం లేదు. ఎప్పుడు చెప్పినా ఇవే సమాధానాలు వస్తున్నాయి. 6 వ తేదీనుంచి స్ట్రయిక్ మీద పోవలసినది వీరిచ్చిన హామీమీద వాయిదా వేసుకున్నారు. 2, 3 రోజులలో తేలుస్తామన్నారు ఇప్పుడు నోటీసు యిచ్చారు. 8 వ తేదీనుంచి స్టార్టు కాబోతున్నది. ఇది అయ్యేటప్పటికి ముప్పయి సంవత్సరాలు కావచ్చు, మూడు వందల సంవత్సరాలు కావచ్చు. అసలు ఈ ప్రశ్నకు ఆర్ అండ్ బి మంత్రిగారు ఎందుకు సమాధానం ఇస్తున్నారో తెలియడంలేదు. ఇది ఆర్ అండ్ బికి, పంచాయితి రాజ్‌కు, ఎడ్యుకేషన్‌కు, ఎలక్ట్రిసిటికి, మునిసిపాలిటీలకు ప్రతిదానికి సంబంధించిన ప్రశ్న. పాలసీ మేటర్‌గా ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం ఇవ్వాలి. రేపు ప్రారంభం కాబోతున్నది. అన్ని రంగాలలో వర్క్ సఫర్ కాబోతున్నది. వారు కమిటీ రిపోర్టు వచ్చేవరకూ ఆగమంటే ఆగరు. 15, 20 సంవత్సరాలనుండి వర్క్ చార్జ్‌డ్‌గా వున్నవారు చాలామంది చనిపోయారు కొందరు వృద్ధులు కూడా అయ్యారు. కమిటీ రిపోర్టుతో నిమిత్తం లేకుండా వెంటనే వారి సర్వీసెస్ రెగ్యులరైజ్ చేస్తారా? పెన్షనబుల్ పర్మెనెన్సి ఇవ్వటానికి ఒప్పుకుంటారా?

9.00 a.m.

శ్రీ యం. మాణిక్‌రావు —ఓంకార్‌గారు ఈ విషయాలు సభ్యులుగా వున్నప్పటినుండి చెబుతూనే వున్నారు. I have taken personal interest. He knows what I am doing. All the work charged comes under public work. దీని విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారితో, ఇతర కొలీగ్స్‌తో మాట్లాడతాను. ఇంతకాలం ఓపికతో ఆగారు. కొద్దికాలం ఆగండి. దీనికి మార్గం చూడాలనే

ఆలోచనలో ప్రభుత్వం వుంది ఫైనాన్స్ కమిట్‌మెంట్ ఎంత అవుతుందో చూడాలి. పది సంవత్సరాలు అయితే ఎంత, 20 సంవత్సరాల సర్వీసు అయితే ఎంత డబ్బు అవుతుందనే విషయాలు చూడాలి. నేను ఈరోజే చీఫ్ సెక్రటరీగారికి వ్రాసి పంపిస్తాను. "These are the feelings of the Member in the House and you submit the report as early as possible" అని వ్రాసి పంపుతాను.

శ్రీ శ్రీనివాసరావు (నాగరకర్నూలు) :—రాష్ట్రంలో ఎన్నో నిర్మాణ కార్యక్రమములు జరగవలసి వుంది. గుత్తాధి త్యాన్ని రద్దు చేయటానికి కన్‌స్ట్రక్షన్ కార్పొరేషన్ వంటి సంస్థలు ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి వర్క్‌చార్జ్‌డ్, ఎన్.ఎమ్.ఆర్. కంటింజెన్సీ వంటి ఇబ్బందులు లేకుండా శాశ్వతమైన సంస్థను రూపొందించటానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా ?

Sri M. Manik Rao :—Sir, this system has been started eversince the British regime. I am sentimentally opposing this from the beginning I got allergy myself and this is not a proper word to say that. వర్క్ చార్జిడ్ చాలా కాలం నుండి వుంది. వారిని ఎట్లా రెగ్యులరైజ్ చేయాలనే విషయంలో ఒక్క ఫైనాన్షియల్ కమిట్‌మెంట్ తప్ప మరో విషయం లేదు. The Government is sympathetic and wants to take the issue as early as possible· మూడు కోట్లు అవుతుందా, 6 కోట్లు అవుతుందా, 11 కోట్లు అవుతుందా అనేది చూడాలి. ఓంకార్‌గారికి బాగా తెలుసు. He i very close to the members and I also know. In all respects, we have agreed, along with the regularisation of work-charged వారు సైకిల్ ఎలవెన్స్ అడిగారు. రెగ్యులరయిజ్ అయితే బాగుంటుందన్నారు.· అన్ని విషయాలూ ఆలోచిస్తున్నాము.

శ్రీ పి. చిన్న (విజయవాడ) :—ఇది చాలా కాలం నుండి వున్న సమస్య ఎప్పటి నుండో ఓపిక పట్టండి, ఓపిక పట్టండి అంటున్నారు. ఎంత కాలం ఓపిక పట్టాలి ? డబ్బు సమస్య అని మంత్రిగారు అంటున్నారు. ఒక పెద్ద ప్రాజెక్టును ఆపి అయినా వీరి సమస్యను పరిష్కరించండి. పది సంవత్సరాల నుండి పని చేస్తున్నవారిని తీసివేసి కొత్తవారిని వేసుకోవడం ఆపాలి. వర్క్ చార్జుడ్, ఎన్ ఎమ్ ఆర్. వారిని పర్మనెంట్ చేస్తారా ?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—అన్ని ఉప ప్రశ్నలకు మంత్రిగారు ఒకేసారి సమాధానం ఇస్తారు. సుబ్బారెడ్డిగారూ, మీరు ప్రశ్న అడగండి.

శ్రీ కె. వి. సుబ్బారెడ్డి (నెల్లూరు) :—వర్క్ చార్జుడ్ అనేది ఎప్పుడో బ్రిటిష్‌వారి కాలంలో పెట్టినది అప్పటినుండి ఇప్పటి వరకూ వారిని నెగ్లెక్టు చేయడం జరుగుతున్నది. వారి సర్వీసును రెగ్యులరైజ్ చేయడం న్యాయం కనుక ఇప్పటికైనా ముఖ్యమంత్రిగారు వారి సర్వీసెస్ రెగ్యులరైజ్ చేయటానికి ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ కోన ప్రభాకరరావు (బాపట్ల):—ఓంకార్‌గారు అయిదు సంవత్సరాల నుండి చెబుతున్నామన్నారు, మన ప్రభుత్వం కన్సిస్టెంట్‌గా చెబుతున్నది,

కమిటీలు వేస్తున్నారు. ఒక విషయం చెబుతాను. పేషెంట్‌ను హాస్పిటల్‌లో ఆపరేషన్ టేబుల్ మీద పడుకోపెట్టారు. స్పెషలిస్టులు అందరూ వచ్చి చూసి కమిటీ గదిలో ఏం చెయ్యాలి అని చర్చించటానికి కూర్చున్నారు. నాలుగు గంటలు చర్చలు జరిపారు. ఒక నిర్ణయానికి వచ్చి ఆపరేషన్ థియేటరులోనికి వెళ్ళారు. అక్కడ రోగి చచ్చి వున్నాడు. ఈ పరిస్థితిని గుర్తుపెట్టుకుంటారా ?

శ్రీ జి. వీరాంజనేయశర్మ :—ఎన్.ఎమ్.ఆర్ వర్క్ చార్జుడ్, కంటింజెన్సీ వారి విషయం ఏమి ఆలోచిస్తున్నారు ?

శ్రీ యం. మాణిక్‌రావు :—ఎన్.ఎమ్.ఆర్. వర్క్ చార్జుడ్ విషయం వేరు, కంటింజెన్సీవారి విషయం వేరు. ఎన్.ఎమ్.ఆర్., పర్టిక్యులర్ పని కోసం వస్తారు. వైట్ వాష్ అంటే నాలుగైదు నెలలు వుంటుంది. తరువాత వెళ్ళిపోతారు. కంటింజెన్సీ వేరు. వారు. . . .

శ్రీ జి. వీరాంజనేయశర్మ :—ఎన్.ఎమ్.ఆర్., కంటింజెన్సీవారు పది సంవత్సరాల నుండి పని చేస్తున్నవారు వున్నారు.

Sri M. Manik Rao .—Sir, the contingency staff is completely different. They work for 3, 4 or 6 months whenever works come. They are continued and there is no doubt about it and practically they are all working This is the practice. జాయింట్ కమిటీ వేశాము. రెండు సిటింగులు అయ్యాయి. I am going to write a letter that "This is a feeling of the House and the Members and let us have the meeting as early as possible and send the report" అని సభకు హామీ ఇచ్చాను.

Mr. Deputy Speaker :—Here, I think when the Minister has also assured the House, let us finalise.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—పాలసీ మేటరు గాబట్టి ముఖ్యమంత్రిగారు వచ్చే వరకు దీనిని పోస్ట్‌పోన్ చేయండి.

Mr. Deputy Speaker :—I have no objection.

Sri M. Manik Rao —It is not necessary to postpone ; a sat sfactory reply is given. 9-10 a. m.
కమిటీ రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత ముఖ్యమంత్రిగారు నేను ఆలోచన చేసి ఫైనలు డిసిషను తీసుకుంటాము. వారు ఏమేమి అడిగారో క్లుప్తంగా జవాబు చెప్పాను.

శ్రీ ఎ. ఈశ్వరరెడ్డి :— అధ్యక్షా, క్రమబద్ధీకరణ చేయడం విషయమై జి. రామానుజంగారు కూడ ముఖ్యమంత్రిగారికి వ్రాయడం జరిగింది. మేము ఎందరో మంత్రులవద్దకు వెళ్ళాం. పంచాయతీరాజ్, మేజర్ యిరిగేషన్, రోడ్ అండ్ బిల్డింగ్సు మినిస్టర్ల వద్దకు వెళ్లాం. మంత్రులందరు ముఖ్యమంత్రిగారిపైన ఏదైనా వత్తిడి తెచ్చి నిర్ణయం తీసుకుంటారా ?

శ్రీ ఎ. వాసుదేవరావు (కోదాడ్) :—ఇది చాలా కాలముగా నడుస్తున్న వ్యవహారం. మొత్తం సమస్యను పర్మనెంటు బేసిస్ మీద ఏప్రిల్ 30వ తేదిలోగా పరిష్కారం చేస్తారా ? ఏదైనా ఎస్యూరెన్సు యివ్వండి

శ్రీ యం. మాణిక్ రావు:-ఈశ్వర రెడ్డిగారు చెప్పినట్లుగా చిత్తూరు వెళ్ళినరోజున I had given my mind as to what is the policy of the Government వారు చెప్పినదాని మీద సెక్రటరీని పిలిపించి మాట్లాడి ముఖ్యమంత్రిగారు అప్పటి కప్పుడు కమిటీని వేయుమని ఆర్డరు వేశారు. మిత్రులు వాసుదేవరావుగారు చెప్పారు. నాగార్జునసాగరు పనులు అయిపోయాయి. ఎగ్జిక్యూటివ్ యింజనీర్సుకు, అసిస్టెంటు యింజనీర్సుకు సూపర్వయిజర్సుకు, వారందరికి to provide them or to merge them in other departments, what the difficulty is - the hon. Member knows, I certainly share the feelings of the hon. Members to take up as early as possib'e 30వ తేదీ అంటే నావద్ద సర్కారు పంచాంగం, తారీఖు లేదు. I have the same sentiments as the Hon'ble Members expressed, to take up this matter as early as possible. 30వ తేదీ ఏప్రిల్ బాగుంటుందని కాదు 15 ఏప్రిల్ లోగా అయితే యింకా మంచిది. I will be happier if that could be done.

శ్రీ జనార్ధనరెడ్డి (ఖైరతాబాదు) :—ఇంతకుముందు వెంగళరావుగారు వున్నప్పుడు కూడా చెప్పడం జరిగింది. ఎన్.జి ఓ లకు జీతాలు పెరిగినప్పుడు వారిని రెగ్యులరైజు చేస్తే ఏమి పోతుంది ? ప్రభుత్వమే రెగ్యులరైజు చేయకపోతే ప్రయివేటు మేనేజిమెంటు పర్మనెంటు చేయదు కనుక వీరి విషయములో ప్రభుత్వం చర్య తీసుకోవాలి. ఏ డేట్ లో చేస్తున్నది మంత్రిగారు జ్యోతిష్యం చూచి చెబితే బాగుంటుంది.

Sri M. Manik Rao :—I will do it as early as possible.

శ్రీ వి. రంగారావు (బందరు) :—అధ్యక్షా, మంత్రిగారు బందరుమిఠాయి లాగా తీయగా సమాధానం యిస్తున్నారు. ఇంత మంది వత్తిడి చేసినప్పుడు రెండు నెలలో, మూడు నెలలో, 15 రోజులలో చేస్తామని చెప్పకుండా సాధ్యమైనంత తొందరలో చేస్తామంటే ఎప్పుడు సాధ్యము అయ్యేది. రెండు మూడు నెలలలో ఏదో సుమారుగా చెప్పండి చెప్పడం లేదంటే చేయదలచుకో లేదన్న మాట. చేయదలచుకుంటే రెండు నెలలు లేక మూడునెల్లో చేస్తామని వాగ్దానం చేయడం ధర్మం అని చెబుతున్నాను.

శ్రీ యం ఓంకార్ :—ఇది పోస్టుపోన్ చేయండి.

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్ రెడ్డి (నరసాపూర్) :—ఇది పాలసీ మేటరు గనుక మంత్రిగారు సక్రమంగా జవాబు చెప్పడం లేదు.

శ్రీ యం. మాణిక్ రావు :—సక్రమంగానే జవాబు యిస్తున్నాను. వారికి తృప్తి కలిగిన జవాబు దొరకడం లేదు.

Sri S. Jaipal Reddy (Kalvakurthy) :—This is not a matter concerning one departmen as the Minister was himself good enough to admit. Secondly the question has been so put as to concern the

Chief Minister:—"Whether the Chief Minister has received any representations in 1978 from the A. P Joint Council of workcharged employees That Joint Council consists of people from various department Therefore it is not fair to ask the Minister for Roads and Buildings to to give an adequate and comprehensive answer ; he can only give a technically correct answer which he has given. Therefore I request the Deputy Speaker to postpone the quetion until the Chief Minister is present in the House.

Mr. Deputy Speaker :—The question is postponed.

Grants for Slum Improvement Schemes to all the Municipalities

198

*2876 Q. Sri Kasu Venkata Krishna Reddy Narsaraopet Will the Minister for Municipal Administration be pleased to statet

(a) whether the Union Government has agreed to give cen percent Grant for slum improvement schemes to all al l the Municipalties irrespective of popnlation

(b) if so, whether the schemes have been prepared for all the Municipalities in our State and submitted to the Union Govt. for sanction of grant,

(c) if not, the reasons therefor ; and

(d) the names of Municipalities for which Grants have been sanctioned by the Nuion Government and the amounts granted to each respectively

మునిసిపలు పరిపాలనశాఖ మంత్రి (శ్రీ) వి. నాగేశ్వరరావు)

(ఎ) మురికి ప్రాంతాలలో పరిసరాలను అభివృద్ధిపరచే కేంద్ర రంగంలోని పథకం 1-4-1974 నుండి రాష్ట్ర రంగానికి బదిలీ చేయబడింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మురికి ప్రాంతాలలో పరిసరాల అభివృద్ధి పథకాన్ని జనాభాతో సంబంధం లేకుండా అన్ని మునిసిపాలిటీలకు విస్తరింపజేసింది. ఇది లోదడ 3 లక్షలు అంతకు ఎక్కువ జనాభా ఉనన మునిసిపాలిటీలకే పరిమితమై ఉండేడిది.

(బి) నూటికి నూరుపాళ్ళు సహాయక గ్రాంటు పథకాలను ఇప్పుడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మంజూరు చేస్తున్నది. ఇప్పటివరకు 28 మునిః పాలిటీల సంబంధంగా 110 పథకాలు తయారుచేయబడి ప్రభుత్వంచే మంజూరు చేయబడ్డాయి.

(సి) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

(డి) 1978-79లో మురికి ప్రాంతాల పరిసరాల అభివృద్ధి క్రింద పథకాలు మంజూను చేయబడిన మునిసిపాలిటీల పేర్లను, వాటి అంచనా వ్యయాన్ని మంజూరైన సహాయక గ్రాంటు మొత్తాలను తెలిపే వివరణ సభా సమక్షంలో ఉంచబడింది.

ANSWER TO PART (D) OF STARRED L A.Q. No. 2876

Sl. No.	Name of the Municipality in which Environmental Improvement schemes sanctioned in 1978-79.	No. of schemes sanctioned	Estimated cost of the schemes	Grant-in-aid santioned towards the schemes in 1978-79.
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1.	Visakhapatnam	7	42 55	21.28
2	Vijayawada	1	11 45	5.72
3	Guntur	8	73.30	36 65
4.	Warangal	3	12 55	6 27
5	Vizianagaram	4	5 94	2.97
6.	Kakinada	1	8 00	4 00
7.	Rajahmundry	4	5 83	2 92
8.	Eluru	5	22 94	11 47
9.	Nellore	15	29 99	15 00
10	Nizamabad	8	22 73	11.37
11.	Kurnool	6	16.72	8 36
12	Machilipatnam	6	14 15	7 08
13	Chirala	6	8 26	4 13
14	Nandyala	2	3 62	1.81
15	Tadepallegudem	2	5 05	2.52
16	Anantapur	1	2 76	1 38
17	Guntakal	1	4 70	2 35
18	Kareemnagar	2	4 78	2 39
19.	Mahaboobnagar	3	8 06	4 03
20	Khammam	3	12 91	6 46
21	Samalkot	4	6 50	3 25
22.	Peddapuram	3	6 72	3 36
23	Mangalagiri	1	3 75	1 87
24.	Pithapuram	5	6 74	3.37
25.	Yemmiganur	1	4 94	2 47
26	Dharmavaram	1	4 92	2 46
27	Bodhan	4	5 78	2.89
28	Siddipet	2	2 90	1 45
		110	358 54	164 05

శ్రీ సి.హెచ్. విఠల్ రెడ్డి (నరసాపూర్) :— అధ్యక్షా, మెదక్ 85 వేల జనాభా కలిగిన పట్టణం. దానిలో మురికివాడలు విపరీతంగా వున్నాయి. ఈ లిస్టులో మెదకును చేర్చ లేదు. వెంటనే దానిని చేర్చి డబ్బు కేటాయించడానికి ప్రభుత్వం చర్య తీసుకుంటుందా?

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు :— మన రాష్ట్రములో 93 మున్సిపాలిటీలు వున్నవి. ఫస్టు ఫేజులో 28 మున్సిపాలిటీలకు యివ్వడం జరుగుతున్నది. ఈ రోజు మీటింగు జరుగబోతున్నది తతిమ్మా మున్సిపాలిటీలకు కొంత కేటాయించ బడుతుంది. దానిలో మెదకుకు వుందో లేదో తెలియదు కేటాయించిన తరువాత దానికి కేటాయించింది తెలుపుతాను.

Sri S. Jaipal Reddy :— In Tamilnadu the Hon'ble Minister may know there is what is called a Slum Clearance Board and it is a statutory Board. The salient features of the schemes undertaken by the Board are that they would build multi-storeyed structures in the place of huts where they are existing now Will the Government consider constituting a Slum Clearance Board in Andhra Pradesh?

Mr. Deputy Speaker: I think the Minister is referring to environmental improvement.

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు :—వేరే ప్రశ్న వేయమనండి.

Sri S. Jaipal Reddy : It is not fair to ask me to put a separate question; my question arises from the main question. I would request you to consider because it is said ,'slum improvement schemes. Even" environmental schemes are slum improvement schemes. Therefore the Minister should be able to say.

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు :— స్లంయింప్రూవ్‌మెంటుకు సంబంధించినంత వరకు నావద్ద సమాధానం వుంది. సెపరేట్ క్వశ్చన్ వేస్తే వారు అడిగింది చెబుతాను.

శ్రీ కె. గోవిందరావు (అనకాపల్లి) :—మన రాష్ట్రములో ఎక్కువ జనాభా వున్న చాలా పట్టణాలు యీ లిస్టులోనుండి మినహాయింపబడినవి. దీనికి క్రైటీరియా ఏమిటి? ఏ పద్ధతి ప్రకారం చేశారు? అనకాపల్లి 70 వేల జనాభా కలిగిన పట్టణం, అది ఎంత అనారోగ్యకరమైన వాతావరణంలో వుందో మంత్రి గారు చూశారు. ఇందులో చేర్చడానికి రేషనల్ ఏమిటి?

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు:— మన రాష్ట్రములో వున్న మున్సిపాలిటీలన్నింటిని స్లంయింప్రూవ్‌మెంటు క్రింద ఎస్టిమేట్సు పంపమంటే పంపించాయి. డైరక్టరు టౌను ప్లానింగు, వాటిని పరీక్ష చేసి కొంత డబ్బును తగ్గించి కొన్నింటికి డబ్బును రికమండు చేశారు. ఆ రికమండేషన్సు ప్రకారము స్కీమ్సు యివ్వడం జరిగింది. ఇవాళ మీటింగు వుంది. కొంత డబ్బు కేటాయించడం జరుగుతుంది. సెకండు ఫేజులో వారు రికమండుచేసిన స్కీమ్సుకు డబ్బు యివ్వడం జరుగుతుంది. ఇందులో అనకాపల్లి రావచ్చు.

ఈ వేళ మీటింగు ఉంది. అందులో 16 మునిసిపాలిటీలకు ఇవ్వబోతున్నాము, 16 మునిసిపాలిటీలకు ఇచ్చిన తరువాత కావాలంటే ఆ లిస్టు సభముందు ఉంచుతాము.

శ్రీ సి.హెచ్. విఠల్ రెడ్డి:— అందులో మెదక్‌ను చేరుస్తారా?

శ్రీ పి. నాగేశ్వర రావు:— రెండవ ఫేజులో చేర్చిన తరువాత లిస్టు కావాలని అంటే టేబులుమీద పెడతాము.

శ్రీ పి. వెంకట్రావు:— కొన్ని పట్టణాలకు అర్బన్ డెవలప్‌మెంటు అథారిటీ పెట్టారు. ఏవో కొన్ని ఉంచడం, కొన్ని తీసివేయడం జరిగింది. మునిసిపాలిటీలు అంటే అర్బన్ ఏరియాలు వీటన్నింటికీ కలిసి కాంప్రహెన్సివ్ డెవలప్‌మెంటు కోసం స్టేట్ లెవెల్‌లో మళ్ళీ అర్బన్ డెవలప్‌మెంటు అథారిటీని క్రియేట్ చేసి దాని ద్వారా ప్రయత్నం చేస్తారా? For every town you are giving urban development neglecting smaller urban area). I am asking about comprehensive development in the entire State.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:— అది వేరే విషయం. ఆ సమాధానం నా దగ్గర లేదు.

శ్రీ సుబ్బారెడ్డి:— నగరాలకు మురికివాడలు పీడగా తయారైనాయి. 1974లో మురికివాడలను చేబట్టడం సంబంధించిందని అంటున్నారు. అసలు 1974 తరువాతనే మురికివాడలు ఎక్కువ అయినాయి. ఇంతవరకూ వాటికి ఎటువంటి సౌకర్యాలు జరుగలేదు రోడ్లు కాని లైట్స్ కాని మంచినీరు గాని ఏమీ లేవు. శ్రీ జనార్దన రెడ్డిగారు చెప్పినట్లుగా స్లం క్లియరెన్సు డెవలప్‌మెంటు బోర్డును ఏర్పాటు చేసి దానికి అప్పగిస్తే తప్ప దీనికి ఇచ్చే డబ్బు ఉపయోగపడదు. తమిళ నాడులో ఏర్పాటు చేసినట్లుగా మల్టీ స్టోరీడ్ బిల్డింగ్సు కడితే తప్ప అది సాధ్యం కాదు. కాబట్టి స్లం క్లియరెన్సు డెవలప్‌మెంటు బోర్డును పెట్టే ఆలోచన ఏమైనా ప్రభుత్వానికి ఉందా?

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:— ఆ ఇన్ఫర్మేషను నా దగ్గర లేదని మనవిచేసాను.

Rehabilitation of Slums-dwellers in Visakhapatnam Town

199—

*1596 Q — Sri K Govinda Rao :— Will the Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) whether the Government propose to construct multi-storied buildings in 500 acres at Mudasarlova to rehabilitate of slum-dwellers of Visakhapatnam Town ;

(b) whether there is also any proposal before the Government to develop middle income and low income-group housing colonies on 1200 acre site at Vepagunta and 500 acre site at Gajuvaka to relieve the congestion in Visakhapatnam town ; and

(c) if so, when it will be implemented ?

మున్సిపల్ పరిపాలనాశాఖ మంత్రి (శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు) :—

(ఎ) లేదండి.

(బి) విశాఖపట్టణం పట్టణాభివృద్ధి సంస్థ వేపగుంట, గాజువాకల వద్ద టౌన్ షిప్ పథకాలను రూపొందిస్తున్నది.

(సి) ఈ ప్రాంతాలకు సవివరమైన టౌన్‌షిప్ పథకాలను ఖరారు చేసిన తరువాత మాత్రమే ఆ పథకాలను అమలు జరపడానికి పట్టే కాలం నిర్ణయించ వీలవుతుంది.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:— ఇప్పుడు అర్బన్ డెవలప్‌మెంటు అథారిటీవారు చేసేటటువంటి కార్యక్రమాలతో నిమిత్తం లేకుండా క్లియరెన్సు కోసం వేరే పథకాలు ఉన్నాయి. వాటిక్రింద మల్టి స్టోరీడ్ బిల్డింగులు కట్టడానికి ఎందుకు ప్రయత్నం చేయరు?

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు.— అది మొత్తం రాష్ట్రానికి వర్తింప చేయాలనే విషయం. ఆ సమాధానం నేను ఎట్లాగ చెప్పగలను. మీరు ప్రశ్నలో అడిగింది వేరు, ఈ పరిస్థితి వేరు.

శ్రీ కె. గోవింద రావు:— అధ్యక్షా, నా ప్రశ్నలోనే ఉంది చూడండి.

"Whether the Government proposed to construct multi-storeyed buildings in 500 acres to rehabilitate the slum dwellers of Visakhapatnam" What is wrong about my question.

శ్రీ వి. నాగేశ్వర రావు:— లేదని చెప్పారు కదా. ఆ స్కీం లేదు.

శ్రీ కె. గోవింద రావు — విశాఖపట్టణంలో ఉన్న స్లం డ్వెల్లర్సుకు ఏవిధమైన ఏర్పాట్లు చేస్తున్నారు?

శ్రీ వి. నాగేశ్వర రావు —మీరు వేపగుంట, గాజువాకలవద్ద మధ్యాదాయ మరియు అల్పాదాయ వర్గాల నివాసగృహాకాలనీలను అభివృద్ధి చేయుటకై యేదైనా ప్రతిపాదన ఉందా అని అడిగారు. పథకాలను రూపొందిస్తున్నదని చెప్పాను మల్టి స్టోరీడ్ బిల్డింగుల విషయంలో లేదని చెప్పాను

శ్రీ పోలిన చిన్న:— మున్సిపాలిటీలకు వచ్చిన డబ్బును మార్చికి ఖర్చు పెట్టకుండా ఉన్నాయి కనుక వాటిని వెంటనే ఖర్చు పెట్టేట్లు చూస్తారా?

శ్రీ వి. నాగేశ్వర రావు,— మార్చిలో ఖర్చు పెట్టకపోయినా వారికి ఇచ్చిన డబ్బు ఎక్స్‌పైర్ కాదు అవతల నెలలో అయినా ఖర్చు పెట్టుకోవడానికి అవకాశం ఉంది.

శ్రీ ఆర్. ఎమ్. మనోహర్ — హైదరాబాద్ పట్టణంలో స్లం ఏరియాలలో ఎండోమెంట్సు క్రింద నవాబుల లాండ్సు ఎక్కువ ఉన్నాయి. అక్కడ స్లమ్సులో ఉన్నటువంటి పేదలు గుడిసెలు వేసుకొని ఉన్నారు. ఆ ప్రోబ్లంను సాల్వ్ చేయాలి దానికి మద్రాసులో స్లం బోర్డు అని ఉంది. ఆ విధంగా ఇక్కడ కూడా ఒక బోర్డును ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. నాగేశ్వర రావు — ఆ సమాచారం ఇక్కడ లేదు. వేరే ప్రశ్న వేయండి.

Mr Deputy Speaker :—Question Nos. 200 and 201 are postponed

Bus Accident at Saligramapuram

203—

*2444 Q.—Sri Ch Vittal Reddy :—Will the Minister for Transport be pleased to state

(a) the total number of persons who died and the persons who were injured in the ghastly bus accident which occured on 20-7-78 night at Saligramapuram (Tatichetlapalem, Vizag Town) on the National Highway ;

(b) the relief measures taken by the Government ;

(c) whether the Government are aware of the fact that bus accidents are taking place in Vishakaptnam Town very frequently, and

(d) if so, the reasons therefor and the steps taken by the Government to control such accidents ?

రవాణా శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎ. వెంగళరెడ్డి)—(ఎ) 8 మంది చనిపోయారు. 23 మంది గాయపడ్డారు.

(బి) విశాఖపట్నం కలెక్టరు చనిపోయినవారి ఒక్కొక్క కుటుంబానికి రూ. 1000-ల నగదు చెల్లించారు. ఆయన గాయపడిన 19 మందికి ఒక్కొక్కరికి రూ. 500 నుండి 50 చొప్పున మొత్తం రూ. 2,450 ల నగదు చెల్లింపును కూడా మంజూరు చేశారు

(సి) 1-4-1978 నుండి 1979, జనవరి చివర వరకు జరిగిన ప్రమాదాలను తెలిపే జాబితా సభా సమక్షంలో ఉంచబడింది. అందులో బస్సు ప్రమాదాలు, లారీ ప్రమాదాలు కూడ చేరి ఉన్నాయి.

(డి) విశాఖపట్నంలోని రోడ్లు ఇరుకుగాను, వంకరటింకరగాను ఉన్నాయి చాలా రోడ్లు అధ్వాన్నంగా ఉన్నాయి. ఆ రోడ్లు వెడల్పు చేయడానికి అధికార్లు చర్యలు తీసుకుంటున్నారు. వాహనాలను తనిఖీ చేయడం ఓవర్ స్పీడింగు, ఓవర్ లోడింగు అరికట్టడం వంటి నివారక చర్యలు తీసుకోబడినాయి ట్రాఫిక్ నియమాల గురించి ప్రజలకు ప్రచారం చేయడమే కాకుండా రోడ్డు సిగ్నళ్ళు స్పీడు బ్రేకర్లు ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. నిబంధనలు పాటించకుండా ఇష్టం వచ్చినట్లు వాహనాలు నడిపే డ్రయివర్లను శిక్షిస్తున్నారు.

Answer Vide Part (C) of L A Q No 2444

LIST OF CASES OF ACCIDENTS

Sl No	Date of accident	Accidents in respect of city buses		Accidents in respect of other vehicles		
		Vehicle No and Class of Vehicle.	Deaths	Vehicles No and Class of Vehicles	Deaths	No. of persons injuried (Minor).
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1	3-4-1978			Goods Vehicle A.P.C 5650	1	.
2	7-4-1978	.		Goods Vehicle AAV 4268	1	.
3	7-4-1978	..	.	Stage Carriage APP 7364	1	..
4	12-4-1978	.	.	Goods Vehicle AAT 202	2	..
5	20-4-1978			Goods Vehicle AAV 7310	1	..
6.	16-4-1978			Goods Vehicle AAV 3000	1	..
7	15-4-1978		.	Goods Vehicle AAV 9693	1	..
8	29-4-1978			Goods Vehicle APT 5376	1	..
9	29-4-1978	City bus AAV 9891		.. .	1	..
10	11-5-1978			Goods Vehicle AP 3377	1	..
11	9-5-1978	City bus AAV 8496	..	.. ..	1	..
12.	21-5-1978			Goods Vehicle APS 3339	1	..
13	22-5-1978	..		Bus AAV 2209 .	1	..
14	14-5-1978			Bus APV 3732 .	1	.
15	7-6-1978		.	Goods Vehicle AAG 4918	1	..
16.	18-6-1978			Bus ADP 1357	1	..
17.	19-6-1978			Goods Vehicle AAV 3428	3	..
18	21-6-1978			Tourist Taxi AAV 1883	1	..
19.	29-5-1978			Goods Vehice MTT 30681	1	..
20	10-6-1978			Goods Vehicle AAE 1044	1	..
21.	23-6-1978			Bus ADP 1157 ..	1	..
22	3-7-1978	City bus ADJ 708		.. .	1	..
23.	30-6-1978		..	Tractor API 903 ..	1	..
24	8-7-1978			Goods Vehicle MDL 1090	1	..
25	29-6-1978			Goods Vehicle AAP 5363	1	..
26	25-7-1978			Goods Vehicle TMZ 3488	1	..
27	15-7-1978			Goods Vehicle AAV 7623	1	..
28	19-7-1978			Goods Vehicle AAV 8728	1	..
29	18-7-1978			Goods Vehicle AAG 3368	1	..
30	20-7-1978	City bus MYU 3878	.	.. ..	8	..
31	29-8-1978		.	Bus AAP 447 .	1	..
32	4-9-1978	.	.	Goods Vehicle ADB 856	1	..
33.	31-8-1978	..	..	Goods Vehicle ADK 5207 MPP 8963	1	..

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
34	1-9-1978			Bus APZ 7211	1	
35	26-6-1978			Goods Vehicle AAV 9865	1	
36	21-9-1978			Bus APV 8386	1	
37	20-9-1978			Goods Vehicle TMS 9199	1	
38	24-9-1978			Goods Vehicle ADJ 1099	1	
39	2-10-1978			Goods Vehicle MYY 3413	1	
40	30-9-1978			Goods Vehicle APC 5833	1	
41	17-10-1978	.		Bus AAV 8696	1	.
42	27-10-1978			Bus APZ 7159	1	.
43	31-10-1978			Goods Vehicle APV 8296	1	
44	27-10-1978			Goods Vehicle APK 8163	1	
45	31-10-1978			Motor Cycle ADY 8922		1
46	31-10-1978		.	Motor Cab ADJ 1408		1
47	31-10-1978			Goods Vehicle AAV 4559		1
48	1-11-1978			Stage Carriage AD P 1157	1	
49	5-11-1978			Goods Vehicel ORU 5923	1	
50	18-11-1978			Motor Cycle AAV 4364	.	2
51	20-11-1978			Goods Vehicle AAV 5463	1	
52	21-11-1978			Auto AAV 7461	1	1
53	21-11-1978			Stage Carriage AAZ 206		1
54	25-11-1978			Goods Vehicle AAV 3774		2
55	27-11-1978			Goods Vehicle ORU 595		2
56	1-12-1978	.		Goods Vehicle (Tanker) ADJ 25		1
57	3-12-1978	..		Tractor AAV 5015		1
58	1-12-1978	..		Stage Carriage AAV 7477	1	
59	4-12-1978	.		Goods Vehicle MDJ 5976	1	
60.	14-12-1978	..	.	Motor Vehicle ADY 9831	.	1
61.	28-12-1978	..	.	Contract Carriage APV 6354		1
62	26-12-1978	.	.	Auto ADJ 1544 .	1	1
63	26-12-1978	..	..	Goods Vehicle AAV 7070	2	1
64	31-12-1978	..	.	Motor Car AAV 5337		1
65	2- 1-1979	.		Motor Cycle APS 3018		1
	2-1-1979			Motor Car APV 8888		
66	2-1 1-1979		.	Stage Carriage AAZ 192	1	1
67	1- 1-1979	.	.	Goods Vehicle AAP 5979		1
68	4- 1-1979		.	Goods Vehicle APK 4993	1	.
69	7- 1-1979		.	Stage Carriage AAZ 300		1
70	1- 1-1979	.	.	Auto AAK 1094		1
71	13- 1-1979		.	Goods Vehicle ADJ 171	1	.
72	7- 1-1979		.	Auto ADJ 1815		1
73		. ..	..	Motor Cycle APV 6315		.
74.	24- 1-1979		..	Goods Vehicle APV 2855	1	..

శ్రీ సి.హెచ్. విఠల్ రెడ్డి :—ఈ లిస్టు ప్రకారం యాక్సిడెంట్సు చాలా జరిగాయి. చాలామంది చనిపోయారు ప్రతి నెల 2, 3 జరిగాయి. చనిపోయినవారందరికీ నష్టపరిహారం యిచ్చారా? ఈ యాక్సిడెంట్సు తరచుగా జరగడానికి గల కారణాలేమిటి? హైదరాబాద్ నుంచి విశాఖపట్టణం బస్ పోవుటకు ఒక్కరే డ్రయివరు ఉంటున్నారు. ప్రతి 20, 50 మైళ్ళకు ఒక డ్రయివరును మారిస్తే చాలా యాక్సిడెంట్సు తగ్గుతాయి. దాని గురించి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ ఎ. వెంగళరెడ్డి :—లాంగ్ డిస్టెన్సు రూట్సులో పాసింజరు బసెస్ కాని గూడ్సు వెహికిల్సు కాని రూల్సు ప్రకారం ఇన్ని మైళ్లు ప్రయాణం చేస్తే వాళ్లు మార్చాలని ఉంది, అలాగ చేస్తున్నారు.

శ్రీ సి.హెచ్. విఠల్ రెడ్డి :—ఎన్ని మైళ్ళకు మారుతున్నారో చెప్పండి.

శ్రీ ఎ. వెంగళరెడ్డి :—ఎన్ని మైళ్ళో తెలియదు. ఇద్దరు డ్రయివర్సు మారతారు.

శ్రీ సి.హెచ్. విఠల్ రెడ్డి:—ఇద్దరు డ్రయివర్సు మారడం కాదు, అదనంగా పెట్టండి.

Sri R. M Manohar (Achampet).—If a man dies in a plane accident they give Rs. 1 lakh, if it is a train accident, they give Rs. 50,000/—. It is very surprising to hear from the Minister for Transport that if a man dies in a bus accident, it costs only Rs. 1,000/-, the compensation should be much more.

Sri A. Vengal Reddy :—This is paid on behalf of the Government apart from the payment made by the private operator. ఆ యాక్సిడెంటు ప్రయివేట్ బస్‌కు జరిగింది. ఒక్కొక్కరికి 8 వేల రు.ల చొప్పున ప్రయివేటు ఆపరేటర్సు పే చేసారు. వాళ్ళకు గవర్నమెంట్ ఎక్స్‌ట్రా 1000 రు లు పే చేసింది.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—మాకు ఇచ్చిన సమాధానంలో చెప్పారు. ఒకే ప్రదేశంలో 9 నెలలలో 74 యాక్సిడెంట్లు, [illegible] మరణాలు, [illegible] మందికి గాయాలు తగిలాయి. ఇంత తీవ్రమైన స్థితిని నివారించడానికి ఏమి చేస్తున్నారు? ఇలాంటి ఏర్పాట్లు ఉన్నాయా? లారీలు రాత్రిళ్లు ప్రయాణం చేసేప్పుడు యిద్దరు డ్రయివర్సు ఉండడం లేదు. రూల్సు ఉన్నాయి కాని ఆచరణలో ఉండడంలేదు. తొందరగా ట్రిప్పులు వేయకపోతే గిట్టడం లేదని ఓనర్సు అంటారు, దానివల్ల ప్రమాదాలు జరుగుతున్నాయి. కాబట్టి మీరు ఏవిధంగా చెకప్ చేస్తున్నారు?

శ్రీ ఎ. వెంగళరెడ్డి :—ప్రయివేటు బస్సులు పోయినాయి. అక్కడ 9-30 a.m.
లేనే లేవు. పై జాగులో అన్నీ తీసివేశాము:

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—లారీల సంగతి ఏమిటి?

శ్రీ ఎ. వెంగళరెడ్డి :—నేషనల్ పర్మిట్, కాంపోజిట్ పర్మిట్, లాంగు డిస్టెన్సు పర్మిట్ ఉన్నవాటికి ఇద్దరిద్దరు డ్రైవర్ల ప్రొవిజను కూడా ఉంది. సీటింగు కెపాసిటీ కూడా ఇద్దరికి పెడుతున్నారు. లోపల బర్తు కూడా ఇచ్చినారు వారికి. If this is not adhered to, we will see that it is adhered to

శ్రీ సి హెచ్, విఠల్ రెడ్డి :—మన ఓంకార్ గారు చెప్పినట్లు ఎంతోమందికి ఎక్సిడెంట్సు అయినవి, వారికి యిచ్చినారా ఇవ్వలేదా? ఎంతమందికి ఇచ్చినారు? డ్రైవర్లు ఎంతమంది ఉండాలి అనేది మన మంత్రిగారి దగ్గర లేదట

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ —రూలు ప్రకారం ఇద్దరు ఉండాలని మంత్రి గారు చెప్పారు.

Strengthening of Urban Transport in the Twin Cities.

204—

*2288 (D). Q- Sarvasri P Janardhan Reddy, (Kamalapur) and E Subba Rao.— (Kuchinapudi) — Will the Minister for Transport be pleased to state.

(a) whether it is a fact that the R T C received a special assistence of Rs. 107 lakhs from the Government of India under the scheme or strengthening urban transport in the twin cities of Hyderabad and Secunderabad;

(b) if so, the date of receipt of this amount, and

(c) the manner in which it has been utilised?

Sri A. Vengala Reddy — (a) Yes, Sir. The Government of India have granted a loan of Rs 107.20 lakhs to Road Transport Corporation, through the State Government for purchase of buses for strengthening the urban transport in Secunderabad Hyderabad

(b) The amount was released by the State Government through G.O,Ms No 161, T. R, and B (Tr III) Department dated 29-3-1976 and it was received by the Corporation on 31-3-76

(c) The loan was utilised for purchasing 45 Nos of TATA vehicles and 21 Nos. Leyland Viking vehicles as per terms of the loan.

శ్రీ పి. జనార్దనరెడ్డి :—ఇవి హైదరాబాదు సికిందరాబాదుకేనా వేరే సిటీస్‌కి కూడా దీనిలో ఉందా ?

శ్రీ ఎ. వెంగళరెడ్డి :—హైదరాబాదు సికిందరాబాదుకి మాత్రమే. ట్విన్ సిటీస్‌కి పొజిషను చాలా బేడ్‌గా ఉందని బస్సెస్ ఎక్కువ కావాలి అంటే, ఆర్.టి.సి. దగ్గర డబ్బులు లేకపోతే, వారికి లోను ఇచ్చినారు. అది గ్రాంటు కూడా కాదు. అది లోను.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి :—ఈ ఫెసిలిటీ విశాఖపట్టణం, వరంగల్లు అటువంటి పట్టణాలకు మీరు వర్తింపు చేయండి మాకు లాభములేదు అన్నారు.

Sri A Vengala Reddy —This amount was given as loan to strengthen the transport system at Hyderabad and Secunderabad.

Mr Deputy Speaker :—All the Short Notice Questions are postponed at the request of the Members.

Business of the House

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ —నిన్న సుందరయ్యగారు వివరించారు. ఇప్పుడు రాష్ట్ర వ్యాపితంగా ఫిబ్రవరి 26 వ తారీఖునుంచి భూములు వెలికితీత ఉద్యమం ప్రారంభమైంది. వ్యవసాయ కార్మిక సంఘాల నాయకత్వాన 14 జిల్లాలలో ఇప్పటివరకు అందిన సమాచారం ప్రకారంగా సుమారు 3000 కేంద్రాలలో ఈ ఉద్యమం సాగుతూ ఉంది. ఇప్పటివరకు మాకు ఉన్న అంచనా ప్రకారంగా 4 వేలకి పైన అరెస్టు అయ్యారు. రికార్డులో ఉందా లేదా అనే విషయం మాకు తెలియదు ఒక విషయం ఏమిటంటే—

Mr. Deputy Speaker :—He said that he would collect the information and furnish He has to collect the information from the Districts.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—అవును సర్ ఈవేళ రెవెన్యూ మినిస్టరుగారు సమాధానం ఇస్తాను అన్నారు. ఈ రోజున ఎంత సమాధానం ఉంటే అంత సమాచారం ముందు సభకు ఇస్తాననిలేనిచో దానిని తరువాత తెప్పించి ఇస్తానని మినిస్టర్ గారు వాగ్దానం చేశారు. మేము కూడా దానికి తృప్తి పడ్డాము అంగీకరించాము.

Mr. Deputy Speaker —Let the Minister come. I think the Minister is not here

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—వారు వచ్చిన తరువాత మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇవ్వండి.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—అలాగే.

శ్రీ సి హెచ్. విఠల్ రెడ్డి :—ఇప్పుడుకూడా చాల మంది అరెస్టు అయ్యారు—

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—ఎడ్జార్న్ అయ్యేలోపల వారు ఎప్పుడు వచ్చినా వారి చేత సమాధానం ఇప్పించే దానికి ప్రయత్నం చేస్తాను.

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re: (1) Collection of Water Tax at higher rate by the Vijayawada Municipality.

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు (మునిసిపలు పరిపాలనశాఖ మంత్రి) :—
విజయవాడ పురపాలక సంఘం, 15-3-1974 తేది గల నెం. 1285 తీర్మానంలో యీ క్రింది ప్రకారంగా నీటి పంపు రుసుముల రేటును పెంచాలని ప్రతిపాదించింది .

నీటి పంపు రేటు	ప్రస్తుతం ఉన్న రేటు	పెంచిన రేటు
ఒకటవ పంపు	రూ 3/-	రూ. 6/-
రెండవ పంపు	రూ. 3/-	రూ. 6/-
మూడవ పంపు	రూ. 3/-	రూ. 6/-

మీటరు వున్న ఇంటి సర్వీసు కనెక్షన్లపై అదనపు నీటికి :

నివాస భవనాలు	(ఉచితంగా వదలినదిగాకుండ) ప్రతి అదనపు 1000 గ్యాలన్లకు రూ. 3-10	(ఉచితంగా వదలినది గాకుండ) ప్రతి అదనపు 1000 లీటర్లకు రు . 1-36.

అదే మోస్తరుగా నివాసేతర భవనాల విషయంలో గూడ పెంపుదల చేయడం జరిగింది. పెంచబడిన పై రేట్లను పొందుపరుస్తూ ముసాయిదా నీటి సరఫరా నిబంధనావళిని ప్రచురించి, ప్రజలనుండి ఆక్షేపణలు కోరడం జరిగింది. అందిన ఆక్షేపణలు పరిశీలించబడ్డాయి. 5-4-1974 న ప్రజారోగ్య చీఫ్ ఇంజనీరు, ఆ నిబంధనావళిని ఆమోదించిన తరువాత, పురపాలక సంఘం 24-4-1974 తేదీగల తమ 43 వ తీర్మానంలో వాటిని అంతిమంగా అంగీకరించి దరిమిలా జిల్లా గెజిటులో ప్రచురించింది. 1-8-74 నుండి సదరు నిబంధనావళి అమలులోనికి వచ్చింది.

విజయవాడ పన్ను చెల్లింపు దార్ల సంఘం వారు ఈ రేట్ల పెంపుదల మీద, విజయవాడలోని ప్రధాన జిల్లా మున్సిఫ్ కోర్టులో ఒక దావా (ఓ.ఎస్.నెం 32/75) వేశారు. అయితే 28-10-1978 న అది కొట్టివేయబడింది. ఈ తీర్పు పైన సదరు సంఘం వారు, సవరించిన నీటి రేట్ల నిబంధనావళిని మునిసిపాలిటీ అమలు జరుపకుండా నిరోధిస్తూ, విజయవాడ సబార్డినేటు జడ్జి కోర్టులో ఒక అప్పీలు దాఖలుచేసి, ఐ.ఏ. 4299/78 లో తాత్కాలిక ఇంజక్షను పొందారు. అప్పీలు, సబు కోర్టులో పెండింగులో వున్నది.

శ్రీ ఎం ఓంకార్ — ఇక్కడ సుమారుగా 11 వేల వాటర్ కనెక్షన్సు ఉన్నాయి. వారు ప్రతిదానికి డబుల్ చేయడంవల్ల ఇప్పుడు వస్తున్న 8 లక్షలకు బదులుగా 16 లక్షల పన్నుల భారం పడిపోతున్నది. పైగా అది 1-8-74 నుంచి

మొత్తం వసూలు చేయబోతున్నారు. అంటే 5 ఏళ్ళది ఒకసారి వసూలు చేస్తున్నారు. ఈ పన్నులు అధికంగా ఉన్నాయి కాబట్టి మేము భరించలేము అని కోర్టుకు వెళ్ళడం తిరుగుతూ తిరుగుతూ చివరికి కోర్టులలో కొన్ని ఫైనల్ అయినాయి, మీరు చెప్పినట్లుగా కొన్ని ఇంకా ఫైనల్ అప్పీల్సు పెండింగులో ఉన్నాయి అందుచేత మీరు అది డబుల్ చేయడం అనేది మంచిది కాదు. సముద్రం తలాపున పెట్టుకొని కొంగ నీళ్లకు తపించినట్లుగా కృష్ణానది నీరు ప్రక్కన పెట్టుకొని విజయవాడ పౌరులు ఎక్కడో దూరం నుంచి తెచ్చుకొనే స్థితిలో వారు ఎక్కువ డబ్బు చెల్లించుకోవలసిరావడం అనేది దురదృష్టకరమైన విషయం. కనుక వాటరు రేటు పెంచకూడదు రెండవది అది ఆగస్టు ఒకటి 1974 నుంచి రెట్రాస్పెక్టివ్ ఎఫెక్టుతో వసూలు పద్ధతి మరీ దారుణం కనుక గతాన్ని మరచిపొండి. ఈ రెట్టింపు చేసే పద్ధతికి కూడా స్వస్తి చెప్పండి. ఇది మీరు దయచేసి కన్సిడర్ చేయాలి.

9-40 a m

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు — కోర్టులో ఇన్‌జంక్షన్ దావా ఎత్తివేసిన తరువాత దానిని గౌరవ సభ్యులు చేసిన సూచన ప్రకారంగా ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ ·— మీరు తగ్గిస్తే అప్పీలు దాని అంతట అదేపోతుంది కదా.

మిస్టర్ డిప్యూటి స్పీకర్:— కోర్టు నుంచి విత్‌డ్రా చేసుకుంటే పరిశీలన చేస్తామని అంటున్నారు కదా.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్, — మన అందరికీ తెలుసు. ఎప్పుడయినా స్పష్టమైన హామీ లేకుండా ఎవరూ విత్‌డ్రా చేసుకోరు. మీరు చెప్పండి మొత్తం ఇది మేము అసలు 1-8-1974 నుంచి వసూలుచేసే పద్ధతి స్వస్తి చెబుతాము. రెండవది ఇప్పుడు ఉన్న రేటుని రెట్టింపు చేయము అని ఈ రెండు హామీలు మీరు ఖచ్చితంగా ఇవ్వండి. వారు ఉపసంహరించుకుంటారు.

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు :— మేము హామీ ఇవ్వవలసిన అవసరం లేదు. వాళ్లు వస్తే మేము తప్పకుండా కన్సిడర్ చేస్తామని చెప్పి మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీమతి ఎమ్. స్వరాజ్యం :— ఎవరు రావాలి ? ఎక్కడికి రావాలి ?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— కోర్టుకువెళ్లిన వాళ్లు. ఎసోసియేషన్ ఉంది కదా వాళ్లది. వాళ్లు.

(2) Failure of the M.C H to take possession of the Land in New Nallakunta for construction under HUDCO Scheme.

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు :— అధ్యక్షా, గృహ నిర్మాణ సంస్థవారి పథకం క్రింద గృహనిర్మాణ ప్రాజెక్టు నిమిత్తం హైదరాబాదు మునిసిపల్ కార్పొరేషన్, హైదరాబాద్ అర్బన్ తాలూకా బాగ్ అంబర్ పేట గ్రామంలోని

కొత్త నల్లకుంట వద్ద 20 ఎకరాల 33 కుంటల విస్తీర్ణాన్ని సేకరించేందుకు ప్రతిపాదించబడింది. భూసేకరణ చట్టపు 4-1 విభాగం క్రింద ముసాయిదా ప్రకటించి ప్రభుత్వం తక్షణ స్వభావంగల పనులకు సంబంధించిన నిబంధనలు పురస్కరించుకొ 4-6-75 తేదిగల గృహనిర్మాణశాఖ ఆర్. టి నెంబరు 68 జి ఓ లో ఆమోదించింది. ఆముసాయిదా ప్రకటన 5-6-75 ఆంధ్రప్రదేశ్ గెజెట్‌లో ప్రచురించబడింది. భూసేకరణ చట్టపు 6వ విభాగంక్రింద ముసాయిదా ప్రకటన కూడ ప్రభుత్వం 25-4-78 తేదీ గల గృహనిర్మాణశాఖ ఆర్. టి. నెంబరు 4 జి.ఓ.లో ఆమోదించింది అది 25-5-78 వ తేది ఆంధ్రప్రదేశ్ గెజెట్‌లో ప్రచురించబడింది అయితే ఆ భూములను స్వాధీనం చేసుకొనడానికి ముందు 197 పట్టణ భూములను స్వాధీనం చేసు కోవడానికి ముందు 1976 పట్టణ భూము గరిష్టపరిమితి క్రమబద్ధీకరణ చట్టం క్రింద సమగ్రమైన పరిశీలన జరపవలసివుంద కాబట్టి అది జరిగిన పిమ్మటనే నిర్ణయం జారీచేయడం, నష్టపరిహారం చెల్లించడం భూమిస్వాధీనం చేసుకొనడం వంటి తదుపరి చర్యలు తీసుకోవాలి. అంతవరకు భూమి స్వాధీనం చేసుకోరాదు. ఈ నిబంధనలకు లోబడి మాత్రమే సద ముసాయిదా రూఢి ప్రకటనను ఆమోదించడం జరిగింది. ప్రభుత్వం 3-5-78 తేది గల గృహనిర్మాణశాఖ నెంబరు 51 30/డి/3/76-19 మెమోలో హైదరాబాదు కలెక్టరకు తెలియజేయబడింది. హైదరాబాదు మునసిపల్ కార్పొరేషన్‌ కు చెందిన భూసేకరణ వ్యవహార స్పెషల్ తాసిల్దారు ఈ విషయాన్ని 12-6-1978న పట్టణ భూమి గరిష్ట పరిమితుల ప్రత్యేక అధికారి నివేదించారు. సేకరించదలచిన భూముల యజమానులు ఇచ్చిన రూఢి ప్రకటన ఎలా పరిష్కరించవవుతున్నదో స్పెషల్ తాసిల్దారు గమనిస్తున్నారు. ఆ భూమ లకు పట్టణ భూముల గరిష్ట పరిమితి వర్తించదు. కనుక వారి కేసులను పట్ట భూసేకరణ పరిమితి చట్టం క్రింద స్పెషల్ ఆఫీసర్ నిర్ణయించేవరకు భూములను స్వాధీనం చేసుకోవడానికి సాధ్యపడదు.

శ్రీ ఎస్ జై పాల్ రెడ్డి:— దీంట్లో ముఖ్యమైన విషయం ఏమంటే లో ఇన్‌కం గ్రూప్ ఎంప్లాయిస్ డిపాజిట్ కట్టి దాదాపు 5 సంవత్సరా అయింది. ఈ హడ్కో స్కీము క్రింద ఉండే ఫండ్స్ లేప్సబుల్ ఫండ్స్. 197 మార్చికి లేప్స్ అవుతున్నాయి. ఈ అర్బన్ సీలింగ్ చట్టం వల్ల ఇబ్బందులు వచ్చాయ అంటున్నారు. మళ్ళీ రినోటిఫయి చేశాము లేప్స్ కాకుండా అని చెపుతున్నార ఇక్కడ పాయింట్ ఏమంటే ఈ హడ్కో స్కీము క్రింద మన రాష్ట్రానికి వచ్చి ఫండ్స్ లేప్స్ అయ్యే పరిస్థితి ఉంది ఈ పూర్ ఎంప్లాయిస్ 5 సంవత్సరా క్రింద ఎడ్వాన్సు కట్టుకుంటే ఇళ్ళ కొరకు. ఐక ప్లాట్ కొరకు కట్టుకుంటే 5 సంవత్సరాల నుంచి వాళ్ళను బాధపెడితే న్యాయం కాదు. వేరే ప్రదేశ అయినా వాళ్ళకు చూపించాలి వాళ్ళు డబ్బు కట్టినందుకు మునిసిపల్ కార్పొరేషన్‌కు డబ్బు ముట్టింది. మీకు ఈ ప్లాటు ఎలాట్ అయిపోయింది అని రిసీటు

పంపించారు. కాబట్టి ఈనాడు డబ్బు లేప్స కాకుండా అన్నా చూడాలి. లేక పోతే ఈ డబ్బు లేప్స అయ్యేట్లు అయితే వేరే ప్రదేశంలో అయినా ఆ స్కీము ఇంప్లిమెంటు చేయాలి.

శ్రీ వి నాగేశ్వరరావు:— గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన విషయం మనసులో పెట్టుకొని ఈ డబ్బు లేప్స కాకుండా హడ్కోకు వ్రాసి మరో 3 సంవత్సరాలకు పర్మిషన్ ఇవ్వాలని కోరుతాము. మన కాలపరిమితి పోకుండా క్లైము తీసుకొనడం జరిగింది నోటిఫికేషన్ చేసి అందువల్ల ఆ భూమినే సేకరించి ఆ డబ్బు పెట్టే ఇళ్లు కట్టే ప్రయత్నం చేసి, హడ్కో నుంచి డబ్బు లేప్స కాకుండా చేస్తాము.

Papers Laid on the Table

re· the 18th Annual Report for 1977-78 of Tungabhadra Steel Products Limited.

Sri Ahmed Shariff.— Sir, with your permission, on behalf of the Minister for Major Irrigation, and Commercial Taxes, I beg to lay on the Table a coyp of the 18th Annual Report for 1977-78 of Thunga bhadra Steel Products Limited, together with the Audit Report thereon for the year 1977-78 as required under Section 619 A (2) of the Indian Companies Act, 1956

re. Notificattions issued under the A P. Motor Vehicles Taxation Act, 1963.

Sri A. Vengala Reddy:— Sir, I beg to lay on the Table under sub section (2) of Section 9 of the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation Act, 1963 a copy each of the following notifications issued under sub-section (1) of Section 9 of the said Act.

G.O Rt. No. and Date	Date of publication in the Andhra Pradesh Gazette
(1) G. O. Rt. No 1091, TR and B (Tr.II) Department, dated 12—10—1978.	14.12.1978
(2) G.O, Rt. No 111, T.R. and B (Tr. II) Department, dated: 3 2.1979	3.2.1979

Mr. Deputy Speaker:— Papers laid

Annual Financial Statement (Budget) for 1979-80
Demand for Grant XX—Education.

Sri B. Venkatram Reddy;— Sir, I beg to move:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 183,12,98,000 under Demand No XX Education"

Mr. Deputy Speaker:— Motion moved.

I request the Members to move their cut Motions

Sri Battam Srirama Murthy :—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 183,12,98,000 for Education by Rs, 100/-

నాగుర్జున విశ్వవిధ్యాలయములో అవినీతి, అశ్రిత పక్షపాతము అసమర్థత నిలయ తాండవము చేస్తువుండగ, పరీక్షల నిర్వహణను, ప్రశ్నపత్రములను తయారు చేయుటలోను ఎన్నో అవకతవకలు, జరుపుటవలన నిర్మించిన భవనములు అన్ని విధముల లోపభూయిష్టముగా వుండుటచేత విద్యార్థులు అనేకపర్యాయాలు వారి అందోళనను తెలియపరచిన విశ్వవిద్యాలయ అధికారుల నిర్లక్ష్యము చేసినందుకు నిరసనగా —

To reduce the allotment of Rs. 183,12,98,000 for Education by Rs. 100/-

యూనివర్శిటీ సవరణ చట్టము ప్రవేశపెట్టనందుకు, విశ్వవిద్యాలయములో వివిధ Senate & Syndicate తగిన ప్రాతినిధ్యములో కూర్చనందుకు కాను విశ్వవిద్యాలయ స్వతంత్ర ప్రతిపత్తిని భంగము కలుగు రీతిని ప్రభుత్వము ప్రతి నిత్యము జోక్యం కల్గించుటకుగాను —

Sri Ch. Rajaeshwera Rao :—Sir I beg to move:

To reduce the allotment of Rs 183,12,98,000 for Education by Rs 100/-

రాష్ట్రములో లౌకిక విద్యావిధానమును ప్రవేశపెట్టటంలో విఫలమౌతున్నందుగాను నిరసనగా —

To reduce the allotment of Rs. 183,12,98,000 for Education by Rs 100/-

రాష్ట్రంలో వృత్తి విద్యావిధానములను ప్రవేశపెట్టుటను మరియు శాస్త్రీయ పద్ధతులలో విద్యవిధానమును అభివృద్ధిచేయుటలో విఫలమైనందుకు నిరసనగా —

To reduce the allotment of Rs 183,12,98,000 for Education by Rs. 100/-

మెదక్ జిల్లా తా. జోగిపేటలో వున్న కాలేజిని వెంటనే ప్రభుత్వము ఆధీనములోకి తీసుకొనుటలో విఫలమైనందుకు నిరసనగా —

To reduce the allotment fo Rs 183,12 93,000 for Education by Rs. 100/-

మెదక్ జిల్లా నర్సాపూరు సమితి ఆధీనములోవున్న పాఠశాలకు తగిన సరిపడు ఉపాధ్యాయుల స్థానాలను కేటాయించనందుకు నిరసగా —

To reduce the allotment of Rs. 183,12,98,000 for Education by Rs. 100/-

మెదక్ జిల్లాలో రాష్ట్రప్రభుత్వము నిర్ణయానుసారము కనీసము 40 మందికి ఒక్క టీచరును నియమించనందుకు మరియు కేటాయించనందుకు నిరసనగా—

To reduce tbé allotment of Rs. 183,12,98,000 for Education by Rs. 100/-

To high light the signal failure of the Govt., in bringing about fund.mental reforms tn the systems of education, befitting the interests of the country and on scientific lines.

To reduce the allotment of Rs. 183,12,98,000 for Education by Rs 100/

For the failure of the Govt. in improving the standards of Education at all levels by taking necessary steps for training inspection, and punishment.

To reduce the allotment of Rs. 183,12,98,000 for Educatton by Rs 100/-

For the failure of the state Govt in enhancing the pay scales of the teachers commensurate with the rising cost of living.

Sri M. Omkar :—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 183,12,98,000 for Education by Rs. 100/-

For not sanctioning degree college in each taluq headquarter, and for not bringing about basic changes in the Education, and for not solving the problems of the teaching and non-teaching staff in the different schools, Colleges and Universities, and for not taking over the private schools and colleges and for not passing the Education Bill.

Sri V. Sivaramakrishna Rao :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 183,12,98,000 fot Education by Rs. 100/-

For not providing sufficient staff in the increased Sections of 8th class due to increased strength on the orders of the Govt.

Sri B. Machander Rao :—Sir, I beg to move ;

To reduce the alloment of Rs. 183,12,98,000 for Education by Rs 100/-

For not attending to the repairs and maintenance of school Buildings at Vinobahnagar, Lalapet which is completley in damaged condition

To reduce the allotment of Rs 183,12,98,000 for Education by Rs. 100/-

For not attending to the repairs and maintenance of Govt, schools at Bollaram and Kakaiguda, Secunderabad.

To reduce the allotment of Rs 183,12,98,000 for Education by Rs. 100/-

For not paying the Salaries of teachers appointed on Half Million Job schemes intime along with teachers appointed on such provisions.

To reduce the allotment of Rs 183,12,98,000 for Education by Rs 100/-

For not constructing the library Buildings at Malakajigiri, Hyderabad, though the land was donated by the public.

Sri P. Janardan Reddy :—Sir, I beg to move.

To reduce the allotment of Rs 183,12,98,000 for Education by Rs 100/-

మన రాష్ట్రములోని ప్రైవేటు కళాశాలలను ప్రభుత్వము తీసుకొనక పోయినందుకు—

To reduce the allotment of Rs. 183,12,98,000 for Education by Rs 100/-

For not giving UGC scales to Junior Lectures working in private Colleges.

To reduce the allotment of Rs. 183,12,98,000 for Education by Rs. 100/-

For not stopping schools and Colleges effectively from accepting donations for admission.

Sri V. Sanyasi Naidu: —Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 183,12,98,000 for Education by Rs. 100/-

విశాఖపట్టణం జిల్లా, యలమించిలి జూనియర్ కళాశాలను డిగ్రీ కళాశాలగా మార్చనందుకు—

To reduce the allotment of Rs. 183,12,98,000 for Education by Rs. 100/-

విశాఖపట్నం జిల్లా యలమించిలి పంచాయతి సమితి, ఎస్. రాయవరం గ్రామపంచాయతీకి స్థానిక గ్రంథాలయము మంజూరుచేయనందున—

Sri K Venkateshwar Rao —Sir, I beg move

To reduce the allotment of Rs 183,12,98,000 for Education by Rs 100/-

మహబూబ్‌నగర్ ఆర్ట్సు మరియు సైన్సు కాలేజి ప్రైవేటు మేనేజిమెంటు నుండి నేటికి ప్రభుత్వం హస్తగతం చేసుకోనందుకు—

Sri K Venkata krishna Reddy, Kasu —Sir, I beg to move·

To reduce the allotment of Rs 183,12‘98,000 for Education by Rs, 100/-

ప్రాథమిక, మధ్యమిక స్థాయిలో విధ్యావిధానము అభివృద్ధి చేయుటకు ఆర్థిక వనరులు కల్పించుటలో చాలా స్వల్పము దానివలన గ్రామము విద్యా రంగము శాశ్వితముగ వెనుక బడిన అధ్వాన పరిస్థితి ఏర్పడినది దీనికి నిరసనగా—

Mr Speaker Cut motions moved.

శ్రీ ఎస్. జైపాల్ రెడ్డి —అధ్యక్షా, విద్యా పద్దు చర్చపైన ప్రారంభించే అవకాశం లభించినందుకు నేను సంతోషిస్తున్నాను. ఎందుకంటే దీనికి ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చు కావడం కాకూండా సమాజంలో దీని ప్రాధాన్యత ఎక్కువ వుంది. That is the reason why whether they be philosphers, prophets or politicians, they always thought it very important about education As we know, Mr. Speaker, the first philospher of the western world Plato described the ideal State. In that Idle State, he gives primacy and prominancy to the schemes of education. It is therefore deemed as a treatise on education too. From Plato to Gandhi, stress has been laid on the schemes of education H. G Wells said that civilization is a race between education and disaster. Those who plead for highest productivity also stress on education Those friends, who plead for establishment of egalitarian society like Paul Toreise felt that education is necessary to save oppressed against the oppresser That is the reason why the politicians in India also have been talking about educational reforms since we attained independence. But we talking without being able to produce much effect. Free India has failed in many sectors. But the failure of Free India is nowhere more significant, more shocking than in the field of education. This failure is not on account of lack of clarity but due to lack of political will. Mr. Speaker, Sir, as far back as 1882, Dadabhai Nouroji, the grand old man of India, pleaded for universal compulsory education before the British Education Commission.

So this Plan of Universal Free and Compulsory Education is nearly century old. In 1946 there was a Sargent Plan which also included the scheme for Universal Free Education. Under the Sargent Plan 40 years period was required When Kher

Committee looked into the matter they thought that this was too long a period and therefore it should be reduced to 16 years. The framers of Indian Constitution felt so urgent about the fulfilment of the goal of Universal Primary Education and they wanted this to be finished jest in 10 years Therefore they inserted Article 145 to say that in 10 years this goal of Universal Free Education should be reached in this country. But after 30 years of freedon it is for us to find out now as to how much we have progressed in that direction. I am sorry to say that we are almost as far away from the goal as we were when we become free In 1947. This failure has not been, as I said earlier, on account of lack of clarity, because in thirties itself an eminent educationist Mr. R V. Parulekar said that India must go in for a double shift system keeping in view the financial stringency for reaching this goal Gandhiji keeping Indian conditions in view pleaded for basic education. Even Kothari Commission pruduced a luminous and voluminous report in sixties It made a categorical recommendation about the priorities of Indian education Their first priority was about Universal Free Education. Second was the vocationalisation of education at all levels. Third was selective admission to higher education. Fourth was in the sphere of higher education. Accent must be laid on professional and technical education and not on general education. Why I give all this introduction is that we have been very clear all along about our priorities and perspectives. But we have been quarreling about the structure that there should by three plus two, eight plus two or ten plus twelve. As Kothari CEmmittee on Education pointed out that structure is only a skeleton Therefore it does not matter what structure we have. We have therefore to examine as to whether we have been able to reach the goal of universal Free Education as to whether we have taken any concrete steps in the direction of vocationalisation of education at all levels, as to whether we have been sticking and pursuing the policy of selective admission to higher education, asto whether we have been able to restrict the area of general education with a view of avoid the problem of educated unemployment If I cite few figures a very ugly picture will emerge. I will cite only a few facts to raise the weil enough to catch a glimpse of Medusa head behind the educational picture of our own State. In respect of these national goals, we as the nation has failed but the failure of Andhra Pradesh in this sector has been more abysmal and dismal than perhaps any other State in this country. In Andhra Pradesh for example we had an impressive growth in Primary Education between 51 and 61. In 1951 the number of primacy schools we had were only 5,933. In 1961 the number rose to 37,100 but the progress in the sector of primary education was very slow from 61 onwards. In 1977 the number rose only to 41,899. This shows the expansion between 51 and 61 was 900% but between 61 and 77 it was only 25%. In 16 years the progress was 25%. Same is the case in respect of enrolment of children. I can understand some stagnation in the ma ter of growth of institutions.

but in the matter of enrolment of children I am not able to understand. In 1961 the enrolment percentage was 61% and in 1978 it rose only to 73%. A period of 16 years witnessed growth of only 6% in enrolment percentage. Take the sector of collegiate education which is very dear to the heart of any Government The number of colleges grew from 67 in 61 to 218 by 1977 While all the education committees and commissions and experts have favoured the policy of selective admission to higher education. They have favoured the policy of restricting higher education largely to professional and technical education. We have been allowing a mushroom growth of general college education in the State This is in addition to 309 junior colleges in Andhra Pradesh. So, at this rate where are we going Are we conforming to the goals which we have set before us or we are going otherwise catering the brink of academic anarchy in Andhra Pradesh, because of this perverted priority the rate of literacy growth in Andhra Pradesh has been abysmally slow. The rate of literacy from 61 to 71 grew only by 3%. We are holding 13th rank in the country in terms of literacy and the rate of literacy growth between 61 to 71 at the All India level is 22 10% while ours was 15% only. Same is the case even in respect of enrolement. Enrolment percentage in the age group of 6 to 11 this year is 69 3% in Andhra Prfidesh while the India average is 82 7% Enrolment in the age group of 11 to 14 in 74-75 in Andhra Pradesh is 28.3% while the All India average for the corresponding period is 36 %, Our Fifth Plan target was 90% of enrolment for the children in the age group of 6 to 11 and 50% for the children in the age group of 11 to 13, bnt the actual achievement dnring that plan period was only 17% to 27% respectively Even these figures are not at all rcliable, because we have number of single teacher primary schools who don't exist on this planet, they appear only on paper That apart this figure does not take into consideration the drop outs. Our own plan document says the drop out percentage in Andhra Pradesh is as high as 62% Dr K.N. Raj, an eminent economist estimated the drop outs on all India level to be nearly 50%. Therefore even these figures are dismal as they are rather far from truth. Now in Sixth Plan what are we doing ? Our targets and what we shall achive is a different matter, Our targets are 90% enrolment for children in the age group of 6 to 11 and50% for children in the age group of 11 to 13. In other words for the sixth plan period we are once again fixing the targets which we fixedfor ourselves at the beginning of the fifth Plan period. I am stating all the facts and figures in detail only to drive home the point that there has been complete stagnation in the educational growth of Andhra Pradesh. While this is so the Government of Andhra Pradesh is still very enamoured about degree colleges. In sixth plan period they have

threatened to open 15 Government degree colleges. I am posing a
10-00 a. m. simple question. Whether this policy is in tune with national guidelines, is in tune with the declared intentions of the Government? Why are you frittering away what little funds you are having at your disposal on degree colleges which can only accentuate the problem of educated unemployment in this country Kothari Commission was so frightened about the growth of higher education that they favoured restricted opportunities even for students of secondary schools They wanted policy of selective admission to be followed right from 8th class, but in our State we witness a mushroom growth of degree colleges. P G centres and even universities. So, whom are we trying to serve? Therefore I had an occasion to plead for placing of embargo or moratorium on expansion of higher education on more than one occasion right on this floor of this House. I am only renewing my plea for imposing this moratorium

Reverting back to the question of illiteracy in this county I should like to point out that there are one crore illiterates in Andhra Pradesh to-day in the age group of 15 to 35 According to the guidelines given by the Government of India we would require 68 crores to impart literacy to one crore illiterates In the sixth plan we have allotted 8 crores for the purpose Therefore even now the Government of Andhra Pradesh should arise from its deep slumber and adopt right priorities in the matter of education. Even our educution Minister on more than one occasion said that he would introduce vocationalisation at the intermediate level. Kothari Commission wanted the introduction of vocationalisation even at the secondary level, but the funds provided for vocationalisation at the intermediate level for the entire sixth plan period is only 100 lakhs. This only shows the Government is not at all earnest about its scheme of vocalisation This is only a gesture This can't be a sustained programme Both our Chief Minister and our Education Minister said according to a press note that vocalisation would be introduced at the intermediate level but the annual plan for the ensuing academic year does not show any provision for it Our Education Minister made a statement on September 15th that Comprehensive Education Bill would be introduced in current session. That Bill has not so far seen the light of the day. On October 19th our Minister for Education was also good enough to announce that open university would be set up in Andhra Pradesh from the next academic year It is no where in sight. Our Chief Minister made the statement that he would set up University Grants Commission for the the Universities in the State I don't know whether they speak to their caps. Our Education Minister does not wear one. Our Chief Minister of late began to wear a cap but none of the statements rather reflect in the budgetary provisions. Our educationists plead paucity of funds as the real cause for failure on the front of elementary education or universal free education, but what is the budgetary provision we are making for education? On Mr. H.M. Philips who is an international expert on world illiteracy calculated that in the entire the world they do notspend more than 15% of the national ubdget on education, more than 5% of G.N.P. and less than 50% of their military budget.

This only shows the low priority we are according to the course of elementary education Sir, our own leading Indian educationalists felt the reason for the failure on the part of the Government to promote the course of free education, is, there are number of vested interests I will quote few lines from the book of Mr. J.P Naik. "It is my thesis that the low priority accorded to the elementary education from the post independence period is merely a symptom of the dangerous strength that seems to be growing, the isolation of the intelligentia, from the masses" That is the stark truth. Our rulers, like intelligentia, are remote from the masses and are saying that is too hedious to face " We try to cover it up under cloth of learned arguments as to why mass education or elementary education priority is not given in a programme especialy oriented to economic growth "It is my contention,' Mr. J P Naik continues, "that this policy to impede our economic growth ultimately lead alround ruination." I, therefore, hold that programme of mass education, was defined above have to be given highest priority on the possible allocation from the sources available, not only from the point of view of humanity on social justice, but also for quicker economic growth in the enlighted self interest of the intelligentia itself.

Sir, according to Mr. Vidyanath Iyyar, China which started its experiment of universal free education, could liquidate mass illitaracy in 16 years, but we are no able to do it even in 60 years. Mr J.P. Naik further continues, 'In my opinion, this low priority accorded to elementary education is due to the fact that the intelligentia which has come into power at the end of the British ruler now tending to transform itself from the service group into exploiting group. Another reason why we are not able to succeed in this goal is, we have been spending more on higher education. No country, before it developed beyond the point, allocated so much funds for higher education Dr K.N Raj states that Japan had spent 1/6th of its budget on higher education for two decades Even the U.S.S R. favoured selective admission to higher education.

Vocationalisation :- In India only 1 out of 8 students are finding themselves in vocational schools In Germany and Japan, to day even though they are developed, 2 out of 3 students are finding themselves in vocational schools I have referred number of colleges that are there in our State The salary bill of all these colleges is being met by the Government. The syllabus in these colleges is being prescribed by the Government agency. Where is the rational for the separate existance of the private colleges ? Private colleges have, by and large, become dense of corruption. They have become commercial propositions. The existance of private college can be justified only on one of the two grounds In a particular private college as an innovative syllabus, we can justify its existence in a public sector or when the college is able to raise its own funds for meeting its expenditure. Then I can understand its separate existance. Therefore. the Government will have to take a hard decision of takeover of all the private colleges unless these two criteria are satisfied by these colleges. 10-10 a.m.

When I speak about medium of instruction, I am not voicing the view of a party, but this is my own view. We have introduced

regional languages as a medium of instruction in the universities all over the country. This country has to be ramained one. We are not developing any link language. I am not squearish or festidious about the language. It could be Hindi or English, but there should be one link language for the whole country To-day India is in peril and is being torn into, what I earlier called, the linguistic archipelago; it is becoming a bable of tongues This bable of tongues will lead this country to a political bedlam In no country of the world, higher education is said to be imparted in so many languages I am not particular in favour of English It could be any language, but there should be one language for medium of instruction in higher education We have involved three language formula. But three-language-formula on account of this stress on regional language in higher education, has effectively reduced to one language formula. This was the view of Dr. K.N Raj, eminent economist also.

When this Government was formed, our Education Minister declared that since Janata Party of India had revoked emergency, he would also bring forward amendments to the autocratic University (Amendment) Act. But he has taken one year He has not able to propose any amendment whatsoever The Universities in Andhra Pradesh are being run by authoritarian bodies which lack democratic character

Comprehensive Education Bill :—The bill is so comprehensive that it has taken more than 3 years to be introduced in this House. So I would like the Education Minister to assure the House that he would atleast introduce the bill in this Session

Model Schools .—The pet scheme of Government is model schools. I must go on record on this Model Schools have been introduced in our State 600 of them are supposed to have been already opened, but what is the change except in name-plate? You have not spent a single pie on these model schools last year. You say now that you have now got Rs. 1,25,00,000 for the model schools. I have another objection to the scheme of model schools. In this country where our goal is universal free education, we will have to lay stress on quantity in elementary education and quality in higher education. But we suffer from sense of priority. We are laying stress on quality in the sector of elementary education and quantity in higher education and this is not at all in confirmity with the agreed national guidelines.

After having said all these things, I would like to summerise my suggestions. If you are to expedite our march to the goal of universal free education, there is an imperitive need to revise the 6th Plan target and also its utilisation. Our targets must be so revised as

to aim at 100% enrolment for children in the age group of 6 to 14 years Secondly you must be able to provide so many funds during this period that we should introduce vocationalisation, in minority of secondary schools and majority of junior colleges. We cannot liquidate mass illitiracy in the country unless we introduce the system of night schools once again and go in for the system of non-formal education on a large scale There is also a need for us to go in for the innovation of double shift system The Government of India has, of late, stressed on adult education but no beginning has been made in our state. Our 6th Plan target should be so revised as to aim at 50% literacy in the state at the end of the 6th Plan period This you can achieve only when you stop the mush-room growth of Degree-Colleges and not otherwise

Thank you.

శ్రీ ఎస్. ఆళ్వారు దాసు (విశాఖపట్టణం) — అధ్యక్షా, కాలం పరిమితంగా లభిస్తున్నది అందువల్ల స్టాటిస్టిక్సు తెచ్చి మంత్రి గారి నోట్ మీద రన్నింగ్ కామెంటరీ చేయడానికి అవకాశం లేకుండా ఉంది. కొన్ని సాలియంట్ ఫీచర్సు మాత్రం టచ్ చేస్తాను. అయినా మంత్రి గారు దయచేసి నోట్ చేసుకుని వారి కార్యక్రమంలో అమలు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తే నేను చాలా ధన్యుణ్ణి 10-20 a.m

శ్రీ బి. వెంకట్రామ రెడ్డి :— అన్ని నోట్ చేసుకుంటాము.

శ్రీ ఎస్. ఆళ్వారుదాసు:— అభ్యుదయానికి మొటి సోపానం అక్షరాస్యత. ప్రజాస్వామ్యంలో కనీసం ఏది మంచి ఏది చెడ్డ తెలుసుకునే జ్ఞానం కలుగచేయకపోతే ఆ ప్రజాస్వామ్యం విజయవంతం కాలేదు. 32 సంవత్సరాలై స్వతంత్రం వచ్చినప్పటికి ఈ నాటికి స్త్రీలలో 80 శాతం పురుషులలో 60 శాతం నిరాక్షరాస్యులుగా ఉండిపోయారంటే It is a sad commentary on our attitued towords education and lit మన యాటిట్యూడ్ చూస్తుంటే ఒకటి జ్ఞాపకం వస్తున్నది. గత శతాబ్దంలో రష్యాను పరిపాలించిన జారినా మాటలు జ్ఞాపకం వస్తున్నాయి. మాస్కో గవర్నరు అమ్మా, ప్రజల కోసం స్కూలు ఒకటి పెడదామంటే ఆమె చెప్పింది ప్రజలే విజ్ఞానవంతులైన నాడు నీ స్థానంలో నీవు ఉండవు, నా స్థానంలో నేను ఉండను అని. అదే మన యాటిట్యూడ్ కూడా ఐనట్లయితే మన పదవులు నిలబెట్టుకోడానికి ఈ అన్యాయం చేస్తున్నామంటే ఇంతకంటె నీచం లేదని మనవిచేస్తున్నాను. మిత్రులు జయపాల్ రెడ్డిగారు చైనాలో 15-16 సంవత్సరాలలో నిరక్షరాస్యతను తొలగించారని చెప్పారు. ప్రజాస్వామ్య దేశమైన జపానులో 10 సంవత్సరాలలో 99 శాతం లిటరెసీ తీసుకువచ్చారు. That was higher than Britain and Swedan We are lacking in effort ఇప్పటికైనా ఒక వార్ ఫుటింగ్ మీద

యుద్ధ పంథాలో ఈ సమస్యను టాకిల్ చేసి మంత్రిగారి ఆధ్వర్యంలో నూటికి నూరు శాతం అక్షరాస్యత సాధించినట్లయితే వారు వేరే ఏ పని చేయకపోయినా వారి నామం సువర్ణాక్షరాలతో నిలిచిపోతుందని చెబుతున్నాను రెండవది, క్రమ శిక్షణ కాలేజీలలో కాని హైస్కూల్సులో కాని ఎక్కడ చూచినప్పటికి బిడ్డల భవిష్యత్తు ఏమవుతుందో అని ఏ మాత్రం దేశ భక్తి కల వ్యక్తికైనా అదుర్దాగా ఉన్నది ప్రజల సనిషిగా శాసన సభ్యునిగా ఆంధ్ర యూనివర్శిటి సిండికేటు సభ్యునిగా ఆలోచించినప్పుడు నాకు ఒక్క విషయం కొట్టవచ్చినట్లు కనిపిస్తున్నది. నీతివంతుడైన ఒక్క నాయకుడైనా ఈ దేశంలో కనిపిస్తున్నాడా బిడ్డలకు మంచి చెడ్డ చెప్పడానికి ? స్టేటస్, అర్హత కల వ్యక్తి ఒక్కరు కూడా కనిపించడం లేదు. వారిని మంచి తీరులో పెట్టేది ఎవరు ? మనలో 99 శాతం ఇటువంటి వారమైనప్పుడు అందరం ఇటువంటి వారమనే వారు ట్రీట్ చేస్తున్నారు. మనలను చూచే వారు తప్పు త్రోవలో పోతున్నారేమో అనిపిస్తుంది. బజారులో ఏ వస్తువైనా కొనడానికి షాపుకు వెళ్ళిన రీతిగా కాలేజీలు తయారైనాయి షాపుల మాదిరిగా. అంతేకాని మంచి పౌరులుగా తయారుచేసే సంస్థలుగా లేవు అమెరికాలో ఒక విద్యార్థి యూనివర్శిటీలో జాయనైతే ఒక ట్యూటరుకు అప్పజెపుతాడు వాడు వీని సంగతి ఏమి, మంచి చెడ్డలు, ఫైనాన్షియల్ యాస్పెక్ట్స్, డొమెస్టిక్ వరీస్ ఆలోచించి యాటిట్యూడ్ కనుక్కొని ఏ సబ్జెక్టు తీసుకోవాలో సహాయం చేస్తాడు. తరువాత ప్రతిదినం ప్రోగ్రెసు చూస్తుంటాడు. అప్పటికి డిఫికల్టీ వుంటే సబ్జెక్టు మారుస్తాడు. ఆరు నెలలు అట్లాగే వుంటే బైటకు పంపిస్తాడు ఆక్స్‌ఫర్డ్, కేంబ్రిడ్జిలలో రెండు సంవత్సరాలు వుంటే డిగ్రీ తీసుకోకపోయినా ఎంతో వాల్యూ, అదే ఒక అర్హతగా పరిగణిస్తారు. వారికి మంచి భవిష్యత్తు వుంటుంది. మన యూనివర్శిటీలలో పది సంవత్సరాలున్నా, ఎన్ని డిగ్రీలు తీసుకున్నా వాల్యూ లేకుండా వుంది. ఈ రోజున యూనివర్శిటీలలో ఎట్మాస్ఫియర్ ఎట్లా వుంది ? 99% are unfit to be there but you will find only that staff యూనివర్శిటీలో వుండే వ్యక్తి ఎటువంటి వాడై వుండాలి ? తపస్సు మాదిరి విజ్ఞానం కోసం పరితపించే మనిషిగా వుండాలి. సి ఆర్. రెడ్డిగారున్నప్పుడు తగిన మనిషి వుంటే ఈ రాష్ట్రం కాదు. ఏ దేశం కాదు, యితర దేశాలనుంచి తెప్పించి డిపార్టుమెంటల్ హెడ్స్ చేసారు. కనుకనే ఆంధ్ర యూనివర్శిటీకి అంత పేరు వచ్చింది. ఈ నాడు వైస్ ఛాన్సెలరు సెలక్షను దగ్గరనుంచి రాజకీయంగానే చూస్తున్నాం. యూనివర్శిటీ ఆటోనమీ పోయి డిపార్టుమెంటు క్రింద రెడ్యూస్ చేసాము. ఈ యూనివర్శిటీయే కాదు ఏ యూనివర్శిటీలో చూచినప్పటికి అక్కడ జరిగే అప్పాయింట్‌మెంట్సుకు ఎకడమిక్ క్వాలిఫికేషను, అర్హతతప్ప వేరే కన్సిడరేషన్సు వుంటాయి ఇటువంటి స్టాఫ్ ఉన్నప్పుడు స్టూడెంట్సును ఎవరు గైడ్ చేస్తారు? Readers
10-30 a.m. in Science, Leaders in Law and Leaders in Medicine and from other various fields, we have to get from other Universities When you will

neglect this very institutions, I tell you, and our future will be darkened you are the cause for it . ... భవిష్యత్తు అంతా మన చేతులారా పాడుచేస్తున్నామని మనవిచేస్తున్నాను. అందువల్ల ఈ విషయంలో వెంటనే శ్రద్ధ తీసుకుని చేయాలి వారు ఏదో అడగగానే యివ్వడం, ఎప్పటికప్పుడు ఆపివేయడంతప్ప ఇన్‌డిసిప్లిన్‌కి పెర్మనెంట్ సొల్యూషన్ ఏమిటనేది ఎవ్వరూ ఆలోచించడంలేదు అది చాలా ప్రమాదకరమైన పరిస్థితి వివిధ పార్టీల నాయకులు, వైస్ చాన్సలర్స్ కూర్చొని శాశ్వత పరిష్కారము చూడాలి. ఎబవ్ పాలిటిక్స్, ఎబవ్ పార్టీస్ దీనిని డీల్ చేయాలి మన బిడ్డల భవిష్యత్తు దేశ భవిష్యత్తు యిందులో వుంది కాబట్టి తప్పకుండా అట్లా చేయాలని చెబుతున్నాను.

యూనివర్శిటీ కాంపస్‌లో వైస్ చాన్సలర్, రిజిస్ట్రార్‌ల ఆఫీసులు ఎందుకు వుండాలి ? ఏ వత్తిడివల్ల వారి డెసిషన్ ఇన్‌ఫ్లూయన్స్ చేయబడకూడదు. మన ముఖ్యమంత్రిగారి రూంలో ఐటిఐ విద్యార్థులు వచ్చి డౌన్ డౌన్ అని అరిచారు. వైస్ చాన్సలర్, రిజిస్ట్రారుల ఆఫీసులు ఆ కాంపస్‌లో వుంచితే వారు ఇండిపెండెంట్ డెసిషన్స్ ఎట్లా తీసుకుంటారు ? రామిరెడ్డి కమిషన్ వచ్చినపుడు నేను చెప్పాను. యూనివర్శిటీ కాలేజికే కాదు. 80 కాలేజీలు వున్నాయి వారి డెసిషన్ ఏ వత్తిడితోను ఇన్‌ఫ్లూయన్స్ కాకూడదని చెప్పాను. Their decision should not be influenced by any other pressure, అన్నారు; ఇది తప్పకుండా ఆలోచించాలి నా తరన్ యూనివర్శిటీల అఫిలియేటెడ్ కాలేజీలలో ఎక్కువగా పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ కోర్సులు వున్నాయి ప్రతిదానికి యమ్.ఎ.; యం.యస్ సి పెట్టినపుడు మనకు అంత ఫెసిలిటీస్ లేవు. అంత క్వాలిఫైడ్ యిక్కడ లేరు కాబట్టి డిస్‌అడ్వాన్‌టేజ్ అవుతున్నది. మన కాలేజీలను పెర్మిటు చేద్దామంటే యుజిసి అడ్డువస్తున్నది. ఆ లెవెల్‌కు వచ్చేవరకు మనలను పెర్మిట్ చేయాలని విద్యాశాఖామాత్యులు, ముఖ్యమంత్రిగారు కృషి చేయాలి మన స్టేటు గవర్నమెంటు కాలేజీలలో జరుగుతున్నది విజయవాడ అర్బన్ డెవలప్‌మెంటు అథారిటీలో 30, 40 కాలేజిలు వున్నాయి. విశాఖ అర్బన్ డెవలప్‌మెంటు అథారిటీ ఏరియాలో 8 కాలేజీలు వున్నాయి. క్రిందటేడు 2500 మంది పిల్లలు సీట్స్ దొరకక వుండిపోయారు. వారంతా వర్కర్స్ బిడ్డలు. నా కొడుకుకు, జైపాల్ రెడ్డిగారి కొడుకుకు ఒక్క కాలేజి వున్నా సీటు దొరుకుతుంది వర్కర్సుకి మంచి జీతాలు దొరుకుతున్నాయి వారి పిల్లలను కూడ చదివించుకోవాలనుకొంటున్నారు ఐటిఐలో సీటు ఇప్పించలేరు. మెడిసిన్‌లో, యింజినీరింగులో సీట్సు యిప్పించలేరు. కనీసము బి. ఏ. అయినా చదువుకొనే అర్హత లేదా ? జైపాల్ రెడ్డి గారు ఏదో రిపోర్టును తీసుకువచ్చి మారిటోరియం పెట్టాలని చెప్పారు. ఎలుకలు వున్నాయని యిల్లు తగులబెడతారా ? అమెరికా వంటి దేశంలో they have reached the optimum, where every one too aspires for higher education and get better opportunity. ఇక్కడ ఎందుకు

మారిటోరియం పెట్టాలి ? ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషన్‌ని డెవలప్ చేయాలి. ఇది కూడ డెవలప్ చేయాలి. ఇది ఆపితే అది డెవలప్ అవుతుందని ఎక్కడ వుంది ? That is not at all the right attitude and will be doing injustice

Sri S Jaipal Reddy . — Sir, if the Hon'ble members yields, I will say something

Mr Deputy Speaker .— Yes.

Sri S. Jaipal Reddy :—Sir, it is not I alone who advocated the Kothari Commission. It has formulated the policy of selective admission to higher education What I said was, that we did not follow this policy We have already witnessed mushroom growth of these colleges and we cannot increase our universally free education without being able to say on this count of higher education.

Sri S. Alwar Dass , — Sir, we need not and should not follow what Kothari Commission said because all wisdom is not his monopoly We have our own training, and trend and we have our own problem. We should be able to solve them in our own way He might have said it in a different context. Any way, that is my view.

ఎంప్లాయిమెంట్ ఆపర్ చ్యూనిటీస్ ఎక్కువ చేయాలే గాని కాలేజీలను, స్కూల్స్‌ని మూసివేయడం న్యాయమా అని అడుగుతున్నాను. హాయ్యర్ ఎడ్యుకేషను విషయంలో కూడ మంత్రిగారు కంటిన్యుయస్‌గా పాటు పడతారనుకుంటున్నాను సడెన్‌గా మారిటోరియం పెడితే వెనుకపడిన విశాఖపట్నం, శ్రీకాకుళం, రాయలసీమ జిల్లాలు, తెలంగాణా ప్రాంతం ఎఫెక్టు అవుతాయనేది దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. జూనియర్ కాలేజీలకు సంబంధించిన కాంట్రావర్సీ అర్థము కావడం లేదు. స్కూలు ఎడ్యుకేషన్ క్రింద వుంచాలా ? హాయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్ క్రింద వుంచాలా అనే దానిపైన చాల స్టేటుమెంట్స్ వస్తున్నవి. వారిచ్చిన నోట్‌లోని పేజి 14, చాప్టర్ 2 లో మెన్షన్ చేశారు.

" Higher Education including Intermediate Education " హాయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్ క్రింద వుంచుతారని అనుకుంటున్నాను. మనము చదువుకున్నపుడు హాయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్ క్రింద వుంది, ఇప్పుడూ వుండాలి

ఉపాధ్యాయులు విద్యకు మూల స్థంభము. He should be kept above wants. కాకపోయినా అదనపు సౌకర్యాలు యివ్వాలి. అటాక్షన్స్ యివ్వాలి 60 సంవత్సరాల వరకు పని చేయవచ్చు పిల్లల పెళ్లిళ్లు చేసుకొనవచ్చు. పిల్లలను చదివించుకొనవచ్చును అని వారు అనుకొంటూ వుంటే వారిని 55 సంవత్సరాలకే రిటైర్ చేయడం బాగా లేదు అందుచేత వారికి 60 సంవత్సరాల వరకు సర్వీస్‌లో ఉంచాలి. ఎరియర్స్ చాల పే చేయవలసివుంది. వారు చాల కష్టములతో వుంటే తమరు ఎరియర్స్ వుంచుకొనడం ఏమీ బాగా లేదు. ఉస్మానియా యూనివర్శిటీలో బి.ఇడి కరస్పాండెన్స్ కోర్సు పెడతామన్నారు. వీలయితే మంచిదే. వారికి ట్రైనింగ్ వుండాలి. వారికి ట్రెయినింగ్ పెట్టి ఆంధ్ర యూనివర్శిటీలో కూడ

ఇంట్రొడ్యూస్ చేస్తే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను విశాఖలో ఎడ్యుకేషనల్ నీడ్స్ సరిపోయినంత లేవు. ఇదివరకు కార్పస్ ఫండ్ కట్టకుండా యిచ్చేవారు. ఇప్పుడు కార్పస్ ఫండ్ కట్టి అప్లికేషన్ యిప్పించాను. తప్పకుండా యిస్తారని 10-40 a.m
అనుకుంటున్నాను. ఉర్దూ ట్రైనింగ్ స్కూలును మూసివేశారు. 45 టీచర్స్ పోస్టులు ఖాళీగా వున్నాయి. ట్రైనింగ్ స్కూలును పెట్టాలి అంతవరకు అన్ ట్రెయిన్డ్ వారికి జాబ్స్ యివ్వాలి. లేకపోతే మైనారిటీ కమ్యూనిటీ బాధపడుతుంది. విశాఖలో బాలభవన్ పెడితే బాగుంటుంది. కరికులమ్ తరచుగా మారుస్తున్నారు. కమిటీ చెప్పినది అడాప్ట్ చేశామన్నారు. పిల్లలను ఎక్కువబర్డెన్ చేయవద్దు. టెన్త్ బుక్స్ ప్రింట్ చేస్తున్నారు కాని టైమ్‌కు రావడం లేదు. వేరియస్ ఎకాడమీలు వున్నాయి. వాటికి డబ్బుఇస్తున్నారు ఎలా పనిచేస్తున్నాయో చూడాలి. విశాఖపట్టణంలో మునిసిపాలిటివారు 30 లక్షలతో ఆడిటోరియం కడుతున్నారు. దానికి ప్రభుత్వం సహాయం చేయాలి. మ్యూజియం విషయం చూస్తే బుద్ధిజం హిందుయిజంను చాటే వాటిని జాగ్రత్త పరచాలి. విశాఖపట్టణంలో అటువంటివి వున్నాయి, వాటిని ప్రిజర్వ్ చేయాలి. గోల్కొండ పోర్ట్‌లో బ్రాన్‌ను ఎత్తుకు పోతున్నారు. నేను అధికారుల దృష్టికి తీసుకువస్తే అది మనకు సంబంధం లేదు, కేంద్రప్రభుత్వ వ్యవహారం అన్నారు. ఎవరినైనా ఎత్తుకు పోకుండా చూడాలి. పట్టుకొని కేంద్రప్రభుత్వానికి ఇవ్వడం మంచిది లైబ్రరీలు చాలా అవసరం. ఏ దేశమైనా విజ్ఞానవంతం కావటానికి లైబ్రరీలే కారణం కనుక ప్రతి గ్రామంలో ప్రతి వార్డులో లైబ్రరీలు ఏర్పాటు చేయాలి, యూత్ సర్వీసెస్ మంచివే కాని విశాఖపట్టణంలో ఎక్కడ వుందో నాకు కన్పించడం లేదు, ఎడ్రస్ ఇస్తే కనుక్కొంటాను. వి.ఎస్. కృష్ణ కాలేజి భవనానికి ఈ సంవత్సరం డబ్బు ప్రొవైడ్‌చేసి వుంటారనుకుంటున్నాను. దాని విషయంలో శ్రద్ధ తీసుకోవాలి. స్పోర్ట్స్ విషయంలో శ్రద్ధ తీసుకోవాలి. కమ్యూనిస్టు దేశమైనా, కాపిటలిస్టు దేశమైనా స్పోర్ట్స్ చాలా అవసరం. వివేకానంద "You will be nearer to God through Foot-ball rather than through Geeta" అని చెప్పారు. మనదేశంలో సరైన ట్రయినింగ్ లేదు. సరైన సౌకర్యాలు లేవు ఫిషర్‌మెన్‌కు స్విమ్మింగ్ బాగా వస్తుంది. అలాగే ట్రైబల్స్ బాణం బాగా వేస్తారు అటువంటి వారికి స్పెషల్ ట్రయినింగ్ ఇప్పించాలి. ఆఖరు పాయింట్, మెట్రిక్, పి.యు.సి. తీసేస్తారని తెలుస్తున్నది. ఆ రెంటిని కంటిన్యూ చేయాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—అధ్యక్షా, ఆంధ్రప్రదేశ్ అక్షరక్రమంలో అగ్ర స్థానంలో వుంది కాని చదువు విషయంలో చాలా వెనుకబడి వుంది. దేశం మొత్తంమీద 80 పర్సంట్ అక్షరాస్యులు వుంటే మన రాష్ట్రంలో 24 పర్సెంటు మాత్రమే వున్నారు. దేశంలో కాలేజి ఎడ్యుకేషన్ పొందిన వారు వేయుకి ఆరు గుంది వుంటే మన రాష్ట్రంలో వేయికి నాలుగు మంది మాత్రమే వున్నారు.

...లాగే 250 మంది పోస్ట్‌గ్రాడ్యుయేట్స్ వుంటే మన రాష్ట్రంలో 110 మంది మాత్రమే వున్నారు. అలాగే 22 మంది రిసెర్చి స్కాలర్స్ దేశంలో వుంటే మన వద్ద 18 మంది మాత్రమే వున్నారు ఇదీ మన పరిస్థితి. మన రాష్ట్రంలో 5 నుండి 11 సంవత్సరలోపు పిల్లలు ప్రాథమిక పాఠశాలల్లో 68 పర్సెంటు మాత్రమే చేరుతున్నారు. మాధ్యమిక పాఠశాలల్లో 18 5 పర్సెంటు మాత్రమే చేరుతున్నారు. ఉన్నత విద్యకు వెళ్ళేసరికి ఆ సంఖ్య 16 1 పర్సెంటు అవుతున్నది. మన రాష్ట్రంలో గ్రామాలూ పల్లెలూ కలిపి 60 వేల వరకూ వున్నాయి వారిచ్చిన లెక్కల ప్రకారం సుమారు 41 780 ప్రాథమికపాఠశాలలువున్నాయి. అంటే ఇంకా సుమారు 20 వేల గ్రామాలలో ప్రాథమిక పాఠశాలలు కూడా లేవని స్పష్టం అవుతున్నది టీచర్స్ సరిగా చెప్పడం, చెప్పకపోవడం సంగతి అటుంచండి పిల్లలు చదువు చెప్పటానికి తగిన టీచర్స్ లేరు. ఒక టీచర్‌కు 25 మంది పిల్లలు వుండాలి. 45 వుండాలని ప్రభుత్వం అన్నది. ఎంత మంది పిల్లలు వచ్చినా హైస్కూలులో చేర్చుకోవాలి, సీటు లేదని అనకూడదు అని ప్రభుత్వ ఉత్తర్వు ఇచ్చింది. ఒక టీచరుకు 60 70 మంది పిల్లలు వుంటున్నారు మన రాష్ట్రంలో సుమారు 20 వేల సింగిల్ టీచర్ స్కూల్స్ వున్నాయి ఆ టీచర్ మూడు నాలుగు తరగతుల వరకూ చెప్పాలి ఒక్కొక్క తరగతికి నాలుగు సబ్జెక్స్ చెప్పాలి. అంటే ఒక టీచర్ మొత్తం అన్ని క్లాసులకు కలిపి 14 సబ్జెక్ట్స్ చెప్పాలి. ఆయన చెప్పేది లేదు, పిల్లలు చదువుకొనేదీ లేదు. ఒక్క టీచర్‌కు 40 మంది పిల్లలు వుండాలంటే ఒక్క నర్సంపేట సమితిలోనే 200 మంది టీచర్స్ తక్కువగా వున్నారు నగటున 321 సమితులలో 6 వేల మంది టీచర్స్ తక్కువగా వున్నారు. టీచర్స్ స్టూడెంట్స్ నిష్పత్తి సరిగా లేదు ఒక స్కూలులో ఒక సబ్జెక్టుకు ఒకే టీచరు వుండాలి, అంటే సింగిల్ టీచర్ స్కూల్సులో 40 వేల మంది టీచర్స్ కావాలి. అప్పర్ ప్రైమరీ స్కూల్సులో హిందీ పండిట్స్, తెలుగు పండిట్స్ లేరు. 4052 అప్పర్ ప్రైమరి స్కూల్స్‌లో 8105 మంది హిందీ, తెలుగు పండిట్స్ కావల్సివున్నారు. క్రింది స్థాయిలో టీచర్స్ లేకపోవడం వల్ల పై చదువులలో నష్టం కలుగుతున్నది. ఒకటవ తరగతి నుండి 5వ తరగతి వరకూ చేరే వారు 8,77,556 మంది అయితే ఉన్నత తరగతి అంటే 6, 7 తరగతులకు వచ్చేసరికి 3,63,417 మంది వుంటున్నారు. నూటికి 60 మంది ఇక్కడ పడిపోతున్నారు, 8 నుండి 10వ తరగతి వెళ్ళేసరికి నూటికి 80 మంది పడిపోతున్నారు. జూనియర్ కాలేజీల వ్యవహారం వచ్చేటప్పటికి 58 పర్సెంటు తగ్గిపోతున్నారు. బేసిక్ ఫ్యాక్టర్ పేదరికం వల్ల ఎక్కువ చదువలేకపోతున్నారు. మన విద్య చాలా హీన పరిస్థితిలో వుందనేది గమనించాలి. పాఠ్యక్రమం చూస్తే అనేక మంది విద్యావేత్తలు చెబుతున్నారు, మోయలేనంత సిలబస్ పెడుతున్నారని, ప్రాథమిక దశలో సోషల్‌స్టడీస్ తీసివేయాలి. హిందీ కొన్నిచోట్ల నాల్గవ తరగతిలోనూ, కొన్నిచోట్ల అయిదవ తరగతిలోనూ ప్రారంభిస్తున్నారు, అయినా 7వ తరగతి వరకూ చెప్పడం లేదు. పుస్తకాలు మాత్రం హిందీ రెండవ తరగతి అని, హిందీ మూడవ తరగతి అని పెంచుకుంటూపోతున్నారు. హైస్కూల్స్ పరిస్థితి చూస్తే గ్రేడ్ వన్ హిందీ, గ్రేడ్ వన్ తెలుగు పండిట్స్‌కు బదులు గ్రేడ్‌టు పండిట్స్ పని

చేస్తున్నారు. తెలంగాణాలో సైన్సుకు, లెక్కలకు టీచర్స్ లేరు. చాలా స్కూళ్ళలో కాంపోజిట్ మేథమేటిక్స్ లేదు ఒక సబ్జెక్టుకు క్వాలిఫయిడ్ టీచర్స్ కాకుండా వేరే టీచర్స్ వుంటున్నారు, లేకపోతే తనకు తెలిసిందో తెలియందో చెప్పి తాను గందరగోళపడి వారిని గందరగోళపరుస్తాడు. చరిత్ర, భూగోళం వేర్వేరుగా వుండాలి అని నా అభిప్రాయం. ఇప్పటికైనా చేయడం మంచిది అనేక హైస్కూల్స్‌లో పి ఇ టి, క్రాఫ్టు, డ్రాయింగ్ టీచర్సు లేరు టీచింగు స్టాఫ్ తక్కువ వుంది. ఇక అనేక తంటాలు పడి యింటర్మీడియేట్ వరకు పోతే సిలబస్ చాలా కఠినంగా వుంటున్నది. హిస్టరీ సివిక్స్ కలిపి ఒకే లెక్చరరు చెప్పే విధానం వుంది. ఒక టీచరు ఎలా చెబుతాడో ఆ దేముడికే ఎరుక—దేముడు అనే వాడు వుంటే—

ఈ సందర్భంగా ఒకటి మనవి చేయాలి. స్టేటు మొత్తంగా జరిగింది. 10-50 a.m.
ముఖ్యంగా వరంగల్‌లో జరిగింది. గత సంవత్సరము యింటర్మీడియేట్ పరీక్షల్లో గవర్నమెంటు జూనియరు కాలేజీలో పాల్గొన్న విద్యార్థులు అనేక మంది పరీక్షలు వ్రాస్తున్నప్పుడు ఏమీ మాట్లాడ లేదు, పరీక్ష పత్రాలు సెంటర్సుకు వచ్చిన తరువాత కాపీ కొట్టారు, ఎందుకు చర్య తీసుకోకూడదు, ఎందుకు డీబార్ చేయకూడదు అన్నారు. కాపీ కొట్టిన ప్రదేశము మీద అప్పుడు పట్టుకోలేదు. ఇదేమిటి అన్యాయం అని ప్రజ టు చేస్తే తరువాత ఒక్కొక్క విద్యార్థికి వ్యక్తిగతంగా ఫలానా సబ్జెక్ట్‌లో నీవు కాపీ కొట్టావు అని నోటీసులు యివ్వడం జరిగింది. అనేక మందిని రెండు సంవత్సరాలుగా డీబార్ చేశారు. వచ్చే సంవత్సరము కూర్చోకుండా చేస్తున్నారు. కాపీ కొట్టడమనేదానిని అందరు నిరుత్సాహపరచాలి సమర్థించరాదు. దానికి బాధ్యత ఎక్కడి నుండి వచ్చింది ప్రభుత్వ నాయకులు పెద్ద పెద్ద అధికారులు తమకు అనుకూలంగా చేసుకోడానికి అనుసరించి తప్పుడు పద్ధతి సర్వత్రా వ్యాపించింది ప్రదేశము మీద పట్టుకోలేదు, తరువాత పట్టుకొని డీబార్ చేసే పద్ధతి మంచిది కాదు. దీనిని ప్రత్యేక కేసుగా చూచి వారందరిని డీబార్ చేయకుండా పాసు చేసి వున్నత చదువులకొరకు పోయేట్లు చర్య తీసుకోవాలి

ఇక హైస్కూల్స్‌కు ఆర్డరు పంపించారు. ఇంత పర్సంటేజ్ మాత్రం పాసు కావాలని. తతిమ్మా వారిని ఫేల్ చేయాలని. ఇది ఎక్కడి పద్ధతి ? మెరిట్ ప్రకారము పాసు అయ్యేట్లు చూడాలి. రెండవది, యింటర్మీడియేట్‌కు ప్రతి సంవత్సరము పరీక్ష పెట్టాలన్నారు. బాగానే వుంది. యీ సంవత్సరము చిక్కు వస్తున్నది. ఆలస్యంగా ప్రారంభించారు. వారి పోర్షన్‌లో 80 పర్సంట్ యిప్పుడు యిచ్చి మిగిలిన 20 పర్సంటు వచ్చే సంవత్సరానికి యిస్తారట. అప్పుడు 120 పర్సంట్ అవుతుంది. ఈ రకంగా విద్యాభారం పెంచకూడదు. హైస్కూల్స్‌కు వచ్చేవరకు ఒకటి వుంది. 8, 9, పదియవ తరగతుల్లో చదివింది పదియవ తరగతిలో పరీక్ష చేయడం మంచిది కాదు.

ఇక టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషను విషయం. ప్రతి జిల్లాకు విధిగా ఒక ఐ.టి.ఐ., ఒక పాలిటెక్నిక్ వుండాలని మనవి చేస్తున్నాను ఇంజనీరింగు కాలేజీలు పెంచాలి జయపాల్ రెడ్డిగారితో ఏకీభవించ లేకపోతున్నాను. మీడియం ఆఫ్ యిన్‌స్ట్రక్షను అన్ని లెవల్సులో తెలుగులో ప్రారంభించాలంటున్నాం వెను వెంటనే అమలు అయ్యేట్లు చర్య తీసుకోవాలి. ప్రతి తాలూకాలో డిగ్రీ కాలేజి వుండాలి. కంట్రిబ్యూషను యిస్తేనే పెడుతామనే పద్ధతి మంచిది కాదు. అడల్ట్ ఎడ్యుకేషనును ఆశ్రమ స్కూల్స్‌ను ప్రోత్సహించాలి. సమగ్ర విద్యా బిల్లును త్వరగా ప్రవేశపెట్టాలి. ప్రయివేట్ స్కూల్స్‌ను కాలేజీలను ప్రభుత్వం తీసుకోవలసి వుంటుంది. ప్రైవేటు యినిస్టిట్యూషన్సును స్వాధీనము చేసుకునేదాకా అందులో పని చేస్తున్న టీచింగు స్టాఫ్‌కు చెక్కుల రూపములో పేమెంటు యిచ్చే పద్ధతి ప్రవేశపెట్టాలి. జూనియరు కాలేజీలను యు. జి. సి. పరిధిలోకి తీసుకురావలసిన అవసరం వుంది పంచాయతీరాజ్ నుండి విద్యను విడగొట్టాలి. కంకరెంటు లిస్టులో వున్న విద్యను పూర్తిగా రాష్ట్రము
1-10 p.m. యొక్క పరిధిలోకి తీసుకురావలసిన అవసరముంది. జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ యూనివర్సిటీని యు జి సి. గుర్తించేట్లు చేయాలి అన్ని యూనివర్శిటీలను డెమొక్రటైజ్ చేయాలి. సెనెట్సుకు ఎలక్షన్సు పూర్తి చేయాలి. ఉపాధ్యాయుల యొక్క రిటైర్‌మెంట్ ఏజ్ 60 సంవత్సరాలు వుండాలని ఆందోళన చేస్తున్నారు. 58 సంవత్సరాలు అయినా పెట్టి పరిష్కారము చేయాలి. 1-4-68కి పూర్వము ఉపాధ్యాయులకు సుమారు 89 లక్షల బకాయి చెల్లించవలసి వుంది. పాత బాధ యింకా పోలేదు. పిల్ల చచ్చినా పురిటికంపు పోలేదనే విధంగా ఉంది. వారికి వెంటనే చెల్లించాలి. ఫ్యామిలి బెనిఫిట్ ఫండు క్రింద చనిపోయిన వారికి పది వేల రూపాయలు యిస్తున్నారు. రిటైరు అయినా కూడా చనిపోయిన వారికి యిచ్చినట్లుగానే పదివేల రూపాయలు యివ్వాలి ఇక స్త్రీలకు యీ మధ్యన జరుగుతున్న అన్యాయాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని మాధ్యమిక పాఠశాల నుండి అన్ని స్థాయిల్లోను వారికి ఆత్మ రక్షణ శిక్షణ విధిగా వుండేట్లు చూడాలి. ఎన్ సి. సి. కోర్సు విధిగా వుండాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి కె. ప్రభావతమ్మ (రాజంపేట) :—అధ్యక్షా, ఎడ్యుకేషను బడ్జెటు ప్రవేశపెట్టిన సందర్భములో కొన్ని సూచనలు చేస్తాను. 1.6 కిలో మీటర్ల దూరానికి మించకుండా ప్రతి చోట స్కూల్ స్టార్టు చేస్తామని బడ్జెటులో వుంది. చాలా సంతోషం. దయచేసి ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలో సింగల్ టీచర్‌ను వేయకండి. పిల్లలు పాడు అయిపోతున్నారు. ఒక్క టీచరు వున్న స్కూల్‌లో అతను రావచ్చు. రాక పోవచ్చు. సక్రమంగా చెప్పడం లేదు మనం తయారు చేయబోయే భావి భారత పౌరులు పాడు అయిపోయే ప్రమాదం వుంది. డబుల్ టీచర్సును పెట్టండి. లేకపోతే స్కూల్స్ నిరుపయోగమని నా అభిప్రాయం. పోతే అయిదవ తరగతికి వచ్చే సరికి డ్రాప్ అవుట్ చాలా పర్సంటేజ్ వుంది. పల్లెల్లో వేజెస్ ఎక్కువ పెరిగిపోయినందున డబ్బులు సంపాదించాలనే ఉద్దేశముతో

పిల్లలు బడికి పోవడం లేదు. కంపల్సరి మిడ్ డే మీల్స్ కేర్ ద్వారా కొన్ని స్కూల్స్‌లో పెట్టారు. అన్ని స్కూల్స్‌లో కంపల్సరీగా పెట్టాలని నా వుద్దేశము.

ఇక యీ సంవత్సరము 600 అప్పర్ ప్రైమరీ స్కూల్స్ స్టార్టు చేయబోతున్నామని మంత్రిగారు బడ్జటులో పేర్కొన్నారు. వుయ్ వెల్కం యిట్. అప్పర్ ప్రైమరీ స్కూల్స్ స్టార్టు చేసినప్పుడు ప్రతి స్కూల్‌లో తెలుగు పండిట్, హిందీ పండిట్ వుండే విధంగా శాంక్షన్ చేయాలి. టీచర్స్ లేకుండా స్కూల్స్ శాంక్షన్ చేస్తే పిల్లలు ఏమి చదువుకుంటారు? అప్పర్ ప్రైమరీ స్కూల్స్‌లో పి.ఇ.టి టీచర్సును పెడితే బాగుంటుంది. ఇందాక ఓంకార్‌గారు చెప్పినట్లు లేడీస్‌పైన జరుగుతున్న అత్యాచారాలను దృష్టిలో పెట్టుకుంటే పి ఇ.టి టీచర్సును పెట్టి ప్రత్యేకంగా ఆడవారికి తమ ఆత్మ రక్షణ కొరకు ట్రయినింగు యిప్పించవలసిన అవసరం ఎంతైనా వుంది.

ఈ సంవత్సరము 2490 మంది సింగిల్ గ్రేడ్ టీచర్సును 283 బి.ఇడి. టీచర్సును శాంక్షన్ చేస్తున్నట్లు మంత్రిగారు సెలవిచ్చారు. ఇది టీచరు స్టూడెంటు రేషియోకు సరిపోతుందా? బొటాబొటిగా వున్న స్టాఫ్‌తో స్కూల్స్ రన్ చేయడం కష్టం. విద్యార్థులు ఎంతమంది వున్నారు, టీచర్స్ ఎంతమంది అవసరము అనేది కాంప్రహెన్సివ్‌గా పరిశీలన చేసి ఒకేసారి శాంక్షన్ చేయండి. రేషియో ప్రకారము మేంటైన్ చేసినప్పుడే పిల్లలు బాగుపడతారు.

11-00 a.m

ఇక హైస్కూల్స్ విషయం. కొన్ని అప్పర్ ప్రైమరీ స్కూల్స్‌ను హైస్కూల్స్‌గా అప్‌గ్రేడ్ చేస్తున్నారు. హిందీ పండిట్స్ తెలుగు పండిట్సును లేకుండా స్కూల్స్‌ను అప్‌గ్రేడ్ చేసినప్పుడు పిల్లలు సక్రమమైన విద్య నేర్చుకోలేకపోతున్నారు. ఈ స్కూల్స్‌లో సైన్స్ అసిస్టెంట్సుకూడా వుండడం లేదు. ప్రతి హైస్కూల్‌లో కనీసం ఒక తెలుగుపండిటు, ఒక హిందీ పండిటు, ఒక సైన్స్ అసిస్టెంటు, ఒక పి.ఇ.టి. టీచరు కంపల్సరీగా వుండాలి. వారు లేకుండా హై స్కూల్ పెడితే పెద్దగా ఉపయోగం లేదు. హైస్కూల్సులో చదువుకొంటున్నటు వంటి పిల్లలలో టెస్టు ట్యూబు అంటే తెలియనివారు ఎంతమంది ఉన్నారో ఒకసారి ఆలోచించండి. వారికి మినిమం ఫెసిలిటీసు, లేబరేటరి ఫెసిలిటీసు లేకుండా హైస్కూల్సు స్టార్టు చేస్తే ప్రయోజనం ఏమి ఉంటుంది? మీరు 2 కోట్లు బడ్జెటు ఇస్తున్నారు. ఈ 2 కోట్లు చాలదని మనవిచేస్తున్నాం. ఇంకా ఎక్కువ కేటాయించవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ఈ స్కూలు ఎడ్యుకేషనును బైఫర్‌కేట్ చేసారు, చాలా సంతోషం. అంతా కాలేజీలు, డిగ్రీ కోర్సులు చూసుకొంటున్నారు కాని ప్రయిమరీ అండ్ సెకండరీ ఎడ్యుకేషనుమీద ఇంటెరెస్టు చూపించి దానిని డెవలప్ చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. మేము ఇచ్చినటువంటి సలహాలను దృష్టిలో ఉంచుకొని అడిషనల్ స్టాఫ్‌ను, లేబొరేటర్ ఫెసిలిటీసును ఇంప్రూవ్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

కేవలం మీరు అటెండెన్సుచూసి విద్యార్థులను పాస్ చేస్తూ పోతున్నారు. అలాగ చేయడంవల్ల మనం ఎక్కడికి చేరుకుంటాము ? నేను డిటెన్షన్ సిస్టంను ఇంట్రొడ్యూస్ చేయాలని అభిప్రాయపడుతున్నాను. డిటెన్షన్ సిస్టం ఇంట్రొడ్యూస్ చేయకపోతే ఉపయోగం లేదు. స్టాండర్డ్సు పడిపోతున్నాయి పిల్లలలో చదువు అనే భయం, భక్తి కలగాలి, పిల్లలకు చదువు మీద శ్రద్ధ కలగాలంటే డిటెన్షన్ పద్ధతిని ఇంట్రొడ్యూసు చేయాలి కనుక దానిని ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను

కడపలోని డిగ్రి కాలేజీ గురించి ఒక మాట చెబుతాను కడప డిగ్రీ కాలేజి స్ట్రెంగ్తు 2600. అందులో కేవలం ఇంటర్ మీడియట్ చదువుకునేవారు 1100 మంది ఉన్నారు. అక్కడ షిఫ్టు సిస్టంమీద జరుగుతున్నది. మార్నింగు డిగ్రి కాలేజీ, ఆఫ్టర్ నూన్ ఇంటర్ మీడియట్, ఈవినింగు నైట్ కాలేజి ఈ విధంగా ఉన్నప్పుడు 1100 మంది ఇంటర్ మీడియట్ చదువుకొనేవారు ఉంటే చాలా కష్టం అవుతున్నది అది టౌనుకు దూరంగా ఉంది. అక్కడికి వెళ్ళడానికి కష్టం అవుతున్నది. పైగా వారిమీద డిగ్రి కోర్సులు, నైట్ కాలేజి పెట్టుకొని చూపించే శ్రద్ధ తక్కువ. కాబట్టి దీనిని సెంటర్ ఆఫ్ ది టౌనుకు మార్చాలని కోరుతున్నాను. దీనికి అయ్యే అడిషనల్ ఎక్స్పెండిచరు ఏమిటనేది చూడండి. దీనికి అడిషనల్ అకామడేషను ప్లస్ క్లెరికల్ స్టాఫ్ కావాలి. మీరు ఉన్నటువంటి జూనియర్ లెక్చరర్సును అక్కడికి ట్రాన్స్ఫర్ చేయవచ్చు. దీనివల్ల వచ్చే కష్టం ఏమీ లేదు. మీరు విద్యార్థులకు సౌకర్యం కలుగజేసిన వారు అవుతారు.

10వ తరగతి, ఇంటర్ మీడియట్ అయిన తరువాత చదువు మానివేసే వారు చాలామంది ఉన్నారు. అక్కడ మనం జాబ్ ఓరియంటెడ్ కోర్సులు స్టార్టు చేస్తే బాగుంటుంది జీవితంలో వారు వాళ్ళ కాళ్ళమీద నిలబడగలుగుతారు. కేవలం ఇంటర్ మీడియట్, 10వ తరగతి చదవడంవల్ల వారికి ఉద్యోగాలు రావు వచ్చే పరిస్థితులు కూడా కనిపించడం లేదు. కనుక ఈ జాబ్ ఓరియంటెడ్ కోర్సులను ఇంట్రడ్యూస్ చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ సందర్భంలో సాంకేతిక విద్య గురించి చెబుతాను. సాంకేతిక విద్యకు మీరు 10 లక్షలు కేటాయించారు. మేము జాబ్ ఓరియంటెడ్ కోర్సులను పెట్టాలని అంటున్నాము. మీరు బడ్జెటు కేటాయింపులో 10 లక్షలు మాత్రమే చూపించారు. దీనివల్ల మనం ఎలాగ చేయగలుగుతామని ఆలోచించాలి. అది చాల దనిపిస్తున్నది. ఈ రోజులలో జాబ్ ఓరియంటెడ్ కోర్సులు లేకపోతే విద్యార్థులకు భవిష్యత్తు లేనట్లు కనిపిస్తున్నది, మంత్రి గారు అనేక సార్లు ప్రకటనలు చేసారు. 5 లక్షల రూపాయలు డబ్బు, 10 ఎకరాల లాండు ఇచ్చినటువంటి వారికి పాలిటెక్నిక్ కాలేజి ఇస్తామని అన్నారు. చాలా సంతోషం. రాజంపేటలో 5 లక్షల రూపాయల డబ్బు, 10 ఎకరాల లాండు ఇవ్వడానికి మేము సిద్ధంగా ఉన్నాము. కాబట్టి మంత్రిగారు ఈ సందర్భంలోనే రాజంపేటకు ఒక పాలిటెక్నిక్ కాలేజీ ఇస్తామనే ఒక హామీ ఇస్తే చాలా బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇది ఇంటర్ నేషనల్ చిల్డ్రన్ ఇయర్. సిటీలోనే రెండు బాలభవన్స్ స్టార్టు చేస్తాము అంటున్నారు అలాగ కాకుండా ఎవరయితే లాండు ఇస్తారో అక్కడ మీరు ఫండ్స్ ప్రొవైడ్ చేసి ఈ బాలభవన్స్ స్టార్టు చేయాలి డిస్ట్రిక్టు హెడ్ క్వార్టర్సులో అనండి, తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్సులో అనండి మీకు సైటు ప్రొవైడ్ చేసినప్పుడు మీరు బాలభవన్స్ స్టార్టు చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. కనీసం ఈ ఇంటర్ నేషనల్ చిల్డ్రన్ ఇయర్ లో అయినా మీరు చేయకపోతే ఇక ఎప్పుడు చేస్తారు ?

ప్రతి డిస్ట్రిక్టు హెడ్ క్వార్టర్సులో లేనిచోట ఉమెన్స్ డిగ్రీ కాలేజీ స్టార్టు చేయాలి. చిత్తూరులో ఉమెన్స్ డిగ్రీ కాలేజీ లేదు. చిత్తూరులో ఒక డిగ్రీ కాలేజీని స్టార్టు చేయడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేయాలి. పోయిన సంవత్సరం చాలా డిగ్రీ కాలేజీలు స్టార్టు చేసారు, సంతోషం. ఇంకా బ్యాక్ వర్డు ఏరియాస్ క్రింద నోటిఫై అయినవి చాలా ఉన్నాయి. అక్కడ డిగ్రీ కాలేజీలు స్టార్టు కాలేదు. ఈ సంవత్సరం అయినా బడ్జెటు ప్రొవిజను పెట్టి డిగ్రీ కాలేజీలు స్టార్టు చేయవలసిన అవసరం ఉంది ఇందులో రాజం పేట కూడా ఉందని మంత్రి గారు గుర్తించుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. 11-10 a.m

కృష్ణదేవరాయ యూనివర్శిటీ విషయం ఏమి అయిందో అర్థం కావడం లేదు అనంతపూర్ లో ఉన్న పి జి. సెంటరును ఎప్పుడు అప్ గ్రేడు చేసి యూనివర్శిటీ చేస్తారో తెలియజేస్తే బాగుంటుంది. కడపలో పి. జి. సెంటరు ఉంది. అసలు నిధులు లేని పి. జి. సెంటరు ఏది అంటే కడప. కడప పి జి. సెంటరులో లైబ్రరీ లేదు నేను ఒకరోజు పి. జి సెంటరుకు వెళ్ళడం జరిగింది. ఆ రోజు అక్కడికి వెళ్లిచూస్తే ఆ పిల్లలకు అసలు లైబ్రరీ లేదు మనం పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్ సెంటరు స్టార్టుచేసి వారికి రిఫరెన్సు బుక్సు లేకుండా, లైబ్రరీ లేకుండా చేయడంవల్ల వారికి జరిగేది ఏమిటి? ఈ యు జి.సి. వాళ్లు మనకు చూపిస్తున్నటువంటి పార్శియాలిటిని మంత్రిగారు దృష్టిలో పెట్టుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. నార్తుకు వచ్చినన్ని ఫండ్సు సౌత్ కు రావడం లేదోమోనని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. దయచేసి మంత్రిగారు హాంగర్ స్ట్రయికు స్టార్టుచేస్తే మేము మీ వెనకాల స్టార్టు చేస్తాము యు జి.సి ఫండ్సు మనకు సక్రమంగా రాలేదనే ఉద్దేశం నాకు వుంది. మనం యు.జి.సి.తో ఫైట్ చేసి ఫండ్సు తెచ్చుకుందాము. కాబట్టి మంత్రిగారు ఫండ్సు విషయం క్లియర్ చేయవలసిన అవసరం వుందని మనవిచేస్తున్నాను. మనం ఎడ్యుకేషను బడ్జెటు చూసినప్పుడు చాలా తక్కువగా వుందని నేను మనవిచేసాను. దీనికి ఎడిషనల్ ఫండ్సు సమకూర్చాలని మనవిచేస్తున్నాను. మేము అడిగినటువంటి కోర్కెలను దృష్టిలో వుంచుకొని, మేము యిచ్చినటువంటి సూచనలను దృష్టిలో వుంచుకొని రిప్లయి యిచ్చేప్పుడు సమాధానం యివ్వాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ వి. రంగారావు (బందర్) :—అధ్యక్షా, మన దేశంలో ఈ విద్యా విధానం చాలా లోపభూయిష్టంగా వుంది. అయితే ఒక్కసారిగా యిప్పుడు ఈ దేశంలో ఉన్నటువంటి విధానాన్ని మార్పు చేస్తారనే నమ్మకం కూడా కలగడం లేదు. అయినప్పటికి నేను మంత్రిగారి దృష్టికి కొన్ని విషయాలు తీసుకొని వస్తాను ముఖ్యంగా మాకు ఒక అన్యాయం జరిగింది. కృష్ణా జిల్లా జిల్లా పరిషత్‌లో 1977 వ సంత్సరంలో కలెక్టరుగారు ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్చేంజి ద్వారా కాండిడేట్సును పిలచి ఇంటర్‌వ్యూలు చేసి మెరిట్ క్యాండిడేట్సుకు ఉద్యోగాలు ఇచ్చారు, ఇప్పుడున్నటువంటి కలెక్టరుగారు తిరిగి వారిలోని కొంతమందిని తీసివేసారు. ఇది చాల అన్యాయం. అసలు ఎడ్యుకేషన్ విధానం అవలంభించిన తరువాత ఈ విధంగా అన్యాయం ఎప్పుడు జరగలేదు. అయితే దానికి మంత్రి గారు స్టేఆర్డరు ఇచ్చారు. చాల సంతోషం. వాళ్లను ఉద్యోగాలలో ఉంచారు. వారిని ఇంటికి పంపించము అని వారికి ఉద్యోగం గ్యారంటి ఉందని మంత్రిగారు మనవిచేస్తారని ఆశిస్తున్నాను ఇది చాల అ ందర్భమైన విషయం కాబట్టి మంత్రి గారు న్యాయం కలుగజేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఇప్పుడు శ్రీమతి కె. ప్రభావతమ్మ గారు చెప్పారు ఇప్పుడు సింగిల్ టీచరు ఉన్న స్కూల్సుకు అసలు పనిచేయడం లేదు. చాలా అన్యాయంగా ఉంది, ప్రతి స్కూలుకు కనీసం ఇద్దరు టీచర్సు అయినా ఉండేట్లు చూడాలని మనవిచేస్తున్నాను. మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో స్కూల్సు తెరవగానే వీధికి ఎక్కే సమస్య ఒకటి ఉంది. దీనిని మంత్రిగారు ఆలోచించాలని మనవిచేస్తున్నాను. మంత్రిగారు ఇచ్చిన నోటులోని 8వ పేజీలో తెలియజేసారు నోటుపుస్తకాలు తయారుచేయడం తీసుకొనివెళ్లి ఆంధ్రప్రదేశ్ వాణిజ్య సంస్థకు అప్పగించారు గొర్రెలను ఇంతకుముందు పులులు ఎత్తుకుపోతున్నాయి అని గోడుపెడితే తోడేళ్ళను కాపలాపెట్టినట్లుగా ఈ సమస్యను తీసుకున్నారు అని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ పుస్తకాలు క్రిందటి దఫా వర్తకులకు, తయారు చేసి నప్పుడు ప్రభుత్వమువారు పేపరు చీప్ రేటులో కోటా పేపరు ఇచ్చి ఉన్నారు. అక్కడ బ్లాక్ మార్కెట్ జరిగింది అని, సక్రమమైన పంపిణీ జరగలేదు అని ప్రభుత్వం అభిప్రాయపడింది. అయితే ఇప్పుడు వచ్చిన సమాచారాన్నిబట్టి ఒకటి మనవి చేస్తున్నాను. ఎందుకు జరిగింది అనేది ఆలోచన చేయకుండా వారి చేతిలో లేకుండా తీసివేసి కొన్ని వేలమందిగా ఉన్నటువంటి ఈ చిన్న చిన్న మేన్యుఫేక్చరర్స్‌ని వేసి లేకుండా చేసి వారిని నిరుద్యోగులుగా చేయబోతున్నారు. ఇప్పుడు ఎవరికి అయితే ఈ పేపరుతో ఈ వర్తకులు ఒక రూపాయ ఖరీదుకి అమ్మమన్న పుస్తకం ఈ రోజున ఈ వాణిజ్య సంస్థకు, అంటే మన ఆంధ్రప్రదేశ్ వాణిజ్య సంస్థకు 1–15 పైసలకు అమ్మడానికి పర్మిషను యివ్వబోతున్నారని నేను విన్నాను. నేను కూడా వారిని కలిసి మాట్లాడాను. అదే సంగతి వర్తకులు అందరూ గోడు పెట్టారు. అన్ని రాష్ట్రాలలో 1–15 పైసలు ఉందని, యీ రాష్ట్రంలో మీరు కూడా ఒప్పుకోండి అని చెబితే, 1–15 పైసలకు ఒప్పుకుంటానికి

మన ప్రభుత్వమువారు, క్రిందటిసారి వారు ఒప్పుకోలేదు. అందువల్లనే అసలు బ్లాకు మార్కెటుకి స్థానం ఏర్పడింది అని నేను మంత్రివర్యుల దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను. మామూలుగా ఒక మనిషి బ్లాకు మార్కెటులోనికి ఎందుకు వెళ్లింది దాని వెనకాల ఉన్న కారణం ఏమిటి అనేది ఆలోచన చేసి కట్టుదిట్టము చేసి వారికి పని కల్పించి తప్పు చేస్తే వాళ్ళని శిక్షించడానికి బదులు తీసుకువెళ్ళి మొత్తము ఈ ఉన్నటు వంటి జనాన్ని అందరిని నిరుద్యోగులను చేసి ఎవరికో ఒక వాణిజ్య సంస్థకు మొత్తాన్ని చుట్టబెడితే ఇక రాబోయేది తిరుగుబాటు, అల్లకల్లోలము తప్పితే ఈ పుస్తకాలను మీరు పిల్లలకు చూపించలేరు అని మనవి చేస్తున్నాను. ఎందువల్లనంటే కొన్ని కోట్ల పుస్తకాలు ఒక సంస్థ తయారుచేసి యీ జనానికి పంపిణీ చేయగలదని అనుకుంటే అది పొరబాటు అవుతుందని నేను మంత్రివర్యులకు వినయపూర్వకంగా మనవి చేస్తున్నాను అందువల్ల ఒకసారి ఆలోచన చేయండి. అనేకమంది చిన్నచిన్న మేన్యుఫేక్చరర్స్ ఉన్నారు. ఒకరొకరికి ఒక కటింగు మెషిను పెట్టుకొని ఒక రూలింగ్ మెషిన్ పెట్టుకొని ఉన్నారు. అటువంటి యూనిట్స్ అన్నీ కూడా దెబ్బతినిపోయి చాల అల్లకల్లోలము వస్తుంది. ఇవి అన్నీ తిరిగి ఆలోచన చేయాలని నేను వారికి వినయ పూర్వకంగా మనవిచేస్తున్నాను అదే విధంగా పిల్లలను చేర్చమని చెబుతారు పిల్లలను చేర్చిన తరువాత ఉపాధ్యాయులను ఇవ్వరు. ఉపాధ్యాయులు లేకుండా పిల్లలను చేర్చుకుంటే మీరు విద్యావిధానం ఎట్లా సమకూరుస్తారో, అది వారికే తెలియాలి తప్ప మాబోటి వారికి ఏమి అర్థము కావడంలేదు. అందువల్ల ఎక్కడయితే ఎంతమంది పిల్లలు ఉన్నారో, మీ ప్రకారంగానే 30 మంది, 40 మందిగా షెడ్యూలు ఉందో, దాని ప్రకారంగా మీరు తప్పని సరిగా మీకు బడ్జెటు ఉందా లేదా అనేది మా సమస్యకాదు, అక్కడ ఉపాధ్యాయులను కలగజేయాలి. అది లేకపోయినట్లయితే వారందరికి చాల అన్యాయం చేసినవారు అవుతారని ముందు అటువంటి పొరబాట్లు జరగకుండా చూడాలని నేను కోరుతున్నాను అదే విధంగా ఉపాధ్యాయులు, పిల్లలకు తగిన అవినాభావ సంబంధం లేకుండా వారు ఎపుడూ ఆలోచనలో ఉంటున్నారు. కారణం ఏమిటంటే పాత బాకీలురావు. రెండవది చాలమందికి ప్రయివేటు స్కూలులో జీతాలు సక్రమంగా అందవు. ఎప్పుడూ జీతాల కోసము బాధ అవుతుంది. బాకీల కోసం మీ చుట్టూ తిరగడం ఈ తగాదాలే వారికి సరిపోతాయి. ఎప్పుడు మన శాంతితో వారు పిల్లలకు చదువు చెబుతారు? అటువంటి సమస్యలను శ్రద్ధ తీసుకొని మీరు పరిష్కారం చేయ పోతే దేశం అల్లకల్లోలవఏతుంది. గ్రంథాలయాలలో చవకబారు సాహిత్యం ఉంటుంది. దానిని థరోగా ఆలోచన చేసి అటువంటిది చేర్చకుండా చూడాలి.

మన రాష్ట్రంలో ఐ.టి.ఐ ఎస్. స్కూల్సు అన్నిచోట్ల ఉన్నాయి. అదే మా మచిలీ పట్టణంలో కూడా ఉంది. ప్రతి సంవత్సరం కొన్ని వందల విద్యార్థులు తయారవుతున్నారు. వారు బయట ఎందుకు పనికిరారు. ఏ సంస్థవారు తీసు కోవడంలేదు. ఆఖరికి కార్ఖ క్లీనర్సుగా కూడా వారు పనికి రావడంలేదు. అది

మీరు నడపలేకపోతే ఎత్తివేయండి. మీరు దానిని ఐ. టి. ఐ. గా మార్చాలి. ఐ. టి. ఐ స్కూల్సు మాత్రం మన రాష్ట్రంలో ఉండడానికి వీలులేదు అని ఉన్నట్లయితే చాలమందిని కూడా మీరు నష్టపరిచినవారు అవుతారు. ఆ పిల్లలకు ఎక్కడా ఉద్యోగాలు దొరకడంలేదు.

శ్రీ శ్రీనివాసరావు.—అధ్యక్షా, సమగ్ర విద్యాబిల్లును ప్రవేశ పెట్టేందుకు చర్యలు తీసుకోబడుతున్నాయని మంత్రివర్యులు చెప్పారు అది వాస్తవం కావాలి. ఖచ్చితంగా ఈ సేషనులో అది ఇంటర్‌డ్యూస్ అయి జాయింటు సెలెక్టు కమిటీ ఏర్పాటు చేయబడి వచ్చే వర్షాకాల సమావేశములో అది ఆమోదం పొందేట్లు తగుచర్యలు తప్పకుండా మంత్రివర్యులు తీసుకుంటారని ఆశిస్తున్నాను ఇక విద్యావిధానంలో మనం ఎన్నో ఎక్స్‌పరమెంట్సు 30 సంవత్సరాలనుంచి చేస్తూ ఉన్నాము ఎంతో మంది అభిప్రాయాలు చెప్పినారు కాబట్టి వాటిని సమగ్రంగా ఆలోచించి ఇక ఎక్స్‌పరమెంట్సు చేయడం ముగిస్తే చాల బాగుంటుంది స్టేటు టీచర్స్ యూనియన్‌వారు వాళ్లు కొన్ని ప్రతిపాదనలు చేసినారు. వాటిని తప్పకుండా అంగీకరించి చేస్తే విద్యావిధానం అభివృద్ధి పొందడానికి ఎన్నో అవకాశాలు ఉన్నాయి. విద్యా వ్యవస్థలు మొదట ఫిలాంత్రఫిస్టుసు నడిపేవారు. ప్రయివేటు యజమానులు సంస్థలు పెడితే వారు ఏదో అభివృద్ధి చేస్తారు అనే అవకాశం ఉండేది. కాని ఈ రోజు మీరు ఏ ప్రయివేటు సంస్థ చూసినా అక్రమాలు ప్రభుత్వం ఇచ్చే డబ్బు తోటి నడుపుతూ ఎక్కడనుంచి అయినా, లేక విద్యార్థుల దగ్గరనుంచో, వారి తలిదండ్రుల దగ్గరో డబ్బులు వసూలు చేసి అన్ని వ్యాపార సంస్థలుగా రూపొందించడం జరుగుతున్నది కాబట్టి ఇది మొత్తం ప్రాథమిక విద్యా వ్యవస్థనే ప్రభుత్వ పరంగా నడిపేటట్లు చూడాలి. ప్రయివేటు వ్యవస్థను సమూలంగా నిర్మూలించే ప్రయత్నం చేసి తప్పకుండా ఈ విధానాన్ని చేపట్టి చేయాలని మంత్రివర్యులకు మనవిచేస్తున్నాను మీరు ద్వంద్వము లేక మూడు నాలుగు రకాలైనటువంటి యాజమాన్యత్వం, ఉన్నత వర్గాలకు ఒక విధానం పూర్తిగా క్రింద వర్గాలకు ఇంకో విద్యావిధానం ఇవి అన్నీ అసమానతలు ఏవైతే ఉన్నాయో వాటిని వెంటనే లేకుండా చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రాథమిక విద్యా విషయంలో నూటికి నూరుపాళ్లు విద్యార్థులకు విద్య పొందే వ్యవస్థ ఏర్పాట్లు చేయాలి. అది చేయడానికి కనీసం ప్రతి తరగతికి ఒక ఉపాధ్యాయుడు అనేది ఉండకపోతే ఒక ప్రాథమిక ఉపాధ్యాయుడు మూడు నాలుగు తరగతులకు చెప్పడం అసాధ్యమైన విషయం. ఇది కనీస కర్తవ్యం కదా. ప్రయారిటీ బేసిస్

11-20 a.m మీద ఇవి తప్పకుండా అన్ని తరగతులకు ఉపాధ్యాయులను ఏర్పాటు చేయాలి లేకపోతే మీరు నూటికి నూరుపాళ్లు విద్య చూపించలేరు. స్టాండర్డ్సు ఉండవు కాబట్టి మనం మంచి పౌరులను ఏర్పాటు చేయజాలము 1, 2వ తరగతికి ఇప్పటి కూడా ప్రభుత్వ పరముగా పుస్తకాలు లేవు. మళ్లీ ప్రయివేటు వ్యవస్థ ఇస్తున్నారు ఇది వెంటనే రద్దు చేయండి. ప్రభుత్వ పరంగానే అన్ని పుస్తకాల పాఠ్య ప్రణాళికను అచ్చు వేయించి చేయించే ఏర్పాట్లు తప్పకుండా ఈ 79-80 సంవత్సరంలో జరగాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు ప్రాథమిక విద్యను ఎం

అవసరం ఉంటే అంత ప్రయారిటీ దానికి ఉండాలి. హయ్యర్ ఎడ్యుకేషనులో మీరు లిటరసీ ఎట్లాగైనా బి.ఎ., ఎం.ఏలు అటువంటి దానిని కొంతవరకు ప్రోత్సాహము ఎంత అవసరమో అంత చేయవలసిందే-గాని ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఇవ్వక, మనం ప్రయారిటీ పెట్టుకున్నాము కాబట్టి ప్రాథమిక విద్యకు ప్రయారిటీ బేసిస్ లిస్టులు పెట్టి అదనపు నిధులు కేటాయించి అందరికి ప్రయిమరీ విద్య వచ్చేటట్లు చూడాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఇక పాఠ్య ప్రణాళికలను మనం సమాజ అవసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని ఏర్పాటు చేయాలని అనుకున్నాము ప్రయిమరీ సెక్షన్ వరకు అందరికి దొరకవలసిందే. దాని తరువాత వృత్తి విద్య శ్రమకు తగ్గది సమాజ అవసరాలు ఏమి ఉన్నవో అనే ఉద్దేశంతో మనకు ఎంతమంది పరిశ్రమలలో అవసరం ఎంతమంది ఇంజనీర్లు అవసరం, లేకపోతే సమాజ అవసరాలు ఏమి ఉన్నయో ఆ అవసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని మన ప్లానింగు ఉండాలి. అట్లా లేకుండా ఏర్పాట్లు చేయడం జరుగుతున్నది. మనం ఎక్కడ అయితే టీచర్స్ ట్రయినింగు స్కూల్సు తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఎంతో మందికి లేకుండా ఉన్నారు అట్లనే మనకు ఉదహరణకు తెలిసింది నర్సెస్ తెలంగాణాకు సరిఅయినటువంటి వారు లేరు అని మన దృష్టికి వచ్చింది. కాబట్టి అటువంటి అవసరాలను దృష్టిలో పెట్టకొని అటువంటి కాలేజస్‌ను స్థాపించి అటువంటి విద్యావిధానాన్ని రూపొందచేయడం ఎంతైనా అవసరం అనేది ఉన్నది. ఈ రోజు 10వ తరగతి పాస్ అయిన విద్యార్థి ఒక మెషిన్ నడపడానికి లేక శ్రమకు సంబంధించి పని చేయడానికి నాగలి పట్టడానికి వెనుకాడుతున్నారు, ఎందుకంటే మనం వాళ్లకు లిటరసీ మాత్రమే నేర్పుతున్నాము. అది విద్యావిధానంలోని లోపమే ఇందులో చెప్పబడ్డది ఈ నోటులో. శ్రమకు తగ్గట్టి ఉత్పత్తికి సంబంధించినటువంటి విద్యా విధానం ఏర్పాటు చేయడానికి స్టెప్స్ ఈ సంవత్సరంనుంచే తీసుకోబడతాయి అని. అది చాల తొందరగా జరగవలసిన అవసరం ఉన్నదని మనవి చేస్తున్నాను. సాంకేతిక విద్యకు 10 లక్షలే ఇవ్వడం జరిగింది సాంకేతిక విద్యనుబట్టే కదా మన సమాజం అభివృద్ధి జరిగేది. కాబట్టి దానికి ప్రతి తాలూకాలో సాంకేతిక విద్యా వ్యవస్థలను ఏర్పాటు చేసి తగిన నిధులను కేటాయించి అభివృద్ధి పరచాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. స్కూల్సును అభివృద్ధి పరచాలంటే ప్రతి స్కూలులో హెడ్ మాస్టరు, టీచర్సుతో ఒక కమిటీ ఏర్పరచి, వారు సక్రమంగా కార్యక్రమాలు చేస్తున్నారా లేదా అని చూసే అవకాశం కల్పించాలి. స్కూలు నిర్వహణపైన చెక్ చేసే వాళ్ళే కాకుండా ఈ ఉపాధ్యాయుల కమిటీలు ప్రతి స్కూలులో ఏర్పాటు చేస్తే చాలా ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది. మహబూబ్‌నగర్‌లో ప్రయివేటు కాలేజీ ఉంది. దానిని ప్రభుత్వము తీసుకొనడానికి వాగ్దానముచేశారు. తక్షణమే ఈ సంవత్సరం తీసుకొని ప్రభుత్వం నడపాలని కోరుతున్నాను. స్కూలు టైమింగ్స్ కూడా మార్చే విషయంలో పరిశీలన చేసి ఉదయానికి మార్చాలని కోరుతున్నాను. స్థానిక సెలవలు ఇచ్చే అధికారం హెడ్‌మాస్టర్లకు ఇస్తే బాగుంటుందని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. శివరామకృష్ణారావు (బద్వేలు) — అధ్యక్షా, పోయినసారి, నేను మాట్లాడిన సందర్భంలో విద్యార్థుల, ఉపాధ్యాయుల నిష్పత్తి 1:25 పెట్టి ఉన్నటువంటి ఖాళీలు వెంటనే భర్తీ చేయాలని కోరాను. కానీ ఈనాటికికూడా ఎలాంటి చర్య తీసుకోలేదు. మా జిల్లాలో అనేక ప్రాథమిక పాఠశాలలో, హైస్కూల్సులో చాలా ఖాళీలు ఉన్నాయి మా ఊరులో ఉన్న హైస్కూలులో బి. ఇడి. పోస్టు గత 4 సంవత్సరాలుగా ఖాళీగా ఉంది. విద్యా విధానం మారి పోయింది. డిగ్రీ కాలేజీలు పెట్టి డిగ్రీ పూర్తిఅయ్యాక విద్యార్థులకు ఉద్యోగాలు లేక, వాళ్లు ఖాళీగా ఉండి, ప్రజాస్వామ్యంలో వాళ్లు ఒక విధమైన అన్ రెస్టులో పడిపోతున్నారు. కాబట్టి దీనికి ఒకేషనల్ ట్రయినింగ్ కావాలి. ఇంటర్ మీడియట్ లెవెల్ లో పెట్టాలనుకుంటే కూడా టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్ బడ్జెటుచూస్తే కేవలం 10 లక్షల రూపాయలు మాత్రం కనిపిస్తున్నది దీనివల్ల ఎంత ఒకేషనల్ ట్రయినింగ్ పెట్టగలుగుతాము. వీరికి కావలసిన ఉపాధి కల్పన ఎలా కల్పిస్తాము. అర్థం కావడంలేదు. పి. జి సెంటర్ డైరెక్టరు గురించి విద్యామంత్రికి 20మంది లెజిస్లేటర్స్ము ఒక రిప్రజంటేషన్ ఇచ్చాము. దానిమీద ఎంక్వయిరీ కమీషన్ వేయడం జరిగింది. ఆ కమీషన్ మెంబర్ అక్కడికి వెళ్ళి ఎంక్వయిరీ చేసిన సందర్భంలో అక్కడ ఉన్న టీచింగ్ స్టాఫునుగానీ నాన్ టీచింగ్ స్టాఫునుగాని రిప్రజంట్ చేయనివ్వలేదు ఆ డైరక్టరు పెట్టే టటువంటి బాధలు చాలా ఉన్నాయి ఆ డైరెక్టర్ మీద ఈనాటివరకు ఎలాంటి ఏక్షన్ తీసుకోవడం జరగలేదు. ఆమె త్వరలో రిటైర్ కాబోతున్నది. ఆమె వెళ్ళే లోపల వీళ్ళందర్ని కూడా స్పాయిల్ చేసి వెళ్ళాలని చూస్తున్నది ఆమె మీద ఏమి ఏక్షన్ తీసుకుంటారో ఇంతవరకు ప్రభుత్వం నుంచి ఎలాంటి హామీ లేదు. ఈనాడు అయినా ఒక నిర్దిష్టమైన కార్యక్రమం విద్యామంత్రి చెప్పాలని కోరుతున్నాను. ఈ కాంప్రెహెన్సివ్ విద్యా బిల్లు మీద మా నాయకులు మాట్లాడారు ఇది చాలా విశిష్టమయింది. 3 సంవత్సరాలుగా ఇది జరుగుతున్నది. ఇంతవరకు తీసుకురాలేదు కనీసం యీ సెషన్‌లో అయినా ప్రవేశపెట్టవలసిన అవసరం ఉంది మా మొత్తం డివిజన్‌లో డిగ్రీ కాలేజి లేదు. నా తాలూకాలో రెండు లక్షలు కట్టడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. ఒక డిగ్రీ కాలేజి మంజూరు చేయాలని కోరుతున్నాను. అది లేకపోతే మేము 50, 60 మైళ్లు పోయి చదువుకోవలసిన అవసరం ఉంది. రెండు లక్షలు ఎప్పుడు కట్టమంటే అప్పుడు కట్టడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. నా తాలూకాలో రు. 7500 కట్టాము ఒక హైస్కూలు పెట్టవలసిన అవసరం ఉంది. 10 మైళ్ళు పోతేనే గానీ హైస్కూలు లేదు.

It is mentioned as follows in "Development of Higher Education in India", A policy Frame published by the University Grants Commission, New Delhi :—

" (3) Even in quantitative terms, it is mainly the upper and middle classes that are the beneficiaries of this system. Sixty percent of the population (age 10 and over), which is still illiterate has

obviously received none of its benefits Of every 100 children of six years of age, 20 never go to school, 56 drop out at an early stage, so that only about 25 complete class VIII, 70 percent of the seats in in secondary schools and 80 percent of the seats in higher education are taken by the top 30 percent of income groups.'

ఈ రకంగా ప్రెజెంట్ ఎడ్యుకేషన్ సిస్టంలో టాప్ ఇన్‌కమ్ గ్రూప్పులోనే జరుగుతోంది కాబట్టి ప్రెజెంట్ ఎడ్యుకేషన్ సిస్టం మార్చాలని ఉద్దేశం ఉంది. దానికే ఈ హయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్ సిస్టంలో కూడా ఒక పాలసీ ఏమి చెప్పారంటే

In para 3.03, it is mentioned as follows —

" The policy to be adopted in this regard should, therefore, consist of the following . (1) adoption of measures which will reduce pressures on the University system, such as effective vocationalization at the secondary stage, delinking most of the jobs from degrees, and changing the present recruitment policies which virtually make a degree a minimum qualification for any good job , (2) exercising great restraint in the establishment of new institutions, which should not be set up (except in backward areas) unless their need is clearly established on sound academic considerations and adequate resources in terms of men, materials and money are available , (3) planning the location of new institutions very carefully and rationalising that of the existing ones to the extent possible ,
(4) adopting a policy of selective admissions to full time institutions of higher education at first degree and post graduate levels on the basis of merit with reservation of atleast half the seats for all weaker sections : (5) enabling talented but economically weaker students to pursue their students on a whole time basis by ensuring to them the full cost of their education through appropriate bursaries, for which funds may be raised from public and private bodies (6) providing facilities for expansion of higher education through channels of non-formal education such as correspondence course and (7) opening Board and University examinations to private candidates to encourage self-study."

Thank you very much, Sir, for giving me this opportunity.

Matter relating to search warient issued by the Sub-Collector Kothagudem, to search the house of Sri T. Venkatappiah, M L, C.

శ్రీ ఎన్. జనార్దనరెడ్డి :—అధ్యక్షా, నిన్నటి దినం గౌరవ సభ్యులు సుందరయ్యగారు సభ దృష్టికి కొన్ని విషయాలు తెచ్చారు. వాటిమీద నేను సోమవారంనాడు ఒక స్టేట్ మెంట్ చేస్తానని చెప్పినప్పుడు. రేపే ఉన్న కొన్ని వివరాలతో సభ ముందు చెప్పమని చెప్పారు. ఆ మేరకు మీద్వారా సభకు అంద చేస్తున్నాను. సి.పి.ఐ, సి.పి.ఎమ్., రెండు పార్టీలు విడిపోయిన తరువాత మొట్టమొదటిసారిగా తిరిగి మళ్లా ల్యాండు గ్రాబ్ మూవ్ మెంట్ అన్న పేరులో ఒక కార్యక్రమానికి పిలుపు ఇచ్చి ఫిబ్రవరి 27వ తేదీనుండి మార్చి 7వ తేదీవరకు ఈ కార్యక్రమం చేయాలని, తరువాత రెవిన్యూ ఆఫీసులముందు పికెటింగ్ చేయాలని, నిర్ణయించి చెప్పడం జరిగింది ఫిబ్రవరి 9వ తేదీన ముఖ్యమంత్రి గారికి పెద్దలు సుందరయ్య గారు, రాజేశ్వరరావు గారు ఒక మెమోరాండం కూడా ఇవ్వడం జరిగింది. అందులో వారు లక్షల ఎకరాలు భూమిని ఇంకా పంచడం పూర్తి కాలేదని, పెద్దపెద్ద రైతులంతా బినామీ పట్టాలు తీసుకొని ప్రభుత్వ భూమిని అక్రమంగా అనుభవిస్తున్నారని, ఈ బంజరు భూములు ఆక్రమించేప్పుడు పోలీసులు పేదలమీద చర్య తీసుకుంటున్నారని చెరువు గర్భాలకు పట్టాలు ఇంకా ఇవ్వలేదని, బంజరు భూములుగా ఉన్న ఫారెస్టు ల్యాండ్సుకు పట్టాలు ఇవ్వలేదని, ల్యాండు సీలింగు చట్టం సరిగ్గా ఇంప్లిమెంటు కాలేదని, మరికొన్ని వివరాలతో ఒక **నివేదిక సమర్పించడం** జరిగింది.

1-30 a.m. అధ్యక్షా, నేను మనవి చేస్తున్నాను. వీటిమీద పూర్వమే ప్రభుత్వం ఎన్నో చర్యలు గైకొన్నది. ఆ విషయాన్ని కూడా ఈ సభ ద్వారా ఏనాడో నేను రాష్ట్రప్రజలకు విన్నవించుకున్నాను ముఖ్యముగా, ఈ మూవ్ మెంటు ఖమ్మం, నల్గొండ, నిజామాబాద్, గుంటూరు, నెల్లూరు, రంగారెడ్డిజిల్లాలలో, కొంతవరకు శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఉన్నది. ప్రారంభించడం, జరగడం కూడా జరిగింది తమకు తెలుసు. సుమారు 23 లక్షల ఎకరాల భూమిని ఇప్పటికే ప్రభుత్వం భూమి, బంజరులు ప్రభుత్వం పంచిపెట్టింది. ఇంకా కొంత భూమి ఉన్నది. ఆ భూమిని మార్చి 31 వ తేదీలోగా, సాగుకు లాయికి అయిన భూమిని పంచి పెట్టమని కలక్టర్లకు వారి కాన్ఫరెన్సులో చెప్పడం జరిగింది. నేను కొన్ని జిల్లాలలో పర్యటించినప్పుడు ఆ మేరకు జరిగిన దాని గురించి ప్రత్యేకంగా తెలుసుకుంటున్నాను. కొన్ని కొన్ని డివిజన్ లలో ఈ పని పూర్తయింది. అవసరం అయితే స్టాఫును డైవర్టు చేసయినా సరే మార్చి 31 వ తేదీలోగా ప్రభుత్వ భూములను పంచమనే నిర్ణయాన్ని ప్రభుత్వం అమలు జరపాలని శాసించింది. ఆ ప్రకారంగా ఉత్తరువులు కూడా వెళ్ళాయి ఇక వారు చెప్పినటువంటి చెరువు గర్భాలు కానివ్వండి లేకపోతే పోరంబోకులు కానివ్వండి వాటి గురించి ఆ కన్సర్న్డు డిపార్టుమెంటులకు వ్రాసి, తీసుకొని వారికి అభ్యంతరం లేకపోతే ఇవ్వవలసిన ఒక కార్యక్రమం ఉంది. అటువంటి వాటిలో కొంత జాప్యం జరగవచ్చు. కాని ప్రభుత్వం వాటిని కూడా త్వరలోనే చేయాలనే నిర్ణయముతో ఉంది. లాండు సీలింగ్సు గురించి చెప్పారు. పైగా ఇంకొకటి అన్నారు. కన్సాలిడేషన్ ఆఫ

లాండు-ఈ పెద్ద పెద్ద భూస్వాములు బినామీ పట్టాలు తీసుకొని లేకపోతే పట్టాలు లేకుండానే భూమి ఆక్రమించుకొన్నారని చెప్పారు. ఈ సందర్భములో మేము కలక్టర్లకు ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది ఈ నెల ఒకటవ తేదీన ఇచ్చాము. ఇలాంటివి స్పెసిఫిక్‌గా కలక్టర్ల దృష్టికి వస్తే వెంటనే వారు సర్వేయర్లను, అధికారులను పంపించి, సర్వే చేయించి ఎక్కడయితే ప్రభుత్వ భూమి ఉన్నదని దాని గురించి ఒక నిర్ణయం తీసుకొని అర్హులయిన వారికి దానిని పంచిపెట్టవలసినదిగా కలక్టర్లను ఆదేశించడం జరిగింది ఇటువంటి చర్యలు అన్నీ తీసుకుంటున్నాము. మంత్రులు వెళ్ళినప్పుడు వారి దృష్టికి వచ్చినప్పుడు చర్యలు తీసుకుంటున్నారు ప్రత్యేకించి చెప్పాలంటే ఓమ్‌కార్ గారి పార్టీకి చెందిన జక్కా వెంకయ్యగారు వగయిరాలు నెల్లూరులో నా దృష్టికి తెచ్చినప్పుడు ఒక్కడికక్కడే వారం రోజులలో సర్వే చేయించి ప్రభుత్వ భూమా లేక పట్టా భూమా అని చెప్పి నిర్ణయించిన చర్య తీసుకున్న సాదృశ్యాలు ఉన్నాయి. చర్యలు తీసుకన్నట్లు కూడా పార్టీ వారు నాకు చెప్పారు. వీటి విషయాలలో మేము మెత్తగా పోతున్నామనో లేకపోతే రైతుల నెవరినో పీల్డు చేస్తున్నామన్నది వాస్తవం కాదు. ఈ భూమి ఏదయితే ఉందో దానిని బయటకు తీసి అర్హులయిన రైతు కూలీలకు పంచాలనే నిర్ణయముతో ఈ కార్యక్రమం సాగిపోతూ ఉంది. ఇక లాండు సీలింగు ఆక్టు గురించి నేను మనవి చేస్తున్నాను 4,42,706 కేసులు మా దగ్గరకు వస్తే అందులో 59,505 కేసులు సర్‌ప్లస్‌గా ఉన్నట్లు తేలడం జరిగింది. సుమారు 4,370 కేసులు ట్రిబ్యునల్స్‌లో పెండింగులో ఉన్నాయి. 12 76 లక్షల ఎకరాల సర్‌ప్లస్ లాండు అని తేలింది. ఇందులో చాలా వరకు లీగల్ హర్డిల్స్ 8 లక్షల ఎకరాల విషయంలో ఉన్నాయి, ఇక మిగిలిని 4 53 లక్షల ఎకరాలలో 3.8 లక్షల ఎకరాలు పంచి పెట్టడం జరిగింది నేను ప్రత్యేకంగా గత పర్యాయం కూడా మనవి చేశాను. సుమారు 1,48,725 మంది రైతు కూలీలకు, భూములు లేని పేదవారికి, అగ్రికల్చర్ లేబరర్స్‌కు ఈ భూమి పంచి పెట్టడం జరిగింది అందులో కూడా 75,032 మంది యస్ సి. లకు చెందిన వారు, 40,390 మంది వెనుకబడిన తరగతుల వారు, 8,625 మంది ఇతర కులాలకు చెందిన వారు ఉన్నారు. నేను ఇది ఎందుకు మనవి చేస్తున్నాను అంటే దీనివల్ల బలహీన వర్గాలు, హరిజన గిరిజనులు, వెనుక బడిన వర్గాలకు ప్రయోజనం కలిగిందని కూడా మనవి చేస్తున్నాను.

ఇంక ఎలిగేషన్స్ ఉన్నాయి మాల్ ప్రాక్టిసెస్. ఇంప్లిమెంటేషన్‌లో పొరపాట్లు జరుగుతున్నాయని లేకపోతే చూపవలసిన రికార్డ్సు సరిగా చూపించకుండా రైతులు, స్థానికులయిన గ్రామాధికారులు, రెవెన్యూ ఆఫీసర్సు కుమ్మక్కయి చేసినవి ఉన్నాయని అప్పుడప్పుడు కొన్ని నా దృష్టికి తీసుకు వచ్చారు. నేను అప్పుడే వాటి గురించి ఎంక్వయిరీ చేయమని కలక్టర్లకు కూడా చెప్పడం జరిగింది. సభలో కూడా- నిన్న కౌన్సిల్‌లో ఒకరిద్దరు సభ్యులు నా దృష్టికి తీసుకువచ్చిన దాని మీద వాటి విషయమై చర్యలు తీసుకో

మనడం జరిగింది. మా ప్రభుత్వంలో మరొక ప్రపోజలు కూడా ఉంది. సోమోటోగా కలక్టర్లు ఇలాంటివి వారి దృష్టికి వచ్చినప్పుడు ఫైనలయిజు అయిపోయినవి కూడా తిరిగి ఓపెన్ చేసే అధికారం పొందాలని ఆ మేరకు ఈ చట్టం సవరించాలని ఈ ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నదని మీ ద్వారా నేను మనవి చేస్తున్నాను సర్ప్లస్ లాండు ఉన్నట్లుగా హయ్యర్ ట్రిబ్యునల్ జుడిషియల్ బాడీ నిర్ణయించినప్పుడు తిరిగి ఆ కేసులు రిఓపెన్ చేసే దానికి లీగల్ హర్డిల్స్ ఉన్నాయని కమీషనర్ మా ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకు వచ్చినప్పుడు మేము లా డిపార్టుమెంటుకు రిఫర్ చేశాము లాండ్ సీలింగు చట్టాన్ని ఏవిధంగా సవరించి త్వరగా ఇంప్లిమెంటు చేయాలి అనేదానికి ఇటువంటివి మా దృష్టికి వచ్చినప్పుడు ఎక్కడయినా తప్పులు జరిగి రైతులు ఏదో విధంగా కనిపెట్టినప్పుడు దానిని తిరిగి రిఓపెన్ చేయడానికి లీగల్ హర్డిల్స్‌ను ఓవర్‌కమ్ కావడానికి ఏ విధంగా చట్టం సవరించాలని ప్రభుత్వం దీనిని సవరించి త్వరగా చట్టం చేయడానికి కూడా ముందుకు వస్తున్నది. ఇక హైకోర్టు లాండు రిఫారమ్స్ కేసులు తొందరగా పరిష్కారంచేయాలనే భావముతో ఇద్దరు జడ్జీలను ప్రత్యేకంగా నియమించడం జరిగింది. వారు ఈ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టడం జరుగుతుంది. లాండు ఎసైన్‌మెంటు ప్రాపర్‌గా జరగడానికి తాలూకా లాండు ఎసైన్‌మెంటు కమిటీలతో శాసనసభ్యులనుకూడా ఇన్‌వాల్వు చేయడం జరిగింది. ఎక్కడైనా పొరపాట్లు జరిగితే శాసనసభ్యులు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావడానికి, ఉన్నటువంటి వాటిని సక్రమంగా నిర్వహించడానికి లాండు ఎసైన్‌మెంటు కమిటీలలో స్థానికులైన భూములు లేని రైతులు, హరిజనులను కూడా నియమించడం జరిగింది అని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

1-40 a m

వారు చెప్పినట్లుగా ఈ కార్యక్రమం 27వ తేదీ నుంచి జరుగుతోందని నేను మనవి చేస్తున్నాను ప్రత్యేకించి ఇది ఖమ్మం, నల్గొండ, నిజామాబాద్, గుంటూరు, ప్రకాశం, రంగారెడ్డి జిల్లాలలో జరుగుతూ ఉంది. ఈ మూవ్‌మెంటు ఒక షేప్ తీసుకుంటోంది ట్రెస్‌పాసింగు ఇంటు గవర్నమెంటు లాండ్స ప్రైవేట్ లాండ్స అండ్ ఫారెస్టు లాండ్స. ఇది ఆక్రమణ-ప్రభుత్వ భూములలోకి ప్రైవేట్ భూములలోకి అక్రమంగా ప్రవేశించే తీరులో నడిపిస్తున్నారు. ఇది చాలా దురదృష్టకరం నాకు ఇప్పటివరకు అందిన వార్త ప్రకారం ఒక్క ఖమ్మం జిల్లాలో 847 ఎకరాలు గవర్నమెంటు భూమిలోను, 240 ఎకరాలు ప్రైవేటు భూమిలోను ప్రవేశించడం జరిగింది. నల్గొండ జిల్లాలో 200 ఎకరాలు ప్రభుత్వ భూమిలోను, సుమారు 100 ఎకరాలు ప్రైవేటు భూములలోనూ ప్రవేశించడం జరిగింది 2,000 ఎకరాలు గవర్నమెంటు భూమిలోనూ, 34 ఎకరాలు ప్రైవేటు భూమిలోనూ ప్రకాశం జిల్లాలో ప్రవేశించడం జరిగింది ఇక గుంటూరు జిల్లాలో కొంత అలాగే నెల్లూరు జిల్లాలో ఐదారు గ్రామాలలో భూములలోకి ప్రవేశించి వారు సాంకేతికంగా జెండాలు నాటి మేము దీని మీద ఆక్రమణ చేస్తున్నట్లుగా చేస్తూ వస్తున్నారు ఇదీ జరుగుతున్న కార్యక్రమం అందువల్ల వారి

మీద ఆక్రమణ, ట్రెస్‌పాసింగు క్రింద కేసులు నమోదు చేసి సెక్షన్స 147, 447 149 ఐ.పి.సి క్రింద వీరి మీద చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతున్నది. ఖమ్మం జిల్లాలో 60 మందిని, నెల్లూరులో 160 మందిని, ప్రకాశం జిల్లాలో 5 గురిని, గుంటూరులో 75 మందిని, వరంగల్‌లో 44 మందిని ఈ మాదిరిగా పోలీసులు కస్టడీలోకి తీసుకోవడం జరిగింది ఇక రంగారెడ్డి జిల్లాలో సుమారు 600 మంది భూమి ఉంది మేము ఆక్రమిస్తామన్నట్లు ప్రకటించి పార్టిసిపేట్ చేస్తామని అంటున్నారు ఇదీ స్థూలముగా జరుగుతున్న కార్యక్రమం ఈ కార్యక్రమం ఎందుకు చేబట్టారో తెలియదు. ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటోంది ప్రభుత్వం వారి కంటె ముందుగా వెళ్ళి ప్రభుత్వ భూములు, సర్‌ప్లస్ లాండ్స్ ఉన్నాయో లేవో విచారించి త్వరితంగా వాటిని కూలీలకు, అగ్రికల్చరర్స్‌కు ఇచ్చి వారిని ఆదుకోవాలని ప్రభుత్వం చేస్తున్నప్పుడు ఈ కార్యక్రమం ఎందుకు చేపట్టారో తెలియదు. ముఖ్యమంత్రిగారు వెంటనే ఈ విషయాల గురించి చర్యలు తీసుకోమన్నారు. తీసుకున్న చర్యలు ఇప్పుడు స్థూలముగా నేను మీ ద్వారా సభకు విన్నవించాను.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ (నర్సంపేట) —భూమిని గ్రాబ్ చేసే మూవ్‌మెంట్ కాదు భూస్వాముల స్వాధీనంలో సీలింగ్ చట్టాన్ని తప్పుడు త్రోవను పట్టిస్తూ దానిని వమ్ము చేస్తూ ఏరకంగా అదనపు భూములు ఉంచుకొన్నారో ఆ భూమిని బైట పెట్టడం, వెలికి తీత కార్యక్రమం. గ్రాబ్ మూవ్‌మెంట్ కాదు మంత్రి గారి సమాధానం అంతా పాడిందే, పాడరా అన్నట్లు వెనుకటి పాటే ఈ సమస్య యొక్క తీవ్రత చాల వున్నది మీరు చెప్పిన లెక్క కాదు మాకు ఉన్న సమాచారం ప్రకారం మూడు వేల మందిని పోలీసు కస్టడీలోకి పెట్టారు కేసులు ఎన్ని పెట్టారు ఏమి అయినాయనే యిన్‌ఫర్మేషన్ కరెక్టు కావచ్చు. యిప్పటి వరకు వెలికితీత కార్యక్రమంలో పోలీసు కస్టడీలోకి తీసుకొన్న వారి సంఖ్య మూడు వేలకు దాటిపోయింది. ఇప్పటికీ జిల్లాలలో సాగుతున్నది. యిది యింకా ఉధృత మయ్యే పరిస్థితి వున్నది. భూస్వాముల క్రింద ఉన్నటువంటి తప్పుడు లెక్కలు అన్నిటిని వదలి వేసి అక్కడున్నటువంటి అన్ని పార్టీల ప్రజాప్రతినిధుల సహాయం తీసుకోండి ఏ గ్రామాలలో అయితే మా వాళ్లు లెక్కలు యిచ్చారో వాటినన్నిటినీ పరిశీలించండి. ఆ భూమిని తీసి పేదలకు పంచండి. చెరువు శికాలు అని ఎప్పుడో వ్రాసి వున్నది. వాస్తవంగా ఈ రోజున చెరువు శికా లేదు. చెరువు లేదు. డై లాపిడేటెడ్. ఉపయోగం కూడ లేదు నాగార్జునసాగర్ కాలువలు, గోదావరి కాలువలు వస్తున్నాయి ఇవన్నీ టెక్నికల్ ఆక్షేపణలు. త్వరలో వారం పది రోజులలో పూర్తి చేసి త్వరగా యిప్పించండి. భూస్వాముల క్రింద ప్రభుత్వ భూములు ఉన్నాయి. పడావ్ ఉన్న భూములు పేదవాళ్ళకు పంచడం వేరే సంగతి. భూస్వాముల స్వాధీనంలో, ధనికుల స్వాధీనంలో ఉన్నవి తీయించండి అదే విధంగా పనికి రాని ఫారెస్ట్ భూములు యివ్వండి. ఇప్పటికైనా గౌరవనీయులైన మంత్రిగారు ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకొని చేయండి, లేకపోతే ఈ ఉద్యమం చాల తీవ్ర రూపంలో పోతుందని మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి :—అధ్యక్షా, నాన్ అఫిషియల్ బిజినెస్ రెండుగంటలు ఉండాలి వారానికి ఒక రోజు. ఒకసారి బడ్జెట్ ప్రెజంట్ చేసిన రోజున నాన్ అఫిషియల్ డే పోయింది. ఈ టైమ్ తరువాత ఎక్స్టెండ్ చేయండి.

Mr. Deputy Speaker —It will go upto 1-45 p m

శ్రీ పి వెంకటరావు:—లాండ్ సీలింగ్ క్రింద పెద్ద పెద్దవారు తప్పు కొన్నారు అనే మాటలతో నేను ఏకీభవి స్తున్నాను. అందులో ఏ అనుమానం లేదు. వారు ఎట్లా తప్పుకొన్నారో చాల మందికి తెలుసు. తెలిసిన దానికి ఋజువు చేయాల్సిన అవసరం వున్నది. ఎట్లా గ్రాబ్ చేద్దాము అంటే సాధ్యమయ్యేమాట కాదు. చేతకాక కూర్చున్నాము. ఆ నాడు ఎవరూ కంప్లయింట్ పెట్టలేదు. ఫలానా ఫలానా వాడు ఫలానా రకంగా చేసుకుంటున్నారు అని చేయలేదు.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ .—మేము అడుగడుగునా పెడుతూ వచ్చాము.

శ్రీ పి. వెంకట్రావు —దానిని యివ్వాళ కూడ కేసు రిఓపెన్ చేయ వచ్చు. ఇట్లాంటివి ఏమైనా ఉంటే కంప్లయింట్ యిచ్చి కంప్లయింట్స్ ద్వారా ప్రొసీడ్ కావచ్చు. కాని దానికి లాండ్ మీద తీవ్రతరం చేస్తాము అనడం బాగా లేదు. ఎబాన్డెంట్ టాంక్స్ అంటున్నారు ఈ ఎబాండెడ్ టాంక్స్ రిటెయిన్ చేయడం కాకుండా రిజర్వాయర్స్ కావాలి అంటున్నాము ప్రాజెక్టు ఏరియాస్‌లో నాగార్జునసాగర్ వీటిక్రింద డ్రై క్రాఫ్స్‌కు యిస్తామని అంటున్నారు. ఇట్లాంటి చోట టాంక్స్‌ను టాంక్స్‌గా ఉంచాలి. ఇవి కూడ దృష్టిలో పెట్టుకొని ఈ విషయాలను పరిష్కారం చేయము అని చెపుతున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్ విఠల్ రెడ్డి —ప్రభుత్వం చేసిన భూసంస్కరణల చట్టమునకు విరుద్ధంగా పోవడం లేదని చెపుతున్నాను. మినిష్టర్‌గారు చెప్పిన దానికి నేను చెపుతున్నాను. వెంకటరావుగారు చెప్పినట్లు యిప్పటికి కూడ కేసు రిఓపెన్ చేయవచ్చు ఓపెన్ చేసిన కేసులలో అవకతవకలు జరుగుతున్నాయి ఉదాహరణకు, ఆందోలు తాలూకా ఉలుకంట గ్రామంలో...

మిస్టర్ డిప్యూటి స్పీకర్ :— ఇండివిడ్యుయల్‌గా చెపితే లాభం లేదు. మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకురండి

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్ రెడ్డి:—40 మంది స్త్రీలను, హరిజనులను కష్టడీలో పెట్టారు రిమాండ్ చేశారు. ఇంత దారుణంగా జరుగుతూ ఉంది ఉలుకుంట గ్రామంలో ఆరు ఎకరాలు మానిక్ రెడ్డిగారు అన్యాక్రాంతం (ఇంటరప్షన్) చేశారు హరిజనులను, బలహీనవర్గాలను పోలీసు స్టేషన్‌లో ఉంచడమే కాకుండా రిమాండ్ చేశారు. మంత్రిగారు చెప్పిన ఈ విషయంలో వెంటనే చర్యలు తీసకోవలసిన అవసరం వున్నదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి గోవర్ధనరెడ్డి (మునుగోడ్) — మంత్రిగారు జవాబు యిచ్చారు. దాని ప్రకారం ఏమి కనిపిస్తున్నది అంటే-These people have never worked for implementation of land reforms.

(interruptions)

హౌస్ సైట్స్‌కు గాని వేరే దానికి గాని ఏమి చేయకుండా ఈ రోజు పంచాయితీ బోర్డ్ ఎలక్షన్స్ గురించి ఎవరైనా న్యాయంగా బంజరు భూములు ఆక్రమించుకుంటూ పాయింట్ అవుట్ చేయడం లేక పట్టా భూముల మీద అన్యాయంగా కూర్చుని లేపించడం వాటిని ఆక్రమించుకోవడం, యిటువంటి పనులు మాత్రం చేయవద్దు అని మనవి చేస్తున్నాను. చేసినట్లయితే పొలిటికల్‌గా డీల్ చేయవలసి వస్తుంది దానివల్ల లా అండ్ ఆర్డర్ సిట్యుయేషన్ ఎరైజ్ అవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను [యింటరప్షన్] మార్క్సిస్ట్ కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ మా దగ్గర ఫినిష్ అయిపోయారు.

ANNOUNCEMENT

re Messages from the Council

Mr Deputy Speaker .—I have received the following messages from the Acting Chairman Legislative Council " In accordance with Rule 147 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Council, (transmit a copy of the Andhra Pradesh Tenants and Ryots Protection Bill 1979 (L A. Bill No. 1 of 1979) as passed and agreed to by the Legislative Council on 28th February, 1979

Yours faithfully,

Sd.

Acting Chairman,

Andhra Pradesh Legislative Council.

" In accordance with Rule 147 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Council I transmit a copy of the Andhra Pradesh Tenancy Laws (Amendment) Bill, 1979 as passed and agreed to by the Legislative Council on 28th February, 1979 without any amendment and signed by me.

Yours faithfully.

Sd.

Acting Chairman

Andhra Pradesh Legislative Council.

NON-OFFICIAL BUSINESS

Non-official Bill

The Andhra Pradesh Prevention of Legislators Defection Bill, 1978.

11-50 a. m. శ్రీ కె. వెంకటేశ్వరరావు :- అధ్యక్షా, మా లీడర్ భాట్టం శ్రీరామమూర్తి గారు యాంటి డిఫెక్షన్ బిల్ ప్రవేశ పెట్టిన తరువాత ఈ బిల్లుపైన చాల సుదీర్ఘమైన చర్చలు జరగడం, ట్రెజరి బెంచెస్, అపోజిషన్ బెంచెస్ మధ్యన విచక్షణ లేకుండా స్వేచ్ఛగా సభ్యులు తమ అభిప్రాయాలను సుముఖంగా వ్యక్తం చేయడంతో సత్సాంప్రదాయాన్ని ప్రోత్సహించడంలో మనం భాగస్వాములు అయినామని మనవి చేస్తున్నాను

మనము 32 సంవత్సరాలుగా సావరిన్ డెమొక్రటిక్ రిపబ్లిక్‌తో జీవితం గడుపుతున్నాం. నేడు భారతదేశములో విలువలు దిగజారి పోతున్నాయి. జీవిత రంగంములో ప్రతిచోటా నైతిక పతనం సామాజిక వ్యవస్థలో ప్రజానీకము రోజు వారీగా ప్రగతిపథంవైపు ప్రయాణం చేయడానికి మారుగా దురాచారాలకు వారసులం అన్నట్లుగా తిరోగమనం చేస్తున్నట్లు కనబడుతున్నది మొత్తం దేశములో వాతావరణం కలుషితం అయిపోయింది. ఈ పరిస్థితులలో రాజకీయ జీవితం ప్రత్యేకంగా లోపభూయిష్టంగా తయారు అయింది. మనం రాజ్యాంగ చట్టం సిద్ధం చేసినప్పుడే స్పష్టమైన ప్రకటన చేశాము. మనదేశము సోషలిస్టు డెమొక్రటిక్ రిపబ్లిక్ అని ప్రకటించుకున్నాం. ఈనాడు డెమొక్రటిక్ ఫంక్షనింగుకు ప్రమాదం ఏర్పడిన కారణంచేత మన సావరినిటీకి ప్రమాదం వచ్చింది. ఈ డెమొక్రటిక్ సెటప్ రూపురేకలు తారుమారు అయిపోయే పరిస్థితులు ఏర్పడుతున్నాయి. అనునిత్యము భారతదేశ ప్రజానీకములో పార్లమెంటరీ సెటప్ మీద, పార్లమెంటరి సిస్టం ఆఫ్ డెమొక్రసీమీద విశ్వాసం సన్నగిల్లిపోయి తీరా యీనాడు తొలగిపోయే దశ వచ్చింది. వాట్ నెక్స్టు అనే ఆలోచన చేస్తున్నారు ప్రతివారు ఎన్నికలు వచ్చినప్పుడు మనం ఆయా పార్టీలతో సంబంధం వున్న వ్యక్తులము. పార్టీ ఆదేశానుసారంగా అభ్యర్థిగా నియమించబడితే పార్టీ పేరుతో, పార్టీ ఎలాట్ చేసిన సింబల్‌తో ప్రజల నుండి ఆయా నియోజకవర్గాలలో మేండేట్ పొంది ఎలక్ట్ అయి రావడంజరుగుతుంది. మేండేట్ అన్నప్పుడు ప్రజల యిచ్చిన తీర్పు, పార్టీ సిద్ధాంతాన్ని అనుసరించి ఎన్నికల ప్రణాళిక ద్వారా సందేశం ప్రజలకు అందిచ్చి ప్రజల ఆమోదంతో ఆ పార్టీ ప్రజాప్రతినిధిగా ఆ పార్టీ సిద్ధాంతాలకు సూత్రాలకు, ప్రవచనాలకు, నియమాలకు కార్యక్రమాలకు ప్రాతినిధ్యం వహించి ఆ పార్టీ సందేశాన్ని ప్రజలు యిచ్చిన ఆదేశాలను లెజిస్లేటివ్ ఎసంబ్లీలో లేక లోకసభలో అయినా వ్యక్తం చేయడానికి ప్రాతినిధ్యం వహించడానికి మనము ఎన్నిక అయి వచ్చాము, ఎన్నికలలో గెలుపొందినటువంటి మెజారిటీ పార్టీ వైపు దృష్టి సారించిచూస్తే అధికార హస్తగతం చేసుకున్న పార్టీ వైపు దృష్టిని లగ్నంచేసి చివరకు తాము ఎన్నికలలో గెలుపొంది ప్రజలయొక్క ఆదేశముతో ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడిన విషయం మరచిపోయి ఉత్తర క్షణములోనే తమ పార్టీ దుస్తులను విడిచిపెట్టి పార్టీకి విడాకులు యిచ్చి అధికార పక్షముతో కుమ్మక్కయి అధికార పక్షములో చేరిపోవడం

దురదృష్టకరమైనటువంటి పరిణామం ఇది ఏ వ్యక్తికో ఏ పార్టీకో పరిమితం అయిపోయిందని చెప్పడం లేదు, భారతదేశ ప్రజాస్వామ్య సాంప్రదాయములో గూడుకట్టినటువంటి దురాచారం అని మనవి చేస్తున్నాను. పార్లమెంటరీ డెమొక్రసీని ఎఫెక్టివ్ యిన్‌స్ట్రుమెంటుగా గుర్తించి ఆ సాధనముతో దేశములో మార్పులు తీసుకురావాలని దేశముయొక్క భవిష్యత్తును తీర్చిదిద్దాలనే సంకల్పం ఎందుకు పోతున్నామో యీనాడు ఆ సంకల్పం నెరవేరే రోజులు లేవని అనిపిస్తున్నది. ప్రతిచోటా యీ అవలక్షణం ప్రవేశించింది. ఎందుకు ? ఈ బిల్లు ప్రవేశపెట్టవలసిన అవసరం ఎందుకు ఏర్పడింది ? స్వచ్ఛంద క్రమశిక్షణ కలిగినటువంటి భారతీయ పౌరులుగా మనం ఒక పార్టీ నియమాలకు, నిర్ణయాలకు, కట్టుబాట్లకు, అటువాట్లకు యీనాడు సిద్ధపడివుంటే యీ బిల్లు అవసరం లేదు. విధిలేని పరిస్థితులలో యీ బిల్లు ప్రవేశపెట్టబడింది. పరిస్థితిఎలా వుందంటే డిఫెక్షన్ హీజ్ బికంయిన్స్టిట్యూషన్. ఇది ఒక అంటుజాడ్యంగా తయారు అయింది. రాజకీయవిలువలు మంట కలసిపోతున్నాయి ప్రజాస్వామ్య విలువలు మంటకలిపి ప్రజాస్వామ్యం పేరుతో కబుర్లు చెబుతూ తిరగడం జరుగుతున్నది. దానికి తిలోదకాలు యిచ్చే రోజులు వస్తున్నాయి ఇదే పద్ధతి అవలంబిస్తే నిరంకుశత్వం వైపు పోతున్నామనిపిస్తున్నది కేంద్ర ప్రభుత్వం చాలా తీవ్రంగా ఆలోచన చేస్తున్నది. అన్ని రాజకీయ పార్టీలలో యీ ఆలోచన ప్రారంభం అయింది. ఆలోచనకు, ఆచరణ రూపం మనం కల్పించడం లేదు. శాసనబద్ధం చేయలేకపోతున్నాం క్రమశిక్షణ ప్రోత్సహించడానికి చట్టం వుపయోగపడుతుందనుకోవడంలేదు. కాని విధి లేని పరిస్థితులలో చట్టాన్ని వరించక తప్పడం లేదు. పాలిటిక్సు మాట్లాడినప్పుడు మా పార్టీ పెద్దలు వి. బి రాజుగారు ఒక చోట ఒకమాట అన్నారు. Politics is an art of transmission of social needs into political demands. పొలిటికల్ డిమాండ్సు క్రిస్టలైజు కావాలి వాటికి ఒక స్వరూపం ఏర్పడాలి. కన్‌స్ట్రక్టివ్‌గా ఒక ఆర్గనైజు ఫోరం బిల్డప్ చేసుకోవాలి. It is an organ of the people. పైపెచ్చు పార్లమెంటరీ డెమొక్రసీకి పునాదిగా మనము టూ పార్టీ సిస్టమ్‌ను గుర్తిస్తున్నాము. ఇంగ్లాండును మదర్ ఆఫ్ పార్లమెంట్సు అంటున్నాం. అక్కడ ఏనాడు యీ డిఫెక్షను జాడ్యం పట్టలేదు. మనం ఏనాడు వినలేదు— ఒక పార్టీ నుండి యింకొక పార్టీకి ప్రయాణం చేసి పోతున్నారని. అమెరికా దేశములో పటిష్టమైన పార్లమెంటరీ డెమొక్రసీ ప్రివేల్ అవుతున్నది. అక్కడా వినలేదు పార్లమెంటరీ డెమొక్రసీ అమలులో వున్న వెస్టరన్ కంట్రీస్‌లో ఎక్కడా కూడా యీ దుర్గతి పట్టలేదు. కాకపోతే కమ్యూనిస్టు దేశాల గురించి చెప్పదలచుకోలేదు. వారు డిక్టేటర్‌షిప్ ఆఫ్ ప్రొలిటేరియన్‌లో విశ్వాసం కలవారు. రాజకీయ పరిభాషలో చెప్పాలంటే పార్లమెంటరీ డెమొక్రసీ జీవితము సాగిస్తున్న యీ దేశములో పార్లమెంటరీ డెమొక్రసీ మీద మాకు విశ్వాసం వుందని ఏ కమ్యూనిస్టు అయినా చెబితే ఆత్మవంచన చేసుకున్నట్లు అవుతుంది, వారికి కార్మికవర్గ నియంతృత్వములో విశ్వాసం వుంది, ఒకవేళ

యీ పార్లమెంటరీ డెమొక్రసీ కాపాడాలనే నినాదం వారు యిస్తే చిత్తశుద్ధితో యిచ్చినట్లు నేను భావించడం లేదు. కాని వాస్తవంలో పార్లమెంటరీ సిస్టంలో 12-00 noon సంపూర్ణమైన ప్రగాఢమైన విశ్వాసం కలిగిన ఏవ్యక్తి ఐనా ఈ రోజున ఖచ్చితమైన నిర్ణయం తీసుకోవాలి. స్వచ్ఛందంగా క్రమశిక్షణకు కట్టుబడి జీవితం గడపడానికి సంకల్పసిద్ధులమై డిఫెక్షను జాడ్యాన్ని రూపుమాపకపోతే భారత దేశంలో ఎన్నాళ్ళో మనం పార్లమెంటరీ డెమొక్రసీని సాధనంగా పెట్టుకుని ముందుకు పోగలుగుతామని నేను అనుకోడం లేదు. మనకు చెడురోజులు రాకతప్పవు. ఈ పద్ధతికి తిలోదకాలు ఇవ్వకతప్పదు. స్వస్తివాచకాలు ఇవ్వకుండా ఉండలేం. ఈ పరిస్థితి నుంచి తప్పించుకోవాలంటే రెండు పార్టీల మధ్య ఐడియలాజికల్‌గా సిద్ధాంతపరమైన ఐక్యత ఏర్పడి ఒకే పార్టీగా రూపొందదలచుకుంటే ఖచ్చితంగా ఆ పార్టీని ప్రోత్సహించవచ్చును స్పష్టమైన అవగాహనతో కూడిన రెండు మూడు పార్టీలు పార్లమెంటరీ డెమాక్రసీలో మనుగడ సాగించాలంటే సంతోషంగా ప్రోత్సహించాలి అటువంటిది స్టెబిలిటీకి సుస్థిరతకు దారి తీస్తుంది మనం పార్లమెంటరీ సిస్టం ఆఫ్ డెమాక్రసీని వరించాము కనుక రాజ్యాంగపరంగా సావరిన్ డెమాక్రెటిక్ స్టేటులో జీవితం కొనసాగిస్తామని అనుకున్నప్పుడు తప్పక ఈ డిఫెక్షను ఇన్‌ఫెక్షను నుండి బైటపడాలి, ఈ అంటు జాడ్యాన్ని రూపుమాపి నిర్మూలించి పరిశుభ్రమైన వాతావరణంలో చక్కని ఆరోగ్యపూరితమైన మార్పును ప్రోత్సహించి ప్రవేశపెట్టాలంటే ఈ బిల్లును సంపూర్ణంగా ఎటువంటి భేదాభిప్రాయం లేకుండా బలపరచవలసి ఉంది. ఇది మన జూరిసిడక్షన్‌లో ఉందో లేదో రాజ్యాంగంలోని ఏ ఆర్టికలైనా అడ్డం వస్తుందేమో చూసి రాష్ట్రపతి ఎసెంట్‌కు పంపడమో లేక పార్లమెంటు తానే ఇటువంటి బిల్లు చేయడమో చేయవలసి ఉంటుంది. నేను ఈ బిల్లును హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తూ ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్ శ్యామలరావు (చీపురుపల్లి) — అధ్యక్షా, శ్రీ భాట్టం శ్రీరామమూర్తిగారు అవకాశవాదులను నిరోధించడానికి ప్రవేశపెట్టిన ఈ బిల్లులోనే నాకు అవకాశవాదం కనిపిస్తున్నది. ఏదైనా ఒక పార్టీ మరొక పార్టీతో మెర్జ్ ఐనప్పుడు వర్తించకుండా వ్యక్తులు పార్టీ మారినప్పుడు మాత్రమే వర్తించేట్లు బిల్లును తీసుకవచ్చారు శ్రీరామమూర్తిగారు పైరవీలు ఫలించి తమ పార్టీ దేనితోనైనా మెర్జ్ ఐతే అందుకు అవకాశం ఉంచుకుని, రిజర్వ్ చేసుకని, యీ బిల్లును తేవడంలోనే అవకాశవాదం కనిపిస్తున్నది నాకు మాత్రం. అత్తా నేను నోము నోచాను, పులుసు వద్దు, అడుగు ముక్కలు వేయి అన్నట్లు డిఫెక్షను అన్నప్పుడు పార్టీ ఐనా వ్యక్తి ఐనా ఒకటే. పార్టీ ఐతే పనికివస్తుంది, వ్యక్తి ఐతే నిరోధించాలి అని అనడంలో నాకు అవకాశవాదం కనిపిస్తున్నది రాజ్యాంగంలో పార్టీ ప్రమేయం ఎక్కడా లేదు. లేనప్పుడు పార్టీ అన్న దానిని ఎంతవరకు నిరోధించగలుగుతామని నా అనుమానం. మనది ప్రజాస్వామ్య దేశం, స్వేచ్ఛ కలిగిన దేశం అని చెప్పుకుంటూ వ్యక్తి స్వేచ్ఛకు ప్రతిబంధకంగా యిటువంటి

బిల్లును తేవడం మంచిది కాదు పార్టీ మార్పిడిదారులకు బుద్ధిచెప్పవలసింది చట్టం కాదు, ప్రజలు, ప్రజల తీర్పు తుది తీర్పు. గతంలో కూడా పార్టీలు మార్చిన వారి పరిస్థితి ప్రజల ముందుకు వెళ్లిన తరువాత తెలిసింది ఆ తీర్పు ప్రజలకే వదలాలి తప్ప ఒక చట్టం తెచ్చి దాని ద్వారా మార్పిడి అధికారం తామంటే జరిగేది కాదు. ఇటువంటి మార్పిడి వల్ల ప్రమాదకరమైన పరిస్థితులు వచ్చినప్పుడు పార్టీ నియమాలకు సిద్ధాంతాలకు కట్టుబడి ఉండలేనప్పుడు అటువంటి వారు పార్టీ నుంచి బైటకు వెళ్లాలి అనుకున్నప్పుడు వ్యక్తి స్వేచ్ఛకు ప్రతిబంధకం అవుతుందని నా ఉద్దేశం. ఈ మార్పిడి వల్ల వీటిని ప్రోత్సహించడం వల్ల నియంతృత్వానికి దారి తీస్తుందని అంటున్నారు పెద్దలు. తాను నమ్మిన సిద్ధాంతాలకు అన్యాయం జరుగుతోంది అని నమ్మి బైటకు పోదాం అనుకున్న వారికి అవకాశం లేకుండా చచ్చినట్లు పడి ఉండాలని బైటకు వెళ్లడానికి అవకాశం లేకుండా చేసినట్లయితే బైటకు వెళ్లే ప్రయత్నమే చేయరని మనతోనే ఉంటారని హరిశ్చంద్రుని భార్య మాదిరి తమతో లేనిదే మనువే లేదని అనుకున్నప్పుడు ఇటువంటి బిల్లు వల్ల నియంతృత్వం పెరుగుతుంది కాని నిరోధింపబడదని నా ఉద్దేశం. బలవంతం చేసి పార్టీలలో ఉంచడం వల్ల ప్రయోజనం లేదని మనవి చేస్తున్నాను భారత దేశ చరిత్ర చూసినప్పుడు, అనేక సందర్భాలలో జయప్రకాష్ నారాయణ్, రంగా, ప్రకాశం, లోహియా వంటి వారు తాము నమ్మిన సిద్ధాంతాలు అమలు జరుగలేదని భావించినప్పుడు బైటకు పోయి స్వచ్ఛందంగా ప్రజలలో వారి కార్యక్రమాలు కొనసాగించడం జరిగింది. ఇటువంటి బిల్లు వుంటే అటువంటి అవకాశం వుండేది కాదేమో. ఇటువంటి బిల్లును ఇదివరకే ప్రవేశపెట్టినట్లయితే జనతా పార్టీ ఆవిర్భావానికే అవకాశం ఉండేది కాదేమోనని నా అనుమానం. మనుష్యులలో నైతిక స్థాయి పెంపొందించే కార్యక్రమానికి బదులు ఇటువంటి బిల్లు వ్యక్తి స్వేచ్ఛకు సవాలు అనుకుంటున్నాను. ఇటువంటి బిల్లు తేవడంతో ఇతర దేశాలలో నైతిక విలువలు ఇంతగా దిగజారి పోయాయా అని నవ్వుకుంటారు నైతిక విలువలు భారత దేశంలోని రాజకీయ నాయకుల నైతిక విలువలు సన్నగిల్లినందుననే ఇటువంటి బిల్లు తెచ్చారని ఇతర దేశాల వారు హేళన చేయడానికి ఈ బిల్లు అవకాశం ఇస్తున్నది మనిషి తాలూకు నైతిక విలువలను పెంపొందించే ప్రయత్నం చేస్తే తప్ప ఇది ఒక సవాలుగా పరిణమిస్తుంది. ఇంగ్లండులో లేబరు, కన్సర్వేటివ్ పార్టీలున్నాయి. అమెరికాలో రిపబ్లికన్, డెమాక్రటిక్ పార్టీలున్నాయి. చరిత్రలో చూస్తున్నాం అక్కడ పార్టీ మార్పిడిలు లేవంటే బిల్లు తేవడం వల్లనే లేకుండా పోయాయా? ఆ స్థాయి ప్రజలు చేరుకున్నప్పుడు అంతా ఆటోమెటిక్‌గా పార్టీ నాయకులు పార్టీ సిద్ధాంతాలకి కట్టుబడి ఉంటారు దీనికై ఇటువంటి బిల్లు తేవలసిన అవసరం లేదు ఐతే డిఫెక్షన్సు ఎవరూ ప్రోత్సహించకూడదు. ఇందుకై బిల్లు తేవడమంటే ఇందులో బాధనవలసింది ఏమీ లేదు, హర్షదాయకమైనదే. మనిషి తాలూకు నైతిక విలువలకు సవాలు అన్నదే నా అభ్యంతరం. ఇంతకు ఇదంతా అరణ్య రోదనం. మనకు అధికారం లేని విషయం. దీనిని గురించి చర్చించి మన సమయం వృథా చేసుకోవడం తప్ప మన రాష్ట్రం చేయగలిగింది లేదు. కేంద్రి

ప్రభుత్వం పార్లమెంటులో తీసుకురావలసి ఉంది. మెదడులో ఉన్న వ్యాధికి గోటికి చికిత్స చేసినట్లు ఉంటుంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏదైనా బిల్లు తెస్తే వద్దనే వారు లేరు ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో ప్రవేశపెట్టడం అనవసరమని నా ఉద్దేశం జనతా పార్టీ ఎన్నికలలో ఇచ్చిన కార్యక్రమం మేరకు చిత్తశుద్ధితో కేంద్ర ప్రభుత్వం బిల్లు తీసుకు రాగలిగితే మనస్ఫూర్తిగా అభినందిస్తాను. దీనిని ఇక్కడ చర్చించవలసిన అవసరం లేదని చెబుతూ ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ సి జంగారెడ్డి (శ్యాంపేట). - అధ్యక్షా, ఈ బిల్లుకు చాలా మంది అనుకూలంగానే ఉన్నారు వ్యతిరేకంగా మాట్లాడుతూ అనుకూలంగా చెప్పినారు కూడా. మనం శాసనసభలో ప్రప్రథమంగా నేర్చుకున్న విషయం ఇదేనేమో అనిపిస్తుంది. నైతిక విలువలు అంటున్నారు. బాగానే ఉంది 1971 లో ఇందిరా గాంధీగారు బెంగుళూరులో సంజీవరెడ్డి గారిని ప్రెసిడెంటుగా ఒప్పుకున్న తరువాత ఆయన అధ్యక్ష పదవికి వేసిన నామినేషను పత్రంపై సంతకం చేసిన తరువాత వోట్లను అంతరాత్మ ప్రబోధంతో మార్పిడి చేయించింది. మన నాయకురాలి నైతిక విలువలు ఎంతగా ఉంటాయో పార్టీ నైతిక విలువలు అంతగానే ఉంటాయి, అందువల్ల ఆ విషయం ఎక్కువగా వద్దు.

12-10 p.m. నైతిక విలువల గూర్చి మాట్లాడుతూ చట్టము ఎందుకు చేసుకోవాలి అని మిత్రులు చాల మంది మాట్లాడినారు. నైతిక విలువ వున్నా లేకున్నా చట్టము కొంత మంది మనుష్యులను పరిధిలో వుంచగలుగుతుంది అందువల్ల చట్టము అనేది అవసరం. ఈ పార్టీ మార్పిడుల ప్రభావమువల్ల దేశములో అస్థిరత్వము ఏర్పడుతున్నది. 1967 లో అప్పుడు ఫైనాన్సు మినిష్టర్ గా వున్న చరణ్ సింగ్ గారు దీనిని ప్రారంభించారు. కాదనలేము. 1967 లో చరణ్ సింగ్ గారు ప్రారంభించారు. మహారాష్ట్రలో శరత్ పవార్ గారు చేశారు 1967 లో జరిగినపుడు ఎంతో గందరగోళం జరిగింది. 6 మాసాల లోపల పేలాలు ఎగిరిపోయినట్లు గవర్నమెంట్సు ఎగిరిపోయాయి. ఉత్తర ప్రదేశ్, మధ్య ప్రదేశ్, హర్యానాలో, పంజాబులో ఎగిరిపోయాయి అప్పటినుంచి యాంటి డిఫెక్షన్ బిల్లును తీసుకు రావాలనే ఆలోచన వుంది అప్పుడు చవాన్‌గారు డిఫెన్సు మినిష్టరుగా వున్నారు. వారు కోరారు. వారు అప్పుడు కోరినా ముల్లు గుచ్చుకొన్నపుడే జ్ఞాపకము వస్తుంది చెప్పుల విషయము. తమ పార్టీ నుంచి ఎవరైనా బయటకు పోయినపుడుగాని, వారి పార్టీకి హాని కలుగుతున్నపుడుగాని ఈ బిల్లును తీసుకు రావాలనే ఆలోచన కల్గడం సహజము ఇప్పుడు దేశములో అన్ని పార్టీలవారికి దెబ్బ తగిలినది. ఇక్కడ మన రాష్ట్రములో కాంగ్రెసు (అర్) సభ్యులు కాంగ్రెసు (ఐ) లో చేరారు 1947 నుంచి అధికారమును అనుభవించారు అధికారము దొరకపుడు మరల అధికార పార్టీలో చేరే అలవాటును తప్పించడానికి ఈ బిల్లు ఉద్దేశించబడినది. కాబట్టి దీనిని సమర్థిస్తున్నాను అయారాం, గయారాం అనేది అట్లా మారుతున్న సందర్భములో వచ్చింది. అది దేశానికి మంచిది కాదు. దేశములో రాజకీయ అస్థిరత్వము ఏర్పడుతుంది. మాజీ రక్షణ

మంత్రిగా వున్న చవాన్‌గారు ఈ బిల్లును తీసుకురావాలని స్టేటుమెంటు యిచ్చారు ఇక్కడ భాట్టం శ్రీరామమూర్తిగారు ఈ బిల్లును తీసుకువచ్చారు. మనము పాస్ చేసే పరిధిలో లేకపోవచ్చు. లేకపోయినా మనము మాట్లాడుదాము. మాట్లాడి బిల్లును పాస్ చేసి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి నచ్చచెప్పే అధికారము మనకు వుంది కదా. సూచన చేసి అభిప్రాయాన్ని తెలిపే హక్కు వుంది కదా మన పరిధిలో లేదని దాటవేసే విధానము మంచిది కాదు అని మిత్రులు శ్యామలరావు గారికి మనవిచేస్తున్నాను. రాజ్యాంగబద్ధముగా పాలన సాగుతున్నది. రాజ్యాంగములో పార్టీకి టికెట్ లేదు. ఇండివిడ్యువల్‌కి పార్టీ అఫిలియేషన్ వుంటుంది. పార్టీకి ఓటు వేస్తున్నారు. వారంతా చెయ్యి గుర్తుతో గెలిచారు 1978 ఎన్నికల ముందు నూ జనతా పార్టీలో చేరినవారు ఎక్కువ. తరువాత బ్రహ్మానందరెడ్డి కాంగ్రేసు తరువాత ఇందిరా కాంగ్రేసు. ఇందిరా కాంగ్రేసు ఎన్నికలో యిక్కడ మన రాష్ట్రంలో గెలిచి అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత కాంగ్రేసు (ఆర్) వారు కాంగ్రేసు (ఐ) లోకి వెళ్ళారు. మండలి కృష్ణారావు గారివంటి మాజీ మంత్రులు ఆ పార్టీలో దూరారు పసుపు బట్టలు విడిచిపెట్టకుండానే మొగుణ్ని విడిచిపెట్టినట్లు, పెళ్ళి అయి 4 రోజులు ప్రేమ తీరకముందే మొగుణ్ని విడిచిపెట్టినట్లు ఇంకొక పార్టీలో చేరితే దేశ రాజకీయ పరిస్థితి ఏమి అవుతుంది ? అందువల్ల ఈ యాంటీ డిఫెక్షన్స్ బిల్లు చాల అవసరమని మనవి చేస్తున్నాను. కౌన్సిల్‌లో వారికి సరిపోయిన మెంబర్‌షిప్ లేదని చైర్మన్ ఎన్నిక పెట్టడములేదు. ఈ బిల్లును తీసుకురావడములో కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడ జాప్యము చేస్తున్నది ఎందువల్ల అంటే రాజ్యసభలో మెజారిటీ లేదనేది అందరికి తెలిసినదే మెజారిటీ కోసము చూస్తున్నారు జనతా పార్టీ. జనతా పార్టీ డిఫెక్షన్స్‌ని ప్రోత్సహిస్తున్నదని చెప్పే మాట చాల పొరపాటు. అది డిఫెక్షన్స్ వల్ల ఏర్పడిన పార్టీ కాదు. అన్ని పార్టీలవారు అమ్మగారి ధాటికి తట్టుకోనలేక, ఆమె కుతంత్రాలతో నడిపిస్తున్నది, నియంతృత్వ పద్ధతులను అనుసరిస్తున్నది, ఆమె ప్రయత్నాలను ఎదిరించాలని అన్ని పార్టీలవారు ఆలోచించి, కలసికట్టుగా వుంటే బలము వస్తుందని, మినిమమ్ ప్రోగ్రామ్‌తో జనతా పార్టీని ఏర్పాటు చేసుకుంటే బాగుంటుందనే ఉద్దేశ్యముతో ఏర్పడిన పార్టీ జనతా పార్టీ అని మనవిచేస్తున్నాను. జనతా పార్టీ అధికారములోకి రాగానే దినేష్‌సింగ్ లాంటి పెద్దవారు జనతా పార్టీలో చేరారు. దానిని నిరసించాలి. పార్టీ సిద్ధాంతాలను బట్టి పార్టీలు వుండాలి. పార్టీకి సిద్ధాంతాలు లేకపోవడమువల్ల, ఈ మార్పిడుల వల్ల గ్రూపు తగాదాలు ఎక్కువ అవుతున్నాయి, కాంగ్రేస్ (ఆర్) వారిని కాంగ్రేసు (ఐ) లో చేర్చుకోవద్దని కొంతమంది అంటే ముఖ్యమంత్రికి బలము కావాలి కాబట్టి చేరాలని సభ్యుల వెంబడి వెంటాడుతున్నారు. ఇది చాల తప్పు అభిప్రాయం. పార్టీలో గ్రూపులను పెంచుకోవాలనుకుంటున్నారు. కాంగ్రేసు (ఆర్) వారిని కాంగ్రెసు (ఐ) లో చేర్చుకుంటే ముందు ఐ వారు నిరుత్సాహ పడినారు. పార్టీ కేడరును నిర్మాణము చేసుకోవాలంటే ఈ పార్టీ మార్పిడుల నిరోధము చాలా అవసరం. అధికారము కోసము పార్టీ మార్పిడుల ద్వారా

అధికారములో వున్న ప్రభుత్వాలను పడగొట్టారు. అటువంటి పరిస్థితులలో ఈ బిల్లు చాల ఉపయోగపడుతుంది. అధికారము రాగానే అంతకుముందు వున్న పార్టీని తిట్టి అధికార పార్టీలో చేరడాన్ని నిరోధించాలి. పార్టీ డిసిప్లిన్ లేక పోవడమువల్ల గ్రూపులు ఏర్పడ్డము జరుగుతున్నది సమైక్యత అనే పేరుతో రెండు కాంగ్రెసులు ఏకము కావాలంటున్నారు. కలిస్తే చాలా సంతోషము కాని పదవుల దగ్గర తగువు వచ్చింది. మేము బలముగా వచ్చాము. వీరందర రావద్దు అంటున్నారు. ఇందిరా కాంగ్రెసు, స్వరణ్‌సింగ్ కాంగ్రెసు అని వ్యక్తు పేరుతో ఆ కాంగ్రెసులు వున్నాయి. కాంగ్రెసుఅంటూ ఏమీలేదు. పార్టీ అంటు ఏమీ లేదు. ఆమె పేరు చెప్పుకుని ఐ పార్టీ ఓటు సంపాదించినది. ఆమెతో వుంటే ఓట్లు వస్తాయని ఆ పార్టీలో చేరుతామని ముందుకు వస్తున్నారు. ఒ పార్టీ గుర్తుతో గెలిచినప్పుడు ఆ పార్టీకి రాజీనామా యివ్వాలి. ఆ పా చిహ్నమును విడిచిపెట్టాలి. ఇప్పుడు మా పార్టీపట్ల మోజు తగ్గినది. దానివ మాకు రద్దీ తగ్గినది సంతోషము. డిసిప్లిన్డ్‌గా బ్రతుకుదామనే ఆలోచ మాకు వచ్చింది. ఒక పార్టీ నుంచి గెలిచిన వా ఆ పార్టీయందు నమ్మకము లేదంటూ ఇంకొక పార్టీలో చేరడము తప్పు కాదా వారి పార్టీ కాండిడేటును ఓడించారు. 4 రోజుల తరువాత వచ్చి వారి పార్టీ చేరుతాము అంటే ఎట్లా చేర్చుకుంటారు ? స్వేచ్ఛ కావాలి. పోలీసు బలగ కావాలి, లేకపోతే నిలువలేమని చెప్పి అధికార పార్టీ వైపుకు వస్తున్నారు కాంగ్రెస్ (ఐ) మీద ప్రేమ కాదని మనవి చేస్తున్నాను 4 రోజుల క్రితా ఇప్పటికి ఏమి మార్పు వచ్చింది ? మిమ్ములను నమ్మి మీకు ఓటు యిచ్చినప్పు వేరే పార్టీలోకి వెళ్ళదలచుకుంటే ఆ పదవికి రాజీనామా యిచ్చి వేరే పార్టీ నిలబడాలి. ఇది శ్యామలరావుగారు చెప్పినదానికిసమాధానముగా భావిస్తున్నా దీనిని ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపుదాం. జనతాపా మానిఫెస్టోలో చెప్పినమాట నిజము. రాజ్యసభలో ఈ బిల్లును నిరాకరిస్తా ఉద్దేశ్యముతో ఆగి ఉంటారు. వారు కూడా డిఫెక్షన్స్‌ని ప్రోత్సాహి ఉద్దేశముతో పోతున్నారనే అభిప్రాయం నాకు కూడా ఉంది. మనము ఇక్క పాస్ చేసి పంపితే అక్కడున్న ప్రభుత్వానికి లాభ సాటిగా ఉంటుంది. ప్రతిపక వారు ఈ యాంటి డిఫెక్షన్స్ బిల్లును తీసుకువచ్చారని వ్యతిరేకించకుండా అంద సభ్యులు ఈ బిల్లును బలపరచాలని కోరుతున్నాను.

12 20 p. m. శ్రీమతి ఎం. స్వరాజ్యం :— అధ్యక్షా, పార్టీల మార్పిడిని నిరోధి ఈ బిల్లును మనం పాస్ చేసి దేశంలో ప్రథమ స్థానం పొందటం మంచిదని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రజలు నమ్మిన పార్టీనుంచి మారి ఆ పార్టీనే అప పాలు చేసిన వారు అవుతున్నారని మనవి చేస్తున్నాను. ఒక పార్టీ పేరు పోటీ చేసినప్పుడు ఆ పార్టీపై విశ్వాసం వుంచి ప్రజలు ఓట్లు వేసి గెలిపించినప్ప గెలిచిన తరువాత ఆ పార్టీని విడిచి వెళ్ళటం తల్లి పాలు త్రావి రొమ్ము గుద్ది వంటిదని నేను విమర్శిస్తున్నాను. ఒక పార్టీ నుండి మరో పార్టీకి వెళ్ళ

దొంగతనంతో సమానమని, అది ఏ సభ్యుడూ చేయరాని పని అని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ బిల్లును మొత్తం శాసన సభ్యులందరూ బలపరచాలని కోరుతున్నాను. ప్రజాస్వామ్యం మీద విశ్వాసం వున్నవారెవరూ పార్టీ నుండి మారకూడదు. మార్క్సిస్ట్ పార్టీ వారికి ప్రజాస్వామ్యం మీద విశ్వాసం లేదని అంటున్నారు నేను జనతా వారికి, కాంగ్రెసువారికి ఛాలెంజి చేసి చెబుతున్నాను. మీరంతా ఇందిరాగాంధి డిక్టేటర్‌షిప్‌కు తలఒగ్గినా, ప్రజాస్వామ్యంపై నమ్మకం వుండబట్టే మేము ధైర్యంగా ఆమెకు సమాధానం చెప్పగలిగాము. సభలోని సభ్యులకు నేనొక మనవి చేయదలచుకున్నాను. స్త్రీలపట్ల గౌరవమర్యాదలు చూపవలసిందిగా కోరుతున్నాను. కట్టుబడిన పెళ్లాం. పసుపుబట్టలతోనే మొగుడ్ని విడిచిన పెళ్ళాం అని స్త్రీల గురించి మాట్లడటం తప్పని మనవి చేస్తున్నాను. సభలో అటువంటి మాటలు వాడకూడదు. ఈ దేశం యొక్క స్త్రీ నైతిక, సామాజిక విలువలను నిలబెట్టటం కోసం పుట్టి పెరిగింది. ప్రతి దానికి స్త్రీని ఉపమానంలో ఉపయోగించడం గౌరవం కాదని మనవి చేస్తున్నాను, గౌరవసభ్యులు శ్రీ ఛాట్టం శ్రీ రామమూర్తిగారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానంలో "పార్టీ రద్దు అయినప్పుడు తప్ప" అనే మాటలను కూడా తొలగించాలని కోరుతున్నాను. ఏ పార్టీ మీద ఎన్నిక అయి శాసనసభ్యులుగా వచ్చారో శాసన సభ్యులుగా వున్నంత కాలం అదే పార్టీ క్రింద వుండాలని కోరుతున్నాను. ప్రజాస్వామ్యం నిలబడాలంటే ఏ పార్టీ టిక్కెట్టుపై గెలుస్తారో అదే పార్టీలో వుండాలి. మనం ఈ బిల్లును ఏకగ్రీవంగా పాస్ చేసి కేంద్రానికి మార్గం చూపాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సి హెచ్. శ్యామలరావు :— పసుపుబట్టలు, పెళ్లాం అని మాట్లాడిన వారు బిల్లును బలపరచిన వారే తప్ప మేము కాదు. ఇందిరాగాంధి పేరుపై ఆ పార్టీ టిక్కెట్టు మీద గెలిచిన వారు ఆ పార్టీ నుండి వెళ్లే సమస్యే లేదు. ఇందిరా కాంగ్రెసు టికెటుతో గెలిచాము. దానిపై విశ్వాసం వుండి పోటీ చేశాము, గెలిచాము. ఆ పార్టీలోనే వుంటాము.

శ్రీ కె. ధనరాజు (ఆచంట) :— అధ్యక్షా, ఛాట్టం శ్రీరామమూర్తిగారు అనుభవం గల సీనియర్ సభ్యులు. వారు చాలా అనుభవంతో ఈ బిల్లును ప్రవేశ పెట్టారు. ఈ బిల్లును కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు ముందుగా ప్రవేశపెట్టారు కాని తరువాత ఏమి అనుమానం వచ్చిందో విరమించుకున్నారు ఈ బిల్లు పాస్ చేసినంత మాత్రమున ఏమి లాభం వుంటుందనే అనుమానం కలుగుతున్నది. ఈ బిల్లు పార్టీ టెక్కెటుతో గెలిచిన తరువాత మార్పిడిని నిషేధించేది. గెలవక ముందే కుదుర్చుకొనే పొత్తు గురించి ఏమిటని నేను అడుగుతున్నాను. క్రిందటి శుక్రవారం ఓంకార్ గారు మాట్లాడుతూ ఇందిరాగాంధీని అప్పుడే అరెస్టు చేసి వుంటే ఇప్పుడు ఇందిరా కాంగ్రెస్ పార్టీ వుండేది కాదు అని చెప్పారు. ఎన్నికలకు ముందు జనతా పార్టీ, మార్కిస్టు పార్టీ పొత్తు కుదుర్చుకొనకపోతే ఇక్కడ మార్కిస్టు పార్టీ వుండేది కాదని మా విశ్వాసం. ఇప్పుడు పరిస్థితి ఎలా

వుందంటే పార్టీ మార్పిడి కంటే ముందు పార్టీల పొత్తును నిరోధించే పరిస్థితి వుంది. పార్టీ పొత్తు నిరోధిస్తే పార్టీ మార్పిడి దానంతటదే పోతుంది. పొత్తు ఎప్పుడు వుంటుందో మార్పిడి అప్పుడే వుంటుంది.

ఎందుకంటే ఒక పార్టీకి విశ్వాసపాత్రుడైన ఓటరు, రెండు పార్టీల పొత్తు కలిగినప్పుడు ఒక పార్టీకి అంకితం అయిన ఓటరు పరిస్థితి ఎలాఉంటుందో ఆలోచించాలి. వెంగళరావుగారి ప్రభుత్వము అంతం అయ్యేపరిస్థితిలలో చాలా మంది కాంగ్రెస్ వారు జనతా పార్టీలో లీనం అయ్యారు: లీనం అయినవారందరికి జనతా పార్టీ టికెట్లు యివ్వడం జరిగింది. వాళ్లందరు మంచినీళ్లు అడగకుండా పోయారు. ఏదో జయపాల్ రెడ్డిలాంటివారు డిప్యూటిస్పీకర్ లాంటివారు గెలిచారు. ప్రజల విశ్వాసం కావాలంటే పార్టీ మార్పిడి వుండకూడదు. పొత్తు ఉండ కూడదు. వ్యక్తుల బలవంతం ఉండ కూడదు. శ్రీ రామమూర్తిగారు ఆలోచించి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో యీ బిల్లును ప్రవేశపెట్టారు, అయితే ఇక్కడ పాసు చేసినంత మాత్రమున ప్రాముఖ్యత వుండదు. సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకు చర్య తీసుకోవాలి, మళ్లీ ఒకసారి సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకు గుర్తుచేసి తక్షణమే వారు పాసు చేస్తే తరువాత చేయడానికి మనకు అభ్యంతరం వుండదు. అప్పుడు అందరికీ ఆమోదయోగ్యంగా వుంటుంది.

శ్రీ కె పి. సుబ్బారెడ్డి (నెల్లూరు) :—అధ్యక్షా, పార్టీ మార్పిడి అనే బిల్లు చాలా ముఖ్యమైనది. మనంఅనాదిగా చూస్తున్నాం. ఈ బిల్లుకు అసలు కారణం నైతిక విలువలు. పార్టీ సిద్ధాంతంమీద కార్యకర్తలను తయారుచేయపోవడం క్రింది లెవలునుండి పార్టీ కేడరును తయారుచేయకపోవడం యీ పరిస్థితికి కారణం. కమ్యూనిస్టు పార్టీ అనాదిగా వస్తున్నది, ఆ పార్టీనుండి యింకొక పార్టీకి మార్పిడి రాదనేది నగ్న సత్యం ఒక సిద్ధాంతం ప్రకారం క్రింది లెవలు నుండి తయారుచేస్తే తప్పనిసరిగా పార్టీల మార్పిడి తగ్గిపోతుంది. ఇది సెంట్రల్ గవర్నమెంటు చేయవలిసిన ముఖ్యమైన కార్యక్రమం నైతిక విలువ వదిలి పెట్టడమనేదే కాదు. శాసన రూపములో తయారు చేయడం మంచిది. లేకపోతే ప్రజలలో అవహేళనగా తయారు అయింది. ప్రజలు ఒక పార్టీ తరపున ఎన్నుకొని పంపిస్తే తరువాత పదవీ వ్యామోహములోపడి లాలూచీపడి ఆ పార్టీని మార్చుకొని పోవటం చాలా దురదృష్టకరమైన విషయం. అందుచేత ప్రజలలో ఎంతో ఏవగింపుగా వుంది. అటువంటి అవకాశం యివ్వకుండా ఒక పార్టీ సిద్ధాంతంపైన ఎన్నిక అయిన తరువాత కనీసం 5 సంవత్సరాలు అయినా ప్రజలకు సేవ చేసే ప్రజలు ప్రభుత్వం బాగుపడతాయి. కేవలం ఆంధ్రలోనే గాదు. మొత్తం భారతదేశంలోనే యిదొక జాడ్యంలాగా తయారు అయింది. అందరు చెబుతారు, అమలు చేయడం లేదు ఇకనైనా కేంద్రప్రభుత్వం దీనిని ప్రవేశపెట్టి రెండు పార్టీల సిద్ధాంతమును మన దేశములో పెట్టి కార్యక్రమాలు చేపడితే సేవ ప్రజానీకానికి సేవ చేయడానికి వీలుంటుంది. అవకాశం తీసుకొని పార్టీల మార్పిడి చేస్తుండడవల్ల కార్యక్రమాలు కుంటుపడి దేశము అధోగతిపాలు అవుతున్నది.

అందుకని యీ బిల్లును రికమండు చేస్తే తప్పు లేదు మనం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి అందజేసే ఆదర్శప్రాయంగా వుంటుంది. తప్పు లేదని భావిస్తున్నాను దీనిని మంచి బిల్లుగా భావించి రికమండు చేస్తే బాగుంటుందని చెబుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. గంగారెడ్డి:—అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన భాట్టం శ్రీరామమూర్తి గారు యీ బిల్లును ప్రవేశపెట్టారు, చాలామంది సభ్యులు దాదాపు అన్ని పార్టీల వారు దీనిమీద మాట్లాడారు. వారి అభిప్రాయాలు తెలియజేశారు చాలా మంది సలహా. ఒక పార్టీ తరఫున ఒక పార్టీ సింబల్‌పైన ఒక సిద్ధాంతముపైన ఎలక్టు అయి తరువాత పార్టీ ఫిరాయింపు చేయడం బాగుండదు. ఆ బిల్లు This attracts sub-clause (c) of clause (1) of Article 191 of the Constitution. ఈ ధోరణిలో యిది ప్రత్యేకంగా పార్లమెంటులో చేయవలసి వుంటుంది. కాని స్టేటు లెజిస్లేచరుకు యిటువంటి బిల్లు పాసు చేసే అధికారం లేదు. టాక్టు అవుట్ ఐటమ్ క్రింద వ్యూస్‌కు సంబంధించి చర్చ చేయడానికి అభ్యంతరం లేదు. చాలామంది మాట్లాడారు. 30 స వత్సరాలు కాంగ్రెస్ అధికారములో వుంది, కాంగ్రెస్ అంటే భాట్టం శ్రీరామమూర్తి ప్లస్ గంగా రెడ్డి, నిజమే, మేము చేయలేదు. తమరు యిప్పుడు అధికారములో వుండి ఎందుకు చేయడంలేదు. ఇంత తీవ్రముగా యిక్కడ అనేదానికంటే మీ పార్టీ ప్రభుత్వం వుంది. అందులో భాగస్వామిగా యింకొకరి పార్టీ వుంది. యీ కృషి అక్కడ చేస్తే వద్దు అనేవారు ఎవరు అని అడుగుతున్నాను. దీనికి మంచి పేరు పెట్టారు. ఆయారాం, గయారాం అని. హార్యానాలో మొదలు అయింది. రావుబహద్దూర్ గారు, ఎక్స్ ఛీఫ్ మినిస్టరుగారి యింటికి వెడితే అక్కడ రెండు డజన్ల కుక్కలు వున్నవి. మన పిల్లలను పెంచడమే కష్టం యిన్ని కుక్కలు ఏమిటి అంటే, వారు అన్నారు, యివి చాలా హానెస్ట్, ఎఫెక్షనేట్‌గా వుంటాయన్నారు. ఒకసారి పెంచితే వదలవు. మనిషి జాతి అయితే కోపం వస్తే పోతారు, అందుకే యిన్ని డిఫక్షన్సు వచ్చాయి, కుక్కలు అయితే డిఫక్షను సమాచారం వుండదు అన్నారు. ఒక్కొక్క ఎం. ఎల్. ఎ. పోయినకొద్దీ ఒక్కొక్క కుక్కపిల్లను పెంచడం స్టార్టు చేశారు. హార్యానాలో స్టార్టు అయి యింతవరకు వచ్చింది. పెద్ద పెద్ద సిద్ధాంతాలు చెప్పినవారు చేస్తున్నారు, నేను ఎవరిని ప్రొవోకు చేయదలచుకోలేదు, అందుకని పేర్లు చెప్పడం బాగుండదు మంచి పేరున్నవారు చేస్తున్నారు. చేయమని మేము ఎంకరేజ్ చేయడం అనేదిలేదు. హైదరాబాదుకు ఒక కల్చర్ వుంది. ہمارے پاس جو مہمان آتے ہیں ہم انکی دامے درہمے سخنے مدد کرتے ہیں వచ్చినవాడు భగవంతుడితో సమానం. ఆ వైపు నుండి యీ వైపుకు వస్తూ వుంటే ఏదో నచ్చచెప్పి రెచ్చగొట్టి చేసిందనేది పొరపాటు. ప్రతిసారి వూరకనే అటు నుండి యిటు వస్తారు, యిటునుండి అటు పోతారు, ఒక్కొక్కసారి మేగ్నటిక్ పవరులాగా పని చేస్తుంది. కొన్నిసార్లు వస్తారు, పోతారు. కొన్నిసార్లు వచ్చి తిరిగిపోరు, కాని లంచం పెట్టి పిలిచాము అనేమాట పొరపాటు. కాంగ్రెస్ పార్టీలు కలిసి ఒకటి

అయిపోతున్నాయంటే صبح کا بھولا اگر شام کو گھر آئے تو اسے بھولا نہیں کہتے మావాడు తప్పిపోయి మళ్ళీ యింటికి వస్తున్నాడంటే మంచిదే.

Sri K. Venkateswara Rao (Kollapur) ,—I am not able to join issue with him Unity has to come about between two parties He says one party is going to join the other party. That makes no sense.

12-40 p m. Sri P. Ganga Reddy —I have not provoked him I have not said anything wrong. మావారు మాతో అలిగి బయట ఉన్నవారు మరల మా దగ్గరకు వస్తే కాదనలేము అని నేను అంటున్నాను. వారితో తగువులాడాలని అభిప్రాయం కాదు. ఇప్పుడు సి.పి.ఐ – సి.పి.ఐ -ఎమ్. ఉన్నారు. వారు కలిసి ఉండాలని కొంత కృషి జరుగుతున్నది. పోలరైజేషను కావాలని అంటున్నారు, వద్దని ఎందుకు అంటాము ఆ విషయంలో భేదాభిప్రాయం లేదు. ఈ యాంటీ డిఫెక్షను బిల్లు సెంట్రల్ గవర్నమెంటు తీసుకొని వస్తున్నాము అంటున్నారు, అది జాయింటు సెలక్టు కమిటీకి పోయిందా, తెస్తారా లేదా, తెచ్చటంలో వారికి లాభమా, నష్టమా, ఎందుకు ఆలస్యం అవుతున్నది, ఎక్కడ ఆలస్యం అవుతున్నది– ఆ మెరిట్సులోకి నేను పోవడం లేదు. ఇది ఎందుకు ఆలస్యం అవుతున్నదో మనకు తెలియదు కాబట్టి ఇది వారు తెస్తే బాగుంటుంది. మన కంట్రీ అంతటికీ ఇది ఇంప్లిమెంటు కాగలుగుతుంది. ఇది ఇక్కడ మనం తేవడం అంత న్యాయం కాదేమోనని తెలియజేస్తున్నాను. శ్రీ జంగారెడ్డిగారు చాలా మంచి మాట కూడా చాలా గట్టిగా మాట్లాడతారు కనుక కొన్నిసార్లు విమర్శిస్తున్నారనే భావన కలుగుతుంది. వారితో నాకు చాలా రోజులనుంచి పరిచయం ఉంది వారు ఎంత గట్టిగా మాట్లాడతారో వారిది అంత మంచి హృదయం. ఆయన రూపంతో, మాటతో భయపడేదే కాని వారు చాలా మంచివారు. శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ గారు ప్రధానమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు ఈ బిల్లును ఎందుకు తీసుకొని రాలేదని అన్నారు. అప్పుడు తప్పు చేస్తే ఆ తప్పు ఇప్పుడు మీ లీడరుకూడా చేస్తున్నాడు.

శ్రీ సి. జంగారెడ్డి:—1967 లో శ్రీ చరణ్‌సింగ్‌గారు మొదలుపెట్టారు.

శ్రీ పి. గంగారెడ్డి :—ఎంతోమంది సింగ్‌లు చేసారు. మరల మరల ఆలోచిస్తే లాభం లేదు. ఆ డిసీజు అన్ని పార్టీలకు, అందరికీ తగిలింది. తక్కువనో ఎక్కువనో వర్సెంటేజి వారీ కావచ్చు. ఈ వ్యాధి అందరికి అంటుకొని ఉంది. కాబట్టి ఇందులో దీర్ఘంగా పోతే లాభం లేదు. దీనిని మేము ప్రోత్సహిస్తున్నామని అన్నారు. అది ఏమీ లేదు, ఉర్దూలో ఒక ప్రోవెర్బు ఉంది

منزل کی طرف کیا پہونچینگے ہر گام پہ دھوکا کھائینگے
جو قافلے والے خود اپنے سردار بدلتے رہتے ہیں

పార్టీలు మార్చేవారికి కాని లీడరును మార్చేవారికీ కాని మోక్షం లేదన్నారు. ఈ మాట ఇరువైపుల నుంచి చెప్పారు. ఈ చర్చ చాలా దీర్ఘంగా జరిగింది. దీని మీద 3 వారాలు చర్చ జరిగింది. ప్రతి పక్షాలవారిని చాలా మందిని కాంగ్రెస్–ఐ వైపు తీసుకుంటున్నారని, వారు ఏదో ఇంటెన్షన్‌తో వస్తున్నారని

చెప్పారు. మా మంచి చెడ్డలు మేము చూసుకుంటాము, మా విషయాలు మేము చూసుకుంటాము. మావిషయంతో మీరు ఎక్కువగా బాధ పడవలసిన అవసరం లేదు మీ మంచి చెడ్డలు మీరు చూసుకోండని మనవిచేస్తున్నాను

ఈ విధంగా చర్చ జరిగినందుకు నేను అభివందనములు తెలుపుతున్నాను. ఏ విధమైన కోపతాపాలు లేకుండా ఈ బిల్లు మీద చర్చలు జరిగాయి. ఈ విధంగా అన్ని బిల్లుల మీద చర్చ జరిగితే ఎంత బాగుంటుందనిపించింది. జనతా పార్టీ సభ్యులు ఢిల్లీ లో ఉన్న తమ పార్టీ వారితో ఈ విషయం గురించి చర్చించి యాంటి డిఫెక్షను బిల్లు తీసుకొని రమ్మని వారి మీద ఒత్తిడి చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ విధంగా చేస్తే చాలా బాగుంటుంది. ఈ బిల్లు మన పర్వ్యూలో లేదు. మనం పాస్ చేస్తే ఏమీ లాభం లేదు అని చర్చలు జరిగాయి కనుక ఈ వ్యూస్‌ను గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియాకు తెలియచేస్తాము. కాబట్టి ఈ బిల్లును మూవ్ చేసినటువంటి భాట్టం శ్రీరామ మూర్తిగారు చాలా చక్కటి సమస్యను మా దృష్టికి తీసుకొని వచ్చారు. మా ఉద్దేశం తెలిపాము కనుక తమరు ఈ బిల్లును విత్‌డ్రా చేసుకోవలసినదిగా కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ భాట్టం శ్రీరామ మూర్తి (పరవాడ). — అధ్యక్షా, మంత్రిగారి సమాధానం చాలా చక్కగా, చాలా తియ్యగా, చాలా కమ్మగా, చాలా హాయిగా ఉంది, ఆతిథ్యంలో వారిది అందెవేసిన చేయి, అతిథులను సత్కరించడంలో మేము చాలా శ్రేష్టమైన పని చేస్తున్నామని, వారిని స్వీకరించి సత్కరిస్తున్నామని వారు చెప్పారు. అతిథి దేవోభవ అని చెప్పారు, చాలా ఉన్నతమైన ఆదర్శం దానిని అనుసరించి ఇంత మందిని స్వీకరించి సత్కరిస్తున్నారు నిజమే మరి తీసికొని వెళ్ళిన వారిని దేవుళ్ళ క్రింద కూర్చోబెట్టాను. ఏదో పదవి పట్టుకొనడానికి పోయినవారిని ఏమీ ఆక్షేపణ చేయడం లేదు. వారికి ఏమి వచ్చింది, రాలేదు కూడా దేవుడికి పూజారి నైవేద్యం చూపిస్తూ ఉంటాడు మళ్లీ తినేది మనమే అందుచేత వాళ్ళకు ఏమైన చూపిస్తున్నారేమో నాకు తెలియదు. కాని తినేది మీరేనని మాత్రం నాకు తెలుసు మీ ఆతిథ్యం వారికి బాగా అనుభవించే మనుష్యుల తాలూకు అనుభవం ఇప్పటివరకు నేను గట్టిగా చెప్పలేను కాని గట్టిగా చెబుతున్న వాళ్ల తాలూకు గోడు అక్కడక్కడ వినబడుతూనే ఉంది. ఏమైనప్పటికి సంతోషం మీరు చాలా చక్కని అతిథులు. పిల్లి పిల్లలను పెట్టి 7 ఇళ్ళు తిప్పిందని ఒక సామెత ఉంది అది ఒక చోట ఉంచదు అలాగే తీసుకొని వెళుతుంది. అలాగే ఈ మహానుభావులు ఒకచోట ఉండకుండా ఎప్పటికప్పుడు అక్కడినుంచి ఇక్కడికి, ఇక్కడినుంచి అక్కడికి వెళుతున్నారే. పూర్వం దశావతారాలు అని చెప్పారు. అవతారాలు 10 దానికి కూడా ఏదో సీలింగు పెట్టినట్లు ఉన్నారు. 11 వది లేదు. అది పనికిరాదు. స్వేచ్ఛకు అడ్డు వచ్చిందని శ్రీ శ్యామలరావుగారు ఏమైనా వాదించి సవరణ చేస్తారేమో ఈ అవతారణ లిమిట్‌కు దాటిపోయే దశకు మనం మళ్లీ వచ్చి చేస్తున్నాము. ఇది బాగోలేదని చెప్పడం ఎలాగ, ఇది ఆపాలని కోరడం ఎట్లాగ ? ఇది మంచిది కాదని మనం ఒకసారి గొంతెత్తకపోతే

ఎలాగ ? అది అందులో ఉన్నటువంటి ఉద్దేశం. ఎవరిని విమర్శించాలి ఎవరిని నిందించాలి, ఎవరిని ఖండించాలి, ఖండించి పట్టుకొని పోయేది ఏమి ఉంది. ఇందులో ఎవరికైనా ప్లస్ మార్కులు పడిపోతాయా, ఏమిటి ? అలాగ ఏమీ లేదు ఈవేళ కొన్ని విలువలకోసం కాని ఆశయాలకోసం కాని ఆదర్శాల కోసం కాని పనిచేయాలని, దానికి ప్రతిజ్ఞ చేయాలని కొంత మంది పూనుకున్నారని, ఈ శాసన సభ దానికి ఉందని, ఇది గౌరవ శాసన సభకు దక్కాలని చేసినటువంటి ప్రయత్నమే తప్ప అంతకు మించి అందులో ఏమీ లేదని మనవి చేస్తున్నాను, యాక్చువల్‌గా డిఫెక్టు అయిన మనుషుల సంగతి అలాగ ఉంచండి అసలు కొంతమంది ఉపన్యాసం ప్రారంభిస్తారు, ఎక్కడో ఎత్తుకుంటాడు ఉపన్యాసం దీనిని వ్యతిరేకిస్తూ ఎత్తుకుంటాడు కొంచెము సపోర్టు చేస్తాడు. 2 నిమిషాలు దాటి మళ్లీ దానిని వ్యతిరేకించడము ప్రారంభిస్తాడు. ఎక్కడ బయలుదేరతాడో ఎక్కడ విరమిస్తాడో తెలియదు. ఆ ఉపన్యసించే మనిషికి ఉపన్యాసానికి ఉపక్రమించే ముందు ఉన్న ఉద్దేశం ఒకటి, ఉపన్యాసం విరమించేప్పటికి జరిగేది ఒకటి. ఇటువంటి మహానుభావులను మన దగ్గర పెట్టుకొని మనం వారితో వేగలేక పోతున్నాము. ఈ బాధ ఎప్పటికైనా విరిగిడి అవుతుందా, ఏమైనా ఒక నిలకడ వారికి కలుగుతుందా, వారికి చిత్తశుద్ధి కలుగుతుందా, వారికి ఏమైనా జ్ఞానోదయం జరుగుతుందా ? కేవలం భజనపరుల క్రింద, భక్తిపరుల క్రింద, స్తోత్రం చేసే, పారాలు వల్లించే మనుషుల క్రింద మాత్రమే వారు జీవిస్తూ, ఏమి వచ్చిన మనిషి చూడలేక, వెలుతురు చూడలేక పోతున్నారు. కేవలం రేచు కుక్కను చిన్నవాడి మీదకు వదిలినట్లుగా వారు ఉపయోగపడాలని ప్రయత్నంచేస్తూ ఉంటే బాగుండదు. ఇది కొన్ని ఆశయాలకు సంబంధించినటువంటి విషయం తప్ప ఏమీ లేదు. ఎవరినో విమర్శించేది, నిందించేది కాదు, అందుచేత దీనిని తిరిగి పునరాలోచన చేసుకోవాలని అటువంటి మనుష్యులకు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. శ్రీ పరుశురామ నాయుడుగారు ఖచ్చితంగా చెప్పారు, తప్పు లేదు, సంతోషం, అతను ఇక్కడ నుంచి డిఫెక్టు అయి వెళ్లాడు. ఆయన లాయరు చదువుకున్నవాడు, పెద్దవాడు అయన ఇప్పుడు సభలో లేడు కనుక నేను జవాబు చెప్పడం బాగుండదు. ఆయన కాని తరువాత అప్పుడప్పుడు మాట్లాడిన కాంగ్రెస్-ఐ వారు కాని ఈ పార్టీలను ఫిరాయించడం అనేది మా జన్మహక్కు అనే పద్ధతిలో మాట్లాడారు. ఫ్రీడం ఈజ్ మై బర్త్ రైట్ అన్నట్లుగా అది వారి జన్మహక్కు అని మాట్లాడారు రాగాలు పాడడం వచ్చినవారు ఆ రాగాన్ని అరగంట వరకు అలాగ తీసుకొని పోతూ ఉంటారు దానికి ఎంతో అదర్శమైనటువంటి కవచం తొడిగారు. మాకు స్వేచ్ఛ వస్తుంది, దానివల్ల మాకు మార్గం వస్తుంది మాకు ఫ్రీడమ్ వస్తుంది ముక్తి వస్తుంది అని కూడా కొందరు అనుకున్నారు. ఆ బాండెడ్ లేబరుకి కొంచెం ముక్తి కావాలి అన్నవారికి, ఆక్రోశిస్తున్నవారికి, అలమటిస్తున్నవారికి ఏదో ఒకరకంగా అతీగతీ లేకుండా అలాగ అవస్థపడుతున్న మనుషులకు ముక్తి మార్గం క్రింద వారు చేసుకునేటట్లయితే నాకు ఏమీ అభ్యంతరం లేదు. వ్యక్తిగత

ముగా అటువంటి స్వేచ్ఛను పురస్కరించుకొని వారి ఆనందాన్ని పొందగలిగి నట్లయితే వారు ఆ రకమైన పరమావధిని వారు తీసుకున్నట్లయితే సంతోషం. ఇది కేవలం పార్టీలు కలుస్తాయా మానాయా అన్నటువంటిది ఈ రాజకీయపార్టీలు ప్రారంభించకముందే, ఇంకా తలపెట్టకముందే ఈ బిల్లును నేను మొట్టమొదటలో నే పెట్టాను. ఎప్పుడయితే ఎసంబ్లీ సమావేశము అయి ఎప్పుడు ఇక్కడనుంచి వెళ్ళడము ప్రారంభించారో ఆ దశలో పెట్టినటువంటి బిల్లు ఇది ఇలా వెళ్లి వెళ్లి నేటికి ఈ రూపానికి వచ్చింది. అందుచేత రేపు వారు కలుస్తారో వారు విడతారో అన్నటువంటి దృష్టితో దానిని తీసుకోవడం జరగలేదు. వ్యక్తిగతమైనటువంటి స్వలాభాన్ని దృష్టితో పెట్టుకొని ఏ ఒక్క మనిషి ఏ రకమైన ఏ మార్పుకి గురి కాకపోయినా, అవకాశవాదానికి పాలుకాకపోయినా, అటువంటి వ్యాఖ్యానికి అతను గురికాకూడదు అనే ఉద్దేశంతో మేము నేనుకూడా ప్రయత్నం చేశాను. ఇందులో. మొత్తం మీద మార్పు వచ్చినప్పుడు, పార్టీలలో మార్పు వచ్చినప్పుడు దేశంలో మార్పు వచ్చినప్పుడు ఆ విషయం వేరే విషయం. ఒక ప్రవాహము. మొత్తములో వస్తున్నటువంటి మార్పు. వ్యక్తిగతమైనటువంటి ఆరోపణకి ఎక్కడా అవకాశము లేనటువంటి పరిస్థితి నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఈ పార్టీల కలియక గురించే. ఉదాహరణకు రేపు ప్రొద్దున ఈ రెండు పార్టీలు కలిస్తే—కనీసం ఒకటిమాత్రం ఖచ్చితంగా బయటపడింది. పార్టీల లేబుల్‌కు పేరు మార్చడము మాత్రం ఒక అంగీకారం కుదిరింది అని ఒక్క మాట బయటికి వచ్చింది. ఇందిరాగాంధీ కాంగ్రెసు కాదు, ఇండియన్ నేషనల్ కాంగ్రెసు ఉంటుందని. ఒక మాట వచ్చింది. అయితే మొన్న ఎన్నిక అయినప్పుడు ఇందిరా కాంగ్రెసు అని ఎన్నిక అయినావు, ఇప్పుడు తిరిగి నేషనల్ కాంగ్రెసు అనే పేరు ఇప్పుడు వస్తోంది నీవు రాజీనామా చేసుకొని వెళ్లిపో అని అనమంటారా నన్ను. నేను ఎందుకు చెబుతున్నాను. ఈ రకమైన ఈ వాదము, కోడిగ్రుడ్డుకి వెంట్రుకలు తీసే పద్ధతి అని ఒకటి ఉంది. అది ప్రొద్దుటినుంచి సాయంకాలము వరకు అదితెమలదు. ఏదో ఒక వాదన వేసుకుంటే తప్ప ఆ మనిషికి అక్కడ ఉనికి లేదు. ఏదో తగవు వేసుకుంటూ ఉండాలి. నాకు ఓపిక లేదు. చేయవలసిన పనులు నాకు ఉన్నాయి.

శ్రీమతి స్వరాజ్యంగారు చెప్పారు. వారి నమ్మకం ఏదో వారు చెప్పారు నేను చెప్పేది ఏమిటంటే, వారు చెప్పింది బాగానే ఉంది ఈ పార్టీలు కలిసి పోయేటట్లయితే, విడిపోయేటట్లయితే దానికి మీరు ఎందుకు ప్రొవైడు చేశారు అన్నారు. ఒకసారి మనం వెనుక్కి తిరిగి చూసుకుంటే కమ్యూనిస్టు రెండుపార్టీలు ఒకటే కదా. ఈ రెండూ సి.పి.ఐ. సి పి ఎం. అని తరువాత విడిపోయినాయి. విడిపోయిన తరువాత ఆ పార్టీలకు ఏమైనా రాజీనామాలు చేసుకొని మళ్ళీ గెలుచుకొని ఎసంబ్లీలోనికి వచ్చారా? లేదు. కాబట్టి ఒక పార్టీనుంచి గెలిచి ఇంకో పార్టీ పెట్టుకోవడం లేదా? పెట్టుకొన్నప్పుడు ఈ పార్టీలు రాజీనామాలు చేయలేదు. విడిపోయినప్పుడు ఎల్లాగయితే రాజీనామాలు చేయలేదో. అందుకని కలిసిపోయినప్పుడు కూడా రాజీనామా చేయనక్కరలేదు అన్నాను. మీరు కలు

స్తారో మూన్నారో మా విషయం కాదు. మేము కలిసినప్పటికీ అదే విధం. అందుచేత ఉన్న పరిస్థితి నేను మనవిచేసాను తప్ప ఎందుకు ప్రాయశ్చిత్తం చేయాలి. అన్నట్లయితే ఉన్న పరిస్థితి చెప్పాను. మొత్తం మీద ఒక రాజకీయమైనటువంటి ఒక పరిణామానికి సంబంధించిన విధంగా ఉంటే అది వేరే విషయం కాని వ్యక్తిగతమైనటువంటి వాంఛలతోటి ఎవరు ఏమైనా స్వార్థముతోటి చేసేట్లయితే అది ఇంకో విషయం. ఈ రెండిటినీ రెండుగా మనం తీసుకోవాలని చెప్పి మనవి చేశాను తప్ప ఇంకొకటి ఏమీ లేదు. అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ప్రజల తాలూకు తీర్పు ఉంది అని కూడా చెప్పారు. మన గంగారెడ్డిగారు చెప్పినట్లు వారు బాగా మాట్లాడారు అని కూడా చెప్పారు. ఇది ఒకరిమీద ఒకరు మాట ఉంచుకోడానికి అవసరం కాకపోయినా వాటిని అదునుగా తీసుకోవాలి అనే మాట మంచిది కాదు. నేను అంగీకరిస్తాను. నేను కూడా ఇష్టపడటం లేదు. ఎవరిని కష్టపెట్టడానికి నేను చెప్పడం లేదు. మనం ఎవరిమటుకువారు గుండెమీద చేయివేసి తడుముకునేట్లయితే ఎవరు ఎవరి పేరు చెప్పి ఎలా గెలిచామో మనం మరచిపోము అని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు చెప్పవచ్చు. ఏదో మెనిఫెస్టో చూపించవచ్చు. కాని అందరికీ తెలుసు. అందుచేత మనం నిదలోనికి పోయి ప్రజల తాలూకు మేండేటు వచ్చింది, మేము గెలిచాము, ప్రజల తాలూకు తీర్పు మనకు అనుకూలంగా ఉంది అంటే అయితే ఎవరికి హెచ్చు వోట్లు వస్తే వాళ్ళదేనా ఏమిటి? ముఖ్యమంత్రికూడా ఒక ప్రకటన చేసుకున్నారు. అసలు కాంగ్రెస్ మాది అని అసలు కాంగ్రెస్ ఏదో పెసలు కాంగ్రెస్ ఏదో తేల్చుకోవడం కోసం అసలు ఎన్నికలు పెట్టారా? మహారాష్ట్రలో కాంగ్రెస్ మాత్రమే అసలు కాంగ్రెసా? అస్సామ్‌లో ఈ కాంగ్రెస్‌కి ఎక్కువ వోట్లు వచ్చాయి అంటే అసలు కాంగ్రెసు మీదనే అక్కడ అంటే అది నిజమా అంటే అది పెసలు అయిపోయిందా? కేవలం అంకెలను చూపించి అసలు సరుకు ఏదో పిసలు సరుకు ఏదో నకిలీ సరుకు ఏదో చూపించడానికి ప్రయత్నం చేయవద్దు. మీరు గెలిచారు. మీ అదృష్టము బాగుంది. మీ జాతకం బాగుంది. ఏదో అమ్మగారి పేరు కలిసి వచ్చింది. ఈ వేళ రొట్టె విరిగి నేతిలో పడింది. గెలిచారు. అధికారం చేయండి. సంతోషం. పది కాలాలపాటు మీరు కూడా ఉంటారు. ఉండడం సంతోషం. మమ్ములను మించిన మంచి పని చేస్తే అంతకు మించిన ఘన కీర్తి వస్తుంది. ఎసంబ్లీలో ఉన్న అధికారాన్ని దిక్కులేని పరిస్థితిలో పెట్టకండి పత్రికలకు స్వాతంత్ర్యం లేకుండా చేయకండి. ప్రజలను అతిగతిలేని పరిస్థితిలో ఉంచకండి. రేపు చేయబోయే దానిని గురించి ఎవరికి వారు ఆలోచించుకుందాము. ఎవరు గెలిచినా వారు అధికారం చేయడానికి పదవిలో ఉండడానికి హక్కు లేదని నేను చెప్పడంలేదు. ఆ హక్కు ఉన్నప్పుడు ఎందుకు ఊరికె తొందర? ఈ రకంగా ఇక్కడనుంచి అక్కడికి ప్రవాహము ఎందుకు? మొట్టమొదట 175 కాంగ్రెస్ గెలిచారు. ఇందిరా గాంధీ కాంగ్రెస్. మెజారిటీ ఎంత కావాలి, 144. 287 అంటే ఎమన్నమాట? ఏ మాత్రం మెజారిటీ వచ్చింది. 34 మెజారిటీ వచ్చింది. అంటే ఆ మాత్రం ఉన్నటువంటి మెజారిటీని చూస్తే ఓ వెళ్ళిపోవడం పూర్తి అయింది. అంటే

ఇప్పుడు ఏమి వచ్చింది అంటే ఎవరికి పదవి ఉంటే వాళ్లకి దాసోహం. అధికారానికి ఆరాధన. పదవిని పూజించడం. కుర్చీకి నమస్కారం. ఆ కుర్చీలో ఎవరు కూర్చోనివ్వండి. ఈ మన స్తత్వం బాగుందా? ఇది మంచిదా? ఇది పనికి రాదు అని చెప్పాలని నా ఉద్దేశం. మిత్రులు జనార్ధన రెడ్డిగారు చెప్పారు, నేను చట్టము చేస్తే మొత్తం అంతా పరిష్కారం అవుతుందా అని మొత్తం అంతా ప్రక్షాళన అవుతుందా అని అన్నారు. ఈ చట్టము వల్ల మనస్సులో మంచి తవాన్ని రంగరించి గుండెలో పోయాలని అన్నారు. చట్టము ఒక దానిని చేసి ఆ చెడ్డ ఇక జరగదు అని గ్యారంటీ ఇవ్వగలమా? ఇండియన్ పీనల్ కోడులో ఎన్నో సెక్షన్లు ఉన్నాయి. అయినా కూడా పొరబాటు జరుగుతుంది. అందులో లేనటువంటి సెక్షన్ క్రింద పొరబాటు జరుగుతుంది. కొంత అక్కడ ఇక్కడ సర్ది ఏదో ఒక చట్టము క్రిందికి ఇముడుస్తాడు లాయరు. ఈ సెక్షన్ను మించి ప్రవర్తించగలిగినటువంటి మేధస్సు ఉన్నటువంటి మహానీయులు కూడా లేకపోలేదు. అందువల్ల ఈ చట్టంవల్ల అయిపోతుందని నేను ఎక్కడ అంటున్నాను? ఒక వాతావరణం కావాలని, ఆంధ్ర శాసనసభ మొత్తం మీద దేశంలో ఈ రకమైనటువంటి ఒక రాజకీయ అవినీతిని, ఒక అవకాశవాద రాజకీయ ప్లేటు ఫిరాయింపు పద్ధతి పనికిరాదని, దానికి స్వస్తి చెప్పాలని ఎలుగెత్తి కోరిందన్న మాట ఈ రాష్ట్రానికి దక్కాలని నేను కోరాను దాదాపు చాలామంది ఈ అభిప్రాయానికి అంగీకరించారు. గౌరవ మంత్రి కూడా అంగీకరించారు.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి (కమలాపూర్):—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ఈ చర్చ చాలా గంభీరంగా జరిగింది మంత్రి కూడా సారాంశం అంతా వప్పుకున్నారు, పార్లమెంట్లో ఈ చర్చ జరుగుతున్నది. మన ఎసంబ్లీకి రికమెండేటరీ అథారిటీ ఉంది. రికమెండ్ చేయవచ్చు. అందుకనే నేను భాట్టం శ్రీరామమూర్తిగారికి మనవి చేసేది ఏమంటే రూల్ 81 క్రింద దీనిని మనం సైనడయ్గా ఎడ్జర్న్ చేసుకుంటే, అప్పుడు పార్లమెంట్లో చర్చ వచ్చినప్పుడు, అక్కడ మనం ఇది బాగు అనుకుంటే, ఇక్కడ మనం రికమండ్ చేయవచ్చు: మంత్రి, శ్రీరామమూర్తిగారు అట్లా పరిస్థితులను గ్రహించి, వారు అప్పుడు దానిని చర్చించుకొని పంపించవచ్చు. అప్పటివరకు ఎడ్జర్న్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. గంగారెడ్డి:—జనార్ధనరెడ్డిగారు ఇంత సానుభూతితో ఇంత చక్కగా చెప్పాక లేదు అనేట్లుగా ఉందా? కాబట్టి మాకు అభ్యంతరం లేదు.

శ్రీ భాట్టం శ్రీరామమూర్తి.—జనార్ధనరెడ్డిగారు చేసిన సూచన, మంత్రిగారు కూడా ఇచ్చిన మద్దతుతో బాటు నేను కూడా అంగీకరిస్తూ ఈ బిల్లు సైనడయ్గా ఎడ్జర్న్ చేయవలసిందిగా ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

Mr. Deputy Speaker:—With the consent of the House, I adjourn the Debate on the Bill sine die.

NON-OFFICIAL RESOLUTIONS

re Fixation of reasonable prices to the different types of paddy produced in Andhra Pradesh.

Sri Nallapareddy Srinivasul Reddy :—Sir, I beg to move

'This House recommends to the State and Central Governments to fix up reasonable prices to the different types of paddy produced in Andhra Pradesh and allow export of paddy to other states without any restrictions and also to start sufficient number of paddy purchasing Centres wherever necessary "

Mr, Deputy Speaker .—Resolution moved.

Sri Nallapareddi Srinivasul Reddy —Mr Deputy Speaker, Sir, The agriculturist is the back bone of the Indian economy, అనే విషయం మన అందరికి తెలిసినటువంటిదే మరి భారతదేశ ఆర్థిక సౌష్టవానికి రైతే వెన్నెముక అనేది స్పష్టమైన విషయం. దేశంలో నూటికి 75 మంది రైతాంగం ఉన్నారు, ఆ రైతులు పండించి దేశాన్ని పోషిస్తున్నారు. అటువంటి రైతాంగం ఈ నాడు అష్టకష్టాలు పడుతున్నారు. ఆర్తనాదం చేస్తున్నారు. వినే దిక్కు కనిపించడం లేదు. రాష్ట్రప్రభుత్వం కేంద్రప్రభుత్వం అనో, లేక కేంద్రప్రభుత్వం రాష్ట్రప్రభుత్వం తప్పు అనో పరస్పరం నిందారోపణలు చేసుకుంటూ, చెవిటికి శంఖం ఊదినట్లుగా వాళ్ళకు ఉన్న ఇబ్బందులు కనీసం చెవిలో కూడా వేసికోకుండా, గడచిపోతున్నది, ఈనాడు పండించినటువంటి ధాన్యాన్ని కళ్ళంలోనే అమ్ముకోవలసినటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడింది అది కూడా ఎవరికో దళారలకు ప్రభుత్వానికి తెలియకుండానే ఏదో పుట్టి 300 రూపాయయిఅమ్మాల్సింది 400 రూపాయలకు, 500 రూపాయలకు అమ్ముకునే దుస్థితి రైతాంగానికి కలిగింది. బిడ్డకు పెళ్లి చేసుకోవాలన్నా భూమి అమ్మి ఇవ్వవలసిన పరిస్థితి వచ్చింది. బిడ్డను చదివించుకోవాలన్నా భూములు అమ్మవలసిన పరిస్థితి వచ్చింది. భూములు అమ్మాలన్నా కొనే దిక్కు లేని పరిస్థితి ఏర్పడింది ఎందువల్లనంటే గిట్టుబాటు కావడం లేదు. ఉత్పత్తి ఖరీదు ఎక్కువ అయిపోయింది; ధాన్యాన్ని ఉత్పత్తి చేయడానికి పెట్టే ఖర్చు రైతుకు తిరిగి ఆ పంటలో రాబట్టుకునేందుకు అవకాశం లేకుండా పోతున్నది ఈనాడు, ఇరిగేషన్‌కు వినియోగించే మోటారులకు అయ్యే కరెంటు బిల్లులు కూడా నెల, నెలా కట్టలేని పరిస్థితికి దిగజారి పోయాడు రైతు. ఈ పరిస్థితులలో ఆదుకునే వారు ఎవరో అర్థం కానీ పరిస్థితి ఏర్పడింది. ధాన్యాన్ని కొనేందుకు పర్చేజింగ్ సెంటర్సు ఫిర్కాకు ఒకటి పెడితే బాగుంటుంది. కానీ జిల్లాకు ఒకటో, రెండో పెట్టి, అక్కడికి రైతు ధాన్యం తోలుకొని వచ్చి, వాళ్ళ బళ్లతో తోలుకొని వచ్చి అమ్మాలంటే సాధ్యం కాని పని. రైతు దగ్గరకు పోయి కొనేటువంటి ప్రభుత్వ సంస్థలు ఇక్కడ లేకుండా పోయాయి. ఎఫ్. సి. ఐ. మీద రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆరోపణ పెడుతూ ఉంటుంది సివిల్ సప్లయిస్ కార్పొరేషన్ మీద భారత ప్రభుత్వం ఆరోపణలు పెడుతూ ఉంటుంది. ఈ విధంగా పరస్పర

నిందారోపణలతో జరుగుతోంది కానీ రైతు గోడు వినేవాడు లేకుండాపోయాడు. రైతు దగ్గర ఉన్న ధాన్యాన్ని సరైన ధరకు కొనే వ్యవహారం పోయింది భారత ప్రభుత్వాన్ని మనం అడుగుతూ వస్తున్నాము. ఈ ధర పెంచండి, రైతుకు గిట్టుబాటు ధర ఇవ్వండి అని. ఇవ్వలేకపోయారు. అదే విధంగా మద్దతు ధర రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎందుకు ఇవ్వకూడదని ప్రతిపక్షాలు అడుగుతున్నాయి. ఈ విధంగా పరస్పర నిందారోపణలతో అది ఎవరి తప్పన్నా కానివ్వండి, రైతు గోడు విని, రైతు బాగు పడేందుకు ప్రతి ఒక్కరూ కూడా సమన్వయ కృషి జరిపినప్పుడే అవకాశం ఉంటుంది కానీ లేకపోతే రైతు పతనం అయిపోతున్నాడు. ఈనాడు రూరల్ ఎకానమీ దెబ్బతింటున్నది. గ్రామీణ ఆర్థిక వ్యవస్థ చిన్నాభిన్నం అయిపోతున్నది రుణ భారం పెరిగిపోతున్నది రూరల్ ఇన్‌డెబ్టెడ్‌నెస్ పెరిగిపోయింది ప్లానింగ్ కమిషన్ గానీ ప్రణాళికలు రచించిన పెద్ద శాస్త్రవేత్తలు గానీ ఇవన్నీ ఆలోచించకుండా కేవలం మన గ్రామీణ వ్యవస్థను భూస్థాపితం చేయడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతూంటే చూస్తూ గమ్మున ఉన్నారు గాని రైతు రెస్క్యూకు వచ్చే ప్రభుత్వం, నాయకులు లేకుండా పోతున్నారు అనే సంశయం కలుగుతున్నది. ఈ పరిస్థితులలో ఎఫ్. సి. ఐ. గానీ సివిల్ సప్లయిస్ కార్పొరేషన్ గానీ క్వాలిటీ బాగా లేదని కొనకుండా నిలిచిపోయిన చోట్లు ఎన్నో ఉన్నాయి. అసలు కొనడమే లేకుండా వాళ్ళకై వాళ్ళే బళ్ళతో తోలుకొచ్చినా నికరమైన సరుకు కాదని ఏదో పెట్టి, ఏదో జరగలేదన్న కోపంతో వారిని హింసించి బయటకు తరమడం జరుగుతున్నది ఎక్కడా పర్చేజింగ్ సెంటర్సు కనిపించడం లేదు. ఇతర రాష్ట్రాలకు ఎగుమతి చేస్తే ఏమన్నా ధర వస్తుంది అనుకుంటే ఇతర రాష్ట్రాలకు ఎగుమతి చేసే అవకాశం కూడా ప్రసాదించలేదు ఒకే జోన్ అన్నారు. ఇతర రాష్ట్రాలకు పోవచ్చు అన్నారు కానీ వాస్తవంగా అమలు జరుగుతున్నది ఏమంటే కనీసం నెల్లూరు జిల్లా నుంచి మద్రాసుకు కూడా ధాన్యాన్ని పోనివ్వడం లేదు. మొలకొలుకుల ధర పూర్తిగా పడిపోయిన కారణం కూడా అదే. మిల్లర్లు లేవీ ఇవ్వలేదనో మరో కారణమో చెప్పి పేడీ బయిటి రాష్ట్రాలకు పోనివ్వకుండా అష్టదిగ్బంధనం చేసినందువల్ల, మనం ఎక్కువగా ప్రొడ్యూసు చేసినందువల్ల ధర ఎక్కువ పడిపోయిందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇంకొక ఆరోపణ కూడా అక్కడక్కడ వినిపిస్తున్నది, ఈ ఎఫ్ సి. ఐ. గానీ సివిల్ సప్లయిస్ కార్పొరేషన్ గానీ మిల్లర్ల దగ్గరే కొంటున్నారు గానీ రైతుల దగ్గర కొనడం లేదు అని తీవ్రమైన ఆరోపణ కూడా ఉంది. రైతు బ్యాంకుల దగ్గర వడ్డీకి క్రాప్ లోన్ తీసుకొని పంట వేస్తున్నాడు. ఆ క్రాప్ లోన్ సకాలంలో కట్టకపోతే 6 నెలలకు ఒకసారి ఆ వడ్డీ వచ్చి అసలులో కలిసి అది కాంపౌండెడ్ ఇంట్రెస్టులాగా తయారైంది. మనీ లెండర్సు కన్నా కూడా ఎక్కువగా ఈ బ్యాంకులు లూట్ చేస్తున్నాయి. పండిన ధాన్యాన్ని ఇంతకు ముందు రోజులలో సెక్యూరిటీగా పెట్టుకొని బ్యాంకులు అప్పు ఇచ్చేవారు. ఇప్పుడు ఆ విధంగా ధాన్యం మీద అప్పు ఇవ్వడం లేదు. ధాన్యం మీద ఇచ్చే అప్పులన్నీ నిలిపివేశారు. రైతు వెంటనే అమ్ముకుంటే తప్ప లేకుంటే భోజనానికి

కూడా లేనటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడింది ఇళ్లు గడవనటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడింది. పెళ్ళిళ్ల సంగతి అట్లా ఉంచండి. బిడ్డల చదువుల సంగతి అట్లా ఉంచండి. కేవలం కాలం గడవాలన్నా వడ్లు అమ్మాలి. వడ్ల మీద అప్పు ఇచ్చే అవకాశం లేదు. అంతకుముందు క్రాప్ లోన్ తీసుకొని ఉన్నాడు వడ్లు కుదువపెట్టుకొని అప్పు ఇచ్చే బ్యాంకులు కూడా లేనటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడింది. గ్రామీణ రుణ భారంతో రైతాంగం చిత్రహింసలు పడుతున్నది. రూరల్ ఎకానిమి దెబ్బ తినిపోతుంటే ఈ డౌరీ సిస్టంతో వేగలేక చస్తున్నారు. డౌరీని ఎబాలిష్ చేసినా ఏ రైతైనా ఆడపిల్లకు పెళ్లి చేయాలంటే డౌరీ తీసుకోకుండా ఎవరైనా చేసుకుంటున్నారా అని ఒక్కసారి మనం అందరం గుండెమీద చేయిపెట్టుకొని పరిశీలన చేస్తే తెలుస్తుంది. ఈ రూరల్ ఎకానమీ గతి ఇంకా ఏమి కావాలో ఇంకా ఈ రైతు ఎంత దిగజరిపోవాలో ? ఉన్నటువంటి భూమిని, ఇల్లును పెళ్లాం మెళ్లో మంగళ సూత్రాన్ని కూడా అమ్ముకొని కూతురు పెళ్లి చేసుకోవలసిన దుర్గతి ఈనాడు రైతాంగానికి ఏర్పడింది. కేవలం కాగితం మీదనే ఉంది కాని ఈ డౌరి ఎబాలిషన్ ఆక్టు అంతకన్నా అమలు

1-10 p. m జరగడం లేదు. ఇది రైతు రుణభారం హెచ్చు చేయడానికి, రైతును హతమార్చడానికి ఈ కార్యక్రమాలు జరుగుతూ ఉన్నాయని మనవి చేస్తున్నాను రైతుకు సంఘం అంటూ లేదు. రైతుకు యూనియన్స్ అంటూ లేవు రైతులంతా కలసి ఆందోళన చేయడానికి ఒక సంస్థ అంటూ లేదు ఒక రైతు కోత కోస్తు ఉంటే ఆ టైముకు ఇంకొక రైతుకు నారు వేసే టైము ఉంటుంది. 10 మంది వారు కలసి సమైక్యంగా పోరాడడానికి అవకాశం లేకుండా ఉంటుంది. ఇదీ రైతులకు సంబంధిచిన విషయం. వారికి ఐక్యత అనేది ఉండదు, సంఘం అనేది ఉండదు. ఎన్ని బాధలు పడినా ఇంటికి వచ్చి భార్యాభర్తలు కళ్ళనీళ్ళు పెట్టుకోవలసినదే తప్ప ఆందోళన చేసి ప్రభుత్వాన్ని స్తంభింప లేక కదిలింప చేసే పరిస్తితి లేదు. ఈనాడు భారత దేశములో రైతుకు కట్టులేక, యూనియన్ లేక ఏమి చేసినా తలవంచుకొని పోయే దుస్తితిలో రైతు ఉన్నాడని కూడ మనవి చేస్తున్నాను. కేవలం వీరప్ప గారు తప్పు చేశారని కేంద్ర ప్రభుత్వం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తప్పు చేసిందని కేంద్ర ప్రభుత్వం అనవచ్చు రైతులకు కావలసినది, మాకు కావలసినది' సరసమైన ధర. ధాన్యాన్ని ఇతర రాష్ట్రాలకు ఎగుమతి చేసే మహాభాగ్యము ప్రసాదించాలి. పర్చేజింగు సెంటర్లు ఎక్కడికక్కడే ఓపెన్ చేసే ఏర్పాటు చేయకపోతే ఆ వడ్లు అన్నీ తీసుకుపోయి సముద్రంలో పోయవలసిందే తప్ప ఇంట్లో పెట్టుకోడానికి గోడౌన్స్ లేవు. ఇంతకుముందు భూసంస్కరణల చట్టం అమలుకు పూర్వం పెద్ద రైతులు మాత్రం తమ ధాన్యానికి మంచి ధర రావాలని నవంబరు, డిసంబరు వరకు గోడౌన్స్‌లో ఉంచుకొనే వారు. ఈ నాడు రైతులకు పంట వెంటనే అమ్మడు కాకపోతే చేతిలో రూపాయి కూడా లేక సంసారాలు ఏవిధంగా గడపగలడు అన్నది ఒకసారి ఆలోచించవలసినదిగా నేను కోరుతున్నాను. పరస్పరం నిందించుకుంటూ ఈ రెండు ప్రభుత్వాలు రైతు సమస్యలు పరిష్కరించడములో

పై యి లయ్యాయని ఒప్పుకొని ఏవిధంగా ఈనాడు రైతును ఆదుకోవాలని ఆలోచించాలి పరస్పర నిందలు కాదు కావలసినది. ఈ రెండు ప్రభుత్వాలు కూడ విఫలమయ్యాయని చెప్పడానికి నేనేమీ సందేహించడం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు రైతు భాగానికి రెండు ప్రభుత్వాలు వచ్చి ఆదుకోకపోతే మొత్తం గ్రామీణ ఆర్థిక వ్యవస్థ భూస్థాపితం అయిపోతుంది రైతుకు ఉన్నటువంటి వెన్నెముక విరిగిపోతుంది. ఇంక ఎంతో కాలం రైతు ఓర్చుకోకుండా రైతును అదుకోవాలని వెంటనే రెండు ప్రభుత్వాలు—కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు కలసి రైతును ఆదుకోవాలని మనవి చేస్తూ, ఈ తీర్మానాన్ని ఏకగ్రీవంగా అందరూ ఆమోదించాలని మనవి చేసుకుంటూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను

శ్రీమతి యమ్. యస్. విజయలక్ష్మిదేవి - అధ్యక్షా, ఈరోజు శ్రీనివాసుల రెడ్డిగారు ప్రవేశపెట్టిన ఈ తీర్మానం—ఇది ఒక బర్నింగు ప్రాబ్లమ్‌గా ఉంది కాబట్టి దీనికి మనమందరము ప్రాముఖ్యత ఇచ్చి చర్చించి యునానిమస్‌గా పాస్ చేయవలసిన అవసరం ఉంధని మనవి చేస్తున్నాము దేశంలో పరిస్థితులు సక్రమముగా ఉన్నప్పుడు రైతులకు అన్యాయం జరుగతోంది, సక్రమంగా ఉన్నప్పుడు ప్రభుత్వం యఫ్.సి.ఐ కాని, స్టేట్ సివిల్ సప్లయిస్ కార్పొరేషన్ కాని ప్రొక్యూర్‌మెంటు లెవీ వేసి రైతుదగ్గర దౌర్జన్యంగా ధాన్యాన్ని వసూలు చేస్తు ఉండేవారు. ఈనాడు ధర లేనప్పుడు ప్రభుత్వం రైతు దగ్గర కొనుగోలు చేయడానికి ముందూ వెనుకా ఆలోచించడం అనేది చాలా అన్యాయమైన విషయం. దీని తప్పకుండా పునరాలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాము, పర్చేజింగు సెంటర్లు తాలుకాకు ఒకటి చొప్పున పెట్టడం జరిగింది. అలాకాకుండా ఫిర్కాకు ఒకటి చొప్పున పెట్టవలసిన అవసరముందని మనవి చేస్తు ఉన్నాను. ఇక్కడ ఒక ఇబ్బంది ఉంది రైతులదగ్గర సాంపిల్స్ చూసి ఒక ధర చెప్పి తరువాత సరుకును పర్చేజింగు సెంటర్‌కు చేరవేసినప్పుడు ఈ క్వాలిటి బాగోలేదు ఇందులో ఫారిన్ మెటీరియల్స్ ఉన్నాయని వారు రిజెక్టు చేస్తే రైతు ఉసూరుమని ప్రక్కనే ఉన్న మిల్లర్లకు 70 రూపాయలు విలువ కలిగిన బస్తాలు 40 రూపాయలకు అమ్ముకుంటూ చాలా దురన్యాయానికి గురవుతూన్నాడు. దీనిని రెక్టిఫై చేయాలని మనవిచేస్తున్నాము. ధాన్యం అమ్ముడు కాక రైతు బాధపడుతూ ఉంటే ఒకప్రక్క ప్రభుత్వంవారు ఈ బకాయిలు, పన్నులు అంటూ చాల ఒత్తిడి చేస్తున్నారు. ధాన్యాన్ని కొనుగోలు చేయడానికి సిద్ధముగా లేని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ బకాయిలను అన్నిటిని డబ్బు రూపంలో కాకుండా ధాన్య రూపంలో స్వీకరిస్తే బాగుంటుందని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. ఈతీర్మానాన్ని అందరూ యూనానిమస్‌గా పాస్‌చేయాలని అభిప్రాయపడుతూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను

శ్రీ జి. మోహన్‌రెడ్డి ,— ఈనాడు నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్‌రెడ్డిగారు ప్రవేశపెట్టిన అనధికార చిత్తుచట్టాన్ని బలపరుస్తూ ఇంకా కొన్ని సలహాలు చేయాలనుకొంటున్నాను, మనకు దాదాపు 85 లక్షల టన్నుల వడ్లు పండినవి. ఖర్చులు పోను దాదాపు 20 లక్షల టన్నులు మనకు సర్‌ప్లస్ అవుతున్నవి. సర్‌ప్లస్

పోతుంటే దీనిని ఏమిచేసుకోవాలి. ఎక్స్‌పోర్టు చేయాలి అంటే శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి గారు చెప్పినట్లు కేంద్రప్రభుత్వము రాష్ట్రప్రభుత్వము పరస్పర నిందారోపణ చేసుకుంటూ ఈమాదిరిగా నిలుపుదల చేస్తున్నారు. ఒక నెల ముందు మన మంత్రివర్యులు నరసప్పగారు ఒక లక్ష టన్నులు దాకా యస్‌టిసి ద్వారా ఎక్స్‌పోర్టు చేయిస్తామన్నారు. మరి యస్‌టిసి చైర్మనుగారిని అడిగితే మేము ఎక్స్‌పోర్టు చేయకపోతే దాదాపు 20 లక్షల టన్నులు మిగిలి, మరల వచ్చే పంట కూడా వస్తుంది. అది కూడా వస్తే....

మిస్టరు డెప్యూటీ స్పీకరు :— 40 లక్షలు టన్నులు మాత్రమే surplus, according to the Ministar.

Sri G. Mohan Reddy — Sorry

ఇంకా వచ్చే పంటలో కూడా మిగిలితే ఆ పంటా, ఈ పంటా కలిపి మొత్తం ఎక్స్‌పోర్టు చేయకపోతే— మన దగ్గగ డబ్బులు ఉన్నాయా. సెంట్రల్ గవర్నమెంటు దగ్గర డబ్బులు ఉన్నాయా అంటే ఈ పంట కొనేదానికి దాదాపు రూ. 400 కోటు కావలసివస్తుంది రూ 400 కోట్లు పెట్టి కొన్నా కూడా మనకు స్టాకు చేసేదానికి గోడౌన్సు లేవు. ఇప్పుడు ఉండే పంటనే స్టాక్ చేసేదానికి గోడౌన్సు లేవు. కాబట్టి తప్పకుండా మనము ఎక్స్‌పోర్టు చేసే అవసరం ఉంది. పంజాబు స్టేట్ నుండి రైస్ కొన్ని రాష్ట్రాలకు ఎక్స్‌పోర్టు చేస్తున్నారు. మన రాష్ట్రం నుండి ఎందుకు ఎక్స్‌పోర్టు చేయకూడదు. మార్సిన్ కంట్రీస్‌కు, చైనాకు, వేరే ఇతర కంట్రీస్‌కు చేయవచ్చునుకదా, చేసే అవకాశాలు చాలా ఉన్నాయి పంజాబు, హార్యానా నుండి ఎఫ్‌సిఐ వారు తీసుకొచ్చి మన రాష్ట్రంలో మిర్యాలగూడా ఇంకా కొన్నిచోట్ల మిల్ చేస్తున్నారు. ఇక్కడ అమ్ముతున్నారని తెలుస్తోంది. మిల్ చేసే అది ఎందుకు అమ్మాలి ఇది చాలా అన్యాయమని ఈ మాదిరిగా ద్వంద్వ వైఖరిని కేంద్రప్రభుత్వంకాని, రాష్ట్రప్రభుత్వము కాని అవలంబించడం పొరపాటని నేను చెపుతున్నాను. ఎఫ్‌సిఐ వారు మిల్ చేయడంలో దాదాపు రూ. 100 పెట్టుబడికి రూ. 87 రూపాయలు ఖర్చుల క్రింద పెడుతున్నారు. ఎందుకు రూ. 87 ఖర్చు పెట్టాలి. ఈమాదిరిగా రూ. 87 ఖర్చయితే రైతుకు అతని పెట్టుబడి, అతని ఖర్చు చూసుకుంటే ఇంక అతనికి ఏమి లాభము వస్తుంది. ఇది చాలా పొరపాటు కనుక ఈమాదిరిగా గిట్టుబాటు ధర లేకుండా ఉంది. రైతులకు గిట్టుబాటు ధర లేకుండా మిల్లర్లు కొంటున్నారు. రైతు ఇబ్బంది పడుతూ మిల్లర్ల దగ్గర అప్పు తీసుకున్నాడు కాబట్టి మిల్లర్లకు అమ్మేదానికి అవకాశం ఉంది. కాని ఈ రైతు వడ్లు తీసుకొని వెడితే తడి ఉందని, వడ్లు బాగాలేవని ఒకటిన్నర కేజీలు ఎక్కువ తీసుకుంటూ సరయిన రేటు ఇవ్వకుండా మిల్లర్లు చేస్తున్నారు. కొంతమంది మంచి రైతులు, అప్పులు లేని వారు ఎఫ్‌సిఐ దగ్గరకు తీసుకుపోతే వారు కొనడం లేదు. అది మంచిగా లేదని చెపుతున్నారు. మిల్లర్లు మిల్ చేసిన తరువాత రైస్‌ను మాత్రం ఎఫ్ సి ఐ వారు, స్టేట్ సివిల్ సప్లయిస్ కార్పొరేషన్ వారు కొంటున్నారు.

ఎందుకు మిల్లర్ల దగ్గర కొనాలి ? గవర్నరు గారి ప్రసంగములో కూడా వడ్లు 57 లక్షల టన్నులు కొంటే తరువాత ఓయ్యను అయితే 2 లక్షల టన్నులు కొన్నారు ఎందుకు ఇంత తేడా వచ్చింది ? ఎందుకు రైతు దగ్గర ఎఫ్ సి ఐ వారు కొనకూడదు ? రాష్ట్ర ప్రభుత్వ 50 కొనుగోలు కేంద్రాలు తెరిచిందని, ఈ మధ్య పెంచారేమో 60 కాకుండా 600 అయినా వీటిని పెంచాలి. వీరు కాజాపు 2,000 టన్నుల ధాన్యం కొనుగోలు చేశారు. కాని ఎఫ్ సి ఐ, అయితే 3 000 టన్నులు కొనుగోలు చేశారు ఆరువేల టన్నులు ఎందుకు తేడా వచ్చింది 1.10 p.m. రైతుల దగ్గర కొనలేకపోతున్నారు. ఆఫీసర్లకు, వీరికి ఏమయినా సంబంధము ఉందా ? రైతు రాజ్యమని రైతు లేనిదే రాజ్యము లేదని, రైతులు బాగుపడాలని చెపుతున్నారు మనకు 80 శాతం పల్లెలు ఉన్నాయి. మీరూ రైతే, నేను రైతే అందరూ రైతులే. రైతుకు సౌకర్యము చేయాలి అంటే ఎట్లా చేయాలి ? రైతు దగ్గర నేరుగా ఎందుకు కొనకూడదు. ఎందుకు కొనలేకపోతున్నారు. మిల్లర్ల దగ్గర ఎందుకు కొంటున్నారు ఇది చాలా అన్యాయమని, చాలా శోచనీయమైన విషయమని, ఇంతకు ముందు చేసిన పొరపాటుకు క్షమాపణ కోరుకొని ఇకనైనా రైతుల దగ్గర నుంచి నేరుగా కొనాలని నేను చెపుతున్నాను. ఎక్స్‌పోర్టు చేసేటప్పుడు ఎస్ టి.సి. ద్వారా మిల్ చేయించి రైస్ ద్వారానే ఎక్స్ పోర్టు చేయించాలని కోరుతున్నాను మధ్యలో ఎక్కడ దుర్వినియోగం చేయడం పొరపాటు ధాన్యం ధర నిర్ణయం చేసేటప్పుడు రికమెండేషన్స్ ఉన్నాయి నాన్-అఫీషియల్స్ మెంబర్స్‌ను కూడ పెట్టి ధాన్యం ధర నిర్ణయం చేయడం బాగా ఉంటుంది.

శ్రీ సి.హెచ్. విఠల్ రెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఇది అన్ని పార్టీలకు సంబంధించిన సమస్య ఈ తీర్మానమును అన్ని పార్టీలవారు యునానిమస్‌గా అప్రూవ్ చేసి పంపిస్తే బాగా ఉంటుంది. ఇందులో ఎవరికి ఏమి భేధాభిప్రాయాలు లేవు. మన ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయక రాష్ట్రం అని అందరికి తెలిసిన విషయమే. ఈ నాడు రైతులు 45 లక్షల టన్నుల ప్యాడి ఉత్పత్తి చేశారు. మిగులు 25 లక్షల టన్నులు రైతులు అమ్ముకోడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు. కాని ఈ నాడు ఎఫ్.సి.ఐ. ద్వారా గాని, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గాని మూడు నాలుగు లక్షల టన్నులు మాత్రమే కొంటున్నారు. మిగిలిన ధాన్యం ఎవరు కొనాలి అనేది ఈ నాడు ప్రధానంగా తెలుసుకోవలసిన సమస్య. వ్యాపారస్తుల, వడ్డీ వ్యాపారస్థుల దోపిడికి రైతులను గురిచేస్తున్నారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గాని, కేంద్రప్రభుత్వం గాని ఆ విషయం తెలుసుకోవడం లేదు. రైతులు పండిస్తున్న ధాన్యానికి గిట్టుబాటు ధర రైతులు అడిగేది న్యాయమైనది. సమంజసమైనది అని అర్థం చేసుకోవాలి. రసాయనిక ఎరువులు 50 పర్సెంట్, రోగ నిరోధక మందులు 70 పర్సెంట్, కూలి రేటు కూడ ఈ మధ్యన పెరిగినాయి. పారిశ్రామిక రంగంలో ఉండే వారి ఆస్తులు విపరీతంగా పెరిగినాయి. రైతుల ఆస్తులు పెరగడం లేదు. పెట్టుబడి దారులు ఆస్తులు ఎట్లా పెరుగుతున్నాయో ఒక ఉదహారణ చెపుతాను. కేంద్రంలో జనతా పార్టీ పరిపాలిస్తున్నది. రాష్ట్రంలో కాంగ్రెస్ ఐ పార్టీ పరి

పాలిస్తున్నది. 30 సంవత్సరాలలో ఆర్థిక పరిస్థితులు ఎలా పెరిగినాయని ఆలోచిస్తే రైతులు ఆర్థిక పరిస్థితులు పెరగలేదు. గుత్త పెట్టుబడి దారుల ఆస్తులు ఎట్లా పెరిగినాయో చూస్తే—1950లో టాటా యొక్క ఆస్తి రు. 150 కోట్లు ఉంటే 30 సంవత్సరాల తరువాత ఈనాడు రు 990 కోట్లకు పెరిగింది. బిర్లా ఆస్థి 1950 లో రూ 50 కోట్లు ఉంటే ఈ నాడు రు. 970 కోట్ల దాకా పెరిగింది ఇంకా గుత్త పెట్టుబడిదారీ సంస్థలు చాలా ఉన్నాయి. కాలం తక్కువ ఉన్నది. కనుక అవన్ని చెప్పదలచుకోలేదు. ఈ నాడు ప్రధానంగా గిట్టుబాటు ధర కావాలి. ప్యాడి ఉత్పత్తి చేస్తున్నారు. దేశంలో ఈ నాడు కీలకమైన పాత్ర వహిస్తున్న విదేశీ మారకం కూడా సంపాదిస్తున్నారు. కాని రైతు కుటుంబాన్ని కాపాడే పొజిషన్‌లో లేము రాష్ట్రప్రభుత్వం గాని కేంద్ర ప్రభుత్వం గాని ఈనాడు తెలుసుకోవలసిన అవసరం వున్నది. కేంద్రంలో యింతకు పూర్వం పరిపాలించేది కాంగ్రెస్ ఇప్పుడు జనతా పరిపాలిస్తున్నది కాంగ్రెస్ పరిపాలిస్తున్నప్పుడు కూడ రైతుకు గిట్టుబాటు ధర లేని ఉధాహరణలు ఉన్నాయి. అప్పుడు రు. 70, 60 నిర్ణయించారు. కనీస ధర లేదు. కేంద్రంలో జనతా ప్రభుత్వం వున్నది. రైతుల పట్ల ఏమి శ్రద్ధ వహిస్తున్నదో తెలియదు. రైతులు పెట్టుబడి పెడుతున్నారు, ఆ పెట్టుబడి ఖర్చులుకూడ దానిపైన నిర్ణయించకుండా అ శాస్త్రీయమైన పద్ధతిలో రు. 80 నుంచి 92 దాకా ధర నిర్ణయించడం, ఏ ఆధారం పైన నిర్ణయించారో నాకు తెలియదు. శాస్త్రీయ సమస్య కాదు. ప్రాక్టికల్ అవగాహన లేదు. యే దృక్కోణములోనుంచి ఆలోచించారోగాని రైతుకు గిట్టుబాటు ధర ఇవ్వడంలేదు. పెట్టుబడి ఖర్చులనుకలిపి ముతక ధాన్యానికి నూరు రూపాయలు అయినా ధర ఉండాలి సన్న ధాన్యానికి 120 రూపాయలు అయినా ఉండాలి. శాస్త్రీయమైన పద్ధతిలో ఆలోచించండి. కనీస ధర కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయించడం లేదు, ఆ శాస్త్రీయమైన పద్ధతిలో నిర్ణయించడం జరిగింది, అని మన అందరికి తెలుసు. మన రైతులు పండించే ధాన్యానికి కేంద్రప్రభుత్వం బాధ్యత లేదు అన్నట్లు గాదు కేంద్ర ప్రభుత్వానికి బాధ్యత ఉన్నది కొనవలసి వున్నది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా మా బాధ్యత లేదు. పండించే ధాన్యాన్ని కొనేదిలేరు అని కాదు. కొన వలసిన బాధ్యత ఉన్నది. ఎఫ్ సి ఐ సెంటర్స్ జిల్లాకు ఒకటి తాలూకాకు ఒకటి పెట్టారు. 25 లక్షల టన్నుల మిగులు ధాన్యం మార్కెటింగ్‌కు వున్నది. కేంద్రప్రభుత్వ కొనడం లేదు తాలూకాకు 4,5 సెంటర్స్ పెట్టి వాస్తవంగా రైతుల దగ్గర నిలువ ఉన్న ధాన్యం కొనడం లేదు. కేంద్రప్రభుత్వం అట్లా ఉంచి రాష్ట్రప్రభుత్వం కొంటున్నదా అంటే మనం చూస్తూన్నాము. మూడు నాలుగు వేల టన్నులుతప్ప కొనడం లేదు. ఈ విధంగా రైతులకు గిట్టుబాటు ధర యివ్వడంలేదు. ఈ నాడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మీద కేంద్ర ప్రభుత్వం మీద కూడ బాధ్యత వున్నదని మనవి చేస్తున్నాను రైతు ఉద్యమం లేదని, రైతు సమస్య లేదని అంటున్నారు రైతులు చాల శక్తివంతులు రైతులలో ఓర్పు వహించే శక్తి వున్నది. చూస్తున్నారు. మీ యొక్క పరిపాలన చూస్తున్నారు, కేంద్ర ప్రభుత్వం యొక్క

పరిపాలనా చూస్తున్నారు. ఎప్పుడు రైతులు కదులుతారో అప్పుడు దానిని ఆపే శక్తి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి లేదు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి లేదు ఈ నాడు 70 శాతం రైతులు ఉన్నారు. రైతు ఉద్యమం జరిగి వారి హక్కుల గురించి పోరాడే విషయం దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఇప్పుడు పోరాడే అనివార్య పరిస్థితులు ఉంటున్నాయి రైతులు ఉద్యమాలకు దిగినట్లయితే ఏ శక్తి ఆపగలుగుతుంది. స్వాతంత్ర్య పోరాట ఉద్యమాలు తెలుసు అప్పుడు రైతులు కదిలినారు. పోరాటం చేసినారు ఈ ఉద్యమంలో కూడ రైతులు కదిలినట్లయితే ఏ ప్రభుత్వమూ ఏమి చేయలేదు అనివార్య పరిస్థితులు ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. రైతులను ఐక్యం చేస్తున్నారు. పాలకులు ఆలోచించాలి ఈ తీర్మానములు అన్ని పార్టీలవారు ఎలాంటి పార్టీ బేధాభిప్రాయం లేకుండా బలపరచాలి. ఈ హౌస్‌లో ఉన్న వారందరు రైతుల ఓట్లతో వచ్చారు. రైతు కుటుంబాల నుంచి వచ్చిన వారు. అందరికీ తెలుసు. పార్లమెంటు సభ్యులు, అసెంబ్లీ సభ్యులలో కూడ రైతులు ఉన్నారు. కాని రైతు సమస్య వచ్చినప్పుడు ఎందుకు ఆలోచించడం లేదో నాకు అర్థం కావడం లేదు రైతు జాతీయ సంపద మన దేశం వ్యవసాయక దేశం. పారిశ్రామిక దేశం కాదు రైతుల మీద ఆధారపడ్డ దేశం ఈ రైతువర్గాన్ని మీరు కాపాడక పోయినట్లయితే పోయిన పార్లమెంట్ ఎన్నికలలో ఉత్తర భారత దేశంలో ఏ గుణపాఠం చెప్పారో రైతులు ఇదే యిక్కడ చెపుతారు. రైతులు అమాయకులు, వారికి యూనిటి లేదు మీ యిష్టం వచ్చినట్లు విడదీసి పాలిస్తాము అంటే సాధ్యపడదు రైతులలో చైతన్యం వచ్చినది తమకు అనుకూలంగా ఉండే ప్రభుత్వమును తెచ్చుకుంటారు. తమకు అనుకూలంగా లేని ప్రభుత్వమును నిముషములో గెంటి వేసే శక్తి రైతులలో వచ్చినది. అది గమనించి రైతులకు గిట్టుబాటు ధర యిచ్చేటట్లు మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యూనానిమస్‌గా ఈ రిజల్యూషన్‌ను పాస్ చేసి పంపించాలని మీ ద్వారా కోరుతూ ఈ సమయం యిచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సి. జంగారెడ్డి :—అధ్యక్షా, మిత్రులు శ్రీనివాసుల్ రెడ్డిగారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానాన్ని హృదయపూర్వకంగా నేను బలపరుస్తున్నాను. ఈ సందర్భంలో నేను కొన్ని విషయాలు చెప్పదలచుకున్నాను. ఇక్కడ నుంచి వేరే రాష్ట్రాలకు పంపించే విషయం—యిది యీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఆధీనంలో వున్నది తప్ప, ఇది కేంద్రానికేమీ సంబంధం లేదు. ఈ తీర్మానంలో స్పష్టంగా చెప్పారు 'ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో పండించబడుతున్న వివిధ రకాల వరి ధాన్యమునకు సమంజసమైన ధరలను నిర్ణయించవలెననియు ఎట్టి నిర్బంధము లేకుండా ఇతర రాష్ట్రాలకు వరి ధాన్యమును ఎగుమతి చేయుటకు అనుమతివ్వవలెననియు ప్రభుత్వాన్ని కోరవలసినదిగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఈ సభ సిఫార్సు చేయుచున్నది' అని. అయితే జనతా పార్టీ ప్రభుత్వం కేంద్రంలో వచ్చిన తరువాత యీ ఫుడ్ జోన్స్‌ను రద్దు చేసింది. ఏ రాష్ట్రంలో పండిన ధాన్యమైనా వారు ఏ ఇతర రాష్ట్రాలకయినా

రైతుగాని, మిల్లరుగాని తీసుకువెళ్లి అమ్ముకోడానికి అవకాశం కల్పించింది ఆ విషయం మనం మర్చిపోకూడదు, అయితే ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పర్మిట్స్ తీసుకోవాలని ఆటంకాలు పెట్టినందువల్ల యిటువంటి వస్తున్నది తప్ప కేంద్ర ప్రభుత్వానికి దీనితో సంబంధం లేదని మాత్రం మనవి చేస్తున్నాను జనతా పార్టీ కేంద్రంలో ప్రభుత్వంలోకి వచ్చిన తరువాత ఫెర్టిలైజర్ రేటు తగ్గించింది ధాన్యం రేటు పెంచింది కూడా అయితే ఇది చాలీ చాలని ధర, దీనిని పెంచాలని, దీనిని పెంచడానికి అన్ని పార్టీల వారూ కృషి చేయవలసిందే. నిన్న చరణ్ సింగ్ గారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్ గ్రామీణ ప్రజలలో, రైతులలో విశ్వాసం కలిగించింది జనతా పార్టీపైన. యూరియాపై వంద రూపాయలు తగ్గించారు కేంద్రంలో జనతా పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత మాత్రమే ఇది జరిగింది. నూరు రూపాయలు వున్న బస్తాకు 20 రు లు తగ్గించారు అంటే టన్ను దాదాపు నాలుగైదు వందలు తగ్గించారు మొత్తం కలిపి చూస్తే దాదాపు ఆరువందల వరకు తగ్గించినట్లవుతుంది ఈ విధంగా అటువైపు తగ్గిస్తూ, యిటువైపు వరి ధాన్యానికి క్వింటాల్ కు పది రూపాయలు ధర పెంచింది ఇది కేంద్ర ప్రభుత్వానికి రైతుల పట్ల వున్న ఉదార స్వభావాన్ని తెలియచేస్తున్నది. రైతులు అభివృద్ధి కావాలని దేశం అభివృద్ధి కావాలని దృఢ నిశ్చయంతో వున్నది కాబట్టి కేంద్ర ప్రభుత్వం యీ విధం చేస్తున్నది అయితే యీ అగ్రికల్చర్ ప్రైస్ కమిషన్ వద్ద మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఫెయిల్ అయిందని చెప్పడానికి విచారిస్తున్నాను ప్రైస్ కమిషన్ యొక్క మిత్రులను ఇటీవల కలిసి వ్యవసాయోత్పత్తుల రేటు పెంచినామని బదనాము చేస్తున్నారు, మీరు కంపారిటివ్ స్టేట్ మెంట్ ఇవ్వండి అని అడిగితే మీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యివ్వలేదు అని చెప్పారు.

శ్రీ ఎ. వీరప్ప — మేము ఇవ్వలేదని ఎవరు చేప్పారు ?

శ్రీ సి జంగారెడ్డి —ప్రైస్ కమిషను మెంబర్సు చెప్పారు. వీట్ అండ్ రైస్ కు సంబంధించిన కంపారిటివ్ స్టేట్ మెంటు ఇవ్వలేదని చెప్పారు

శ్రీ ఎ. వీరప్ప:— ఇచ్చాము.

శ్రీ సి. జంగారెడ్డి:— మాకు ఆ కాపీ ఇవ్వండి, చేస్తున్నారు కాబట్టి ఇంకా చెయ్యమని చెబుతున్నాం. మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అటంకాలు ఎందుకు పెట్టిందని నేను అడుగుతున్నాను ఈ ప్రభుత్వానికి కేరళకుగాని ఇతర రాష్ట్రాలకు పోయి అమ్ముకునే పథకం ఎందుకు లేదు? డైరక్టుగా మిల్లర్ల నుంచి ఎందుకు కొంటున్నారు? You directed your Collectors to purchase rice from the millers and not from the ryots Why ? ఎందుకంటే వారు చందాలు ఇస్తారు. రైతు వద్ద నేరుగా ధాన్యం కొనడానికి మాత్రం కేంద్రంపై ఆధారపడివున్నారు. రైతు కష్టపడి పండించిన తరువాత కొనడానికి డబ్బు లేదని ఆర్థికమంత్రిగారు చెప్పారు ఈ పరిస్థితికి మనం సిగ్గుపడాలి ఎఫ్.సి.ఐ వారు మా వద్ద గోడౌన్సు లేవు, మీరు కొనండి, కొన్న తరువాత మేము డబ్బు ఇస్తాము. దానిని ఫుడ్ ఫర్ వర్క్ క్రింద మీరు వాడుకోండి, మిల్లర్ వద్ద మిల్లింగ్

చేయించండి, ఆ ఫైన్ రైస్ ఫుడ్ ఫర్ వర్క్ క్రింద వాడుకోండి అని వారు స్పష్టంగా ఆర్డర్సు ఇచ్చారు. ఆ విధంగా వాడుకునే శక్తి లేక కేంద్రప్రభుత్వంపై నింద వేస్తున్నారు. కేంద్రప్రభుత్వం చేయవలసినంత చేయకపోయివుండవచ్చు. కాని మనం చేయవలసింది కూడా చాలా వుంది. చరణ్ సింగ్ ఫైనాన్సు మినిస్టరు అయిన తరువాత మోటార్ అయిల్ ఇంజన్స్ పై తగ్గించారు. రసాయనిక ఎరువులపై సూటికి యాభయివంతులు తగ్గించారు. గత 30 ఏళ్ళుగా వున్న ప్రభుత్వం గ్రామీణ ప్రజలను నిర్లక్ష్యం చేసింది ఆ ప్రభుత్వం 30 ఏళ్ళుగా చేయలేనిది జనతా ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత రెండేళ్లలో చేసింది. ఆలోచన గ్రామాలవైపు మళ్ళించింది దానికి ఇవాళ ఒక విధమైన రంగువేస్తున్నారు పట్టణ ప్రజలకు గ్రామీణ ప్రజలకు మధ్య యుద్ధం వస్తుందని ఒక స్లోగన్ బయలు దేరింది. మధ్యతరగతి ప్రజలకు—పట్టణవాసులకు, గ్రామీణ ప్రజలకు మధ్య వర్గ సంఘర్షణ వస్తుంది అంటున్నారు. టూత్ పేస్టుపై ఎందుకు పెంచారు? ఇవాళ టూత్ పేస్టు ఎంతమంది వాడుతున్నారు, పట్టణవాసులకు, గ్రామీణ ప్రజలకు మధ్య వర్గపోరాటం వస్తుందనే ఆలోచన చేస్తున్నారు వాస్తవానికి నగరాలలో వున్నవారే ఎక్కువగా జనతా పార్టీకి వోట్లు వేశారు. 10-00a m because they are all intellectuals. They know what Indira Gandhiji, what Mr. Morarji Desai and what Mr. Charan Singh. ఇంతకాలం లేనివిధంగా గ్రామీణ అభివృద్ధి కొరకు కేంద్రప్రభుత్వం ఇప్పుడు దృష్టి మళ్ళించి ప్రయత్నిస్తుంటే దానికి రంగుపూసి చిత్రిస్తున్నారు రైట్ టు లెఫ్ట్ అనో లెఫ్టు టు రైట్ పోతున్నారనో చెబుతున్నారు. ఈ విధంగా చిత్రించడం వలన లాభంలేదని చెబుతున్నాను. గ్రామాల అభివృద్ధే దేశాభివృద్ధి. అందు వలన యీ రేట్లు పెంచడానికి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డిగారితో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. అలాగే ఇన్ పుట్స్ విషయం కూడా ఆలోచించాలని చెబుతున్నాను ఆ విధంగా ఆలోచించి వచ్చే సంవత్సరం రేట్సు ఫిక్సవ్ చేయాలని కోరుతున్నాను దానిని లింకవ్ చేయాలనే వాక్యం కూడ ఇందులో చేర్చాలని కోరుతున్నాను. అదే విధంగా ఇక్కడనుండి అన్ని రాష్ట్రాలకు పోయేందుకు అవకాశాలు కల్పించాలి యీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వము అని కూడా చెబుతున్నాను. మిగతా కొనుగోలు కేంద్రాలు ఎక్కువగా ఏర్పాటుచేయడానికి కూడా ప్రభుత్వం పూనుకోవాలి కేవలం ప్రతిదానికి కేంద్రంపై ఆధారపడకుండా మనం చేయగలిగింది కూడా మనం చేసుకోవాలి చాలా కార్యక్రమాలకు కేంద్రమే యీవాడు అసిస్టెన్స్ ఇస్తున్నది ఫుడ్ ఫర్ వర్క్ మొదలయిన కార్యక్రమాలు వున్నాయి. మైనస్ సెంట్రల్ ఎసిస్టెన్సు మీరు చేకవ్ చేస్తున్న ప్రోగ్రామ్సు ఏమీ దాదాపుగా లేవు కొనుగోలు, ఉత్పత్తి విషయాలకు సంబంధించి రాష్ట్రప్రభుత్వం ముందుకు రావా లని నేను మనవిజేస్తున్నాను.

Mr. Deputy Speaker.— Now the House stands adjourned till 8-30 a.m. on Monday the 5th of this month

(The House then adjourned to meet again at 8-30 a.m., on Monday the 5th March, 1979.)